

Uchwała nr **855** /2022
Zarządu Powiatu Radomskiego
z dnia 27 maja 2022 r.

w sprawie przyjęcia przez Zarząd Powiatu Radomskiego oraz przedłożenia Radzie Powiatu w Radomiu „Raportu o stanie Powiatu Radomskiego w 2021 r.”

Na podstawie art. 30a ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (t. j. Dz. U. z 2022 r, poz. 528 z późn. zm.) oraz § 84 ust. 3 pkt 6 Statutu Powiatu Radomskiego, stanowiący załącznik nr 1 do uchwały nr 88/IX/2019 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 28 czerwca 2019 r., zmieniony uchwałą nr 309/XXVII/2021 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 12 marca 2021 w sprawie uchwalenia Statutu Powiatu Radomskiego, uchwała się, co następuje:

§ 1

Przyjmuje się „Raport o stanie Powiatu Radomskiego w 2021 r.”, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Dokument, o którym mowa w § 1, przedkłada się Radzie Powiatu w Radomiu w formie elektronicznej oraz publikuje w Biuletynie Informacji Publicznej Starostwa Powiatowego w Radomiu w terminie do 31 maja 2022 r.

§ 3

Wykonanie uchwały powierza się Kierownikowi Biura Obsługi Rady Powiatu i Zarządu oraz Dyrektorowi Wydziału Promocji i Rozwoju Powiatu.

§ 4

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Członkowie Zarządu:

1. Waldemar Trelka - przewodniczący Zarządu

2. Krzysztof Kozera

3. Zbigniew Dziubasik

4. Roman Frąk

5. Ewa Tkaczyk

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 30a ust. 1 ustawy o samorządzie powiatowym, do 31 maja zarząd zobligowany jest przedstawiać radzie raport o stanie powiatu za poprzedni rok kalendarzowy, w tym przypadku za rok 2020. Raport obejmuje podsumowanie działalności zarządu powiatu w roku poprzednim, w szczególności przebiegu realizacji polityk, programów i strategii, uchwał rady powiatu oraz budżetu obywatelskiego, o ile ten ostatni jest wdrażany przez samorząd (art. 30a ust. 2 u.s.p.).

Rada rozpatruje raport podczas sesji, na której podejmowana jest uchwała w sprawie udzielenia absolutorium zarządowi. Raport rozpatruje się w pierwszej kolejności. Nad przedstawionym raportem o stanie powiatu przeprowadza się debatę, w której uczestniczą radni. Głos w debacie mogą zabierać także mieszkańcy powiatu (art. 30a ust. 4-6 ustawy o samorządzie powiatowym).

Złożenie niniejszego wniosku, a następnie przyjęcie go przez zarząd podyktowane jest zatem koniecznością wypełnienia ww. dyspozycji ustawy o samorządzie powiatowym – zarówno w kwestii przedstawienia raportu radnym w ustawowym terminie (do 31 maja), jak i przeprowadzenia nad nim debaty podczas sesji absolutorijnej.

PRZEWODNICZĄCY
ZARZĄDU POWIATU

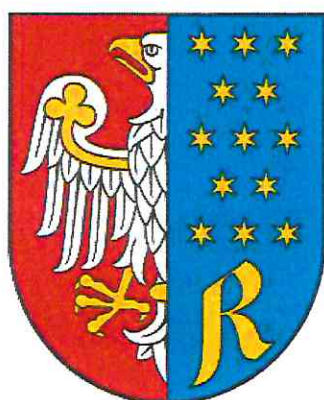
Waldemar Trelka

**ZARZĄD
POWIATU RADOMSKIEGO**

**RAPORT
O STANIE POWIATU RADOMSKIEGO
W 2021 ROKU**

RADOM, maj 2022 r.

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE	5
CZĘŚĆ I: POWIAT RADOMSKI - CHRAKTERYSTYKA OGÓLNA	8
1.1. Pojęcia podstawowe	8
1.2. Organizacja powiatu radomskiego	9
1.3. Powiat radomski – informacje ogólne	12
1.3.1. Położenie, obszar, ludność, gospodarka	12
1.3.2. Finanse powiatu.....	13
1.4. Majątek powiatu	16
CZĘŚĆ 2: REALIZACJA POWIATOWYCH STRATEGII, PLANÓW I PROGRAMÓW ROZWOJU ORAZ UCHWAŁ RADY POWIATU W RADOMIU	18
2.1. Polityka zrównoważonego rozwoju Powiatu Radomskiego	18
2.2. Przebieg wdrażania powiatowych strategii, programów i planów rozwoju	20
2.2.1. Strategia Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Radomskiego do 2030 r. (projekt)	20
2.2.2. Powiatowy Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2019-2024	21
2.2.3. Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2021-2023	23
2.2.4. Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2019-2024	266
2.2.5. Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Radomskim na lata 2021-2025	28
2.2.6. Program Promocji Zatrudnienia i Aktywizacji Lokalnego Rynku Pracy na lata 2019–2023	30
2.2.7. Program Opieki nad Zabytkami Powiatu Radomskiego na lata 2020-2023.....	31
2.2.8. . Program profilaktyki chorób zakaźnych w zakresie szczepień ochronnych przeciw grypie dla mieszkańców Pow. Rad. z grupy ryzyka w wieku 65 lat i więcej na lata 2020-2021.....	32
2.2.9. Program Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Powiatu Radomskiego na lata 2020-2022...	32
2.2.10. Karta Praw Rodziny Powiatu Radomskiego	33
2.2.11. Program "KOPERTA ŻYCIA"	33
2.2.12. Powiatowy Program Zapobiegania Przestępczości oraz Ochrony Bezpieczeństwa Obywateli i Porządku Publicznego pn. „Bezpieczny Powiat Radomski”	34
2.2.13 Roczny Program Współpracy Powiatu Radomskiego z Organizacjami Pozarządowymi oraz Innymi Podmiotami Prowadzącymi Działalność Pożytku Publicznego na 2021 rok	36
2.2.14. Program Ochrony Środowiska Powiatu Radomskiego na lata 2018-2021 (z perspektywą do roku 2025)	38

Raport o stanie Powiatu Radomskiego w 2021 r.

2.2.15. Plan zrównoważanego rozwoju publicznego transportu zbiorowego dla powiatu radomskiego...	39
2.3. Realizacja uchwał Rady Powiatu w Radomiu	42
CZĘŚĆ 3: CHARAKTERYSTYKA I ANALIZA GŁÓWNYCH WSKAŹNIKÓW ROZWOJOWYCH POWIATU RADOMSKIEGO	53
3.1. Ład społeczny	53
3.1.1. Przeciwdziałanie bezrobociu	53
3.1.2. Edukacja	57
3.1.3. Ochrona zdrowia	64
3.1.4. Pomoc społeczna	66
3.1.5. Bezpieczeństwo publiczne.....	67
3.1.6. Kultura, kultura fizyczna, sport i turystyka	69
3.2. Ład gospodarczy.....	76
3.2.1. Stan gospodarki	76
3.2.2. Infrastruktura drogowa	78
3.3. Ład środowiskowy	81
3.3.1. Ochrona środowiska, leśnictwo	81
3.4. Ład instytucjonalny	81
3.4.1. Finanse powiatu – analiza strukturalno-porównawcza.....	82
3.4.2. Administracja samorządowa	84
3.4.3. Organizacje pozarządowe, partycypacja społeczna.....	93
ZAKOŃCZENIE	95
Bibliografia.....	101
Spis tabel, wykresów i map	103

WPROWADZENIE

Raporty o stanie powiatów (także gmin i województw) to instytucja posiadająca status normy ustawowej od czterech lat. Obowiązek opracowywania i publikowania tych dokumentów – przypomnijmy - wprowadzony został na mocy nowelizacji ustaw samorządowych, które weszły w życie w styczniu 2018 r. Zgodnie z brzmieniem art. 30a ust. 2 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (t.j. Dz.U. z 2022 r. poz. 528) „*raport obejmuje podsumowanie działalności zarządu powiatu w roku poprzednim, w szczególności realizację polityk, programów i strategii, uchwał rady powiatu i budżetu obywatelskiego*”. Dokument ten zarząd zobligowany jest przedstawiać radzie powiatu co roku do dnia 31 maja (art. 30a ust. 1 u.s.p.). Rada natomiast rozpatruje raport podczas sesji, na której podejmowana jest uchwała w sprawie udzielenia lub nieudzielenia absolutorium zarządowi (art. 30a ust 4 u.s.p.).

Ważnym instrumentem pogłębiania społecznej partycypacji i zaangażowania w sprawy samorządu, obok prezentacji samego raportu, jest publiczna debata nad sporządzonym dokumentem, którą przeprowadza się obligatoryjnie (art. 30a ust. 4 u.s.p.). Mogą w niej wziąć udział nie tylko radni; prawo do wyrażenia opinii mają również mieszkańcy powiatu reprezentujący różne organizacje i środowiska, o ile wcześniej we właściwym trybie zgłoszą chęć uczestnictwa w dyskusji. Raport adresowany jest więc do bardzo szerokiego grona odbiorców, daleko liczniejszego niż gremium konstytuujące organ stanowiący (uchwałodawczy) powiatowej jst.

W świetle powyższych regulacji ustawowych, a w szczególności dyspozycji art. 30a ust. 2 u.s.p., nietrudno skonstatować, że *Raport o stanie Powiatu Radomskiego w 2021 r.* to **czwarty** w ponaddwudziestoletniej historii samorządu dokument o takim właśnie kształcie i zawartości treściowej. Pierwszy przygotowany i opublikowany został dokładnie przed trzema laty. Wychodząc naprzeciw duchowi i literze ustawy, również niniejsze opracowanie prezentuje w sposób całościowy, zwarty, spójny oraz analitycznie pogłębiony podsumowanie działalności zarządu - w tym przypadku w roku 2021.

Ustawa nie określa szczegółowych wymogów zawartości raportu. Dyspozycja art. 30a ust. 2 u.s.p. wyznacza jedynie ogólne jej ramy. Organom wykonawczym samorządów pozostawiono więc szeroki margines swobody w kwestii selekcji i formy prezentowania informacji. Niniejszy *Raport...*, w tym jego struktura, dobór treści, sposób analizy danych oraz ich interpretacja, stanowią zatem w istocie autorski dokument Zarządu Powiatu Radomskiego. Warstwie merytorycznej opracowania starano się nadać przede wszystkim walor wszechstronności, transparentności, obiektywizmu, rzetelności, a także atrybut informacyjno-poznawczy (w kontekście prezentacji szerokiej panoramy zagadnień), zaś na poziomie formalnym – przymiot spójności, klarowności oraz przystępności wywodu.

Wobec bardzo szerokiego *spectrum* różnorodnych zagadnień, do których odnosi się niniejszy *Raport...*, wymóg uczynienia go przejrzystym i uporządkowanym nabiera szczególnego znaczenia. W tym celu za **punkt odniesienia** i wspólny mianownik dla sposobu przedstawiania większości informacji, danych i wskaźników przyjęto podział według **komponentów polityki zrównoważonego rozwoju**, czyli w świetle **ładów: społecznego, gospodarczego, ekologicznego oraz instytucjonalnego**. Założeniu temu podporządkowano wywód zawarty zwłaszcza w drugiej i trzeciej części niniejszego dokumentu. By wyrazistość

przekazu dodatkowo wzmocnić, dane w znakomitej większości prezentowane są w formie tabel, dzięki czemu wskaźniki stają się bardziej czytelne niż w opisowych omówieniach. Tych ostatnich, rzecz jasna, nie sposób zupełnie pominąć. Służą jako krótkie streszczenia najważniejszych faktów wynikających z często obszernych zestawień.

Na całościowy natomiast układ tegoż *Raportu...*, podobnie jak przed rokiem, składają się:

- **część 1** - zawierająca informacje ogólne w postaci podstawowych danych o powiecie radomskim jako jednostce terytorialno-samorządowej, czyli m.in. o jego położeniu, obszarze, ludności, gospodarce, strukturze organizacyjnej, finansach, stanie powiatowego mienia;
- **część 2** - obejmująca informacje o strategiach, programach i planach wdrażanych w 2021 r. przez Powiat Radomski, a także o realizacji przez zarząd uchwał rady. W tym kontekście rysuje się również obraz współpracy powiatu z innymi środowiskami, społecznościami samorządowymi czy organizacjami pozarządowymi;
- **część 3** - analityczna, prezentująca informacje oraz wskaźniki statystyczne (szczegółowe), obrazujące sytuację w tych obszarach życia publicznego, na które, zgodnie z ustawą, samorząd powiatowy, a w szczególności zarząd powiatu, ma wpływ. Są to m.in.: edukacja, ochrona zdrowia, pomoc społeczna, wsparcie osób niepełnosprawnych, utrzymanie dróg publicznych, komunikacja i transport zbiorowy, ład architektoniczno-budowlany, przeciwdziałanie bezrobociu, ochrona środowiska naturalnego, porządek publiczny oraz bezpieczeństwo obywateli, kultura, sport i rekreacja;
- **zakończenie**, w którym - w oparciu o szczegółowe analizy i wnioski interpretujące dane zawarte w tabelach i wykresach prezentowanych w poprzednich częściach *Raportu...* - sformułowano konkluzje horyzontalne. Identyfikują one powiatowe obszary strategicznej interwencji, flagowe przedsięwzięcia inwestycyjne oraz kierunki działań, które zarząd powiatu przyjął za wyznaczniki polityki rozwojowej na najbliższe lata.

W *Raporcie...* brakuje odniesień do wskazanego w ustawie budżetu obywatelskiego. W powiecie radomskim formuła ta, wdrażana przez samorzady fakultatywnie, jak dotąd nie jest praktykowana, choć nie wyklucza się jej wdrożenia.

Treść *Raportu...*, struktura zawartości, selekcja wskaźników oraz metoda ich analizy to efekt, jak już wspomniano, autorskiego podejścia i kierunkowych wyborów dokonanych przez zarząd powiatu. Przygotowanie dokumentu w przedkładanym kształcie nie byłoby jednak możliwe, gdyby nie cenne sugestie oraz wskazówki metodologiczne, których dostarcza literatura przedmiotu. Układ niniejszego *Raportu...* oraz jego treściowa zawartość stanowi w dużej mierze odzwierciedlenie rekomendacji przedstawionych w opracowaniu Związku Miast Polskich¹. Dedykowane jest ono wprawdzie gminom, ale dostosowania proponowanych zaleceń do specyfiki funkcjonowania powiatu można było dokonać bez trudu. Bardzo pomocną okazała się również podręcznikowa publikacja Fundacji im. Stefana Batorego². Wskazówki w niej zawarte stanowiły przede wszystkim cenną inspirację do przyjęcia w *Raporcie...* określonych założeń metodologicznych.

¹*Raport o stanie gminy - założenia* (opracowanie Związku Miast Polskich), <http://www.zmp.poznan.pl>.

²Dawid Sześciło, *Raport o stanie samorządu terytorialnego*, Fundacja im. Stefana Batorego (Forum Idei), <http://www.batory.org.pl>.

Uwzględniając te rekomendacje, opracowanie niniejszego dokumentu oparto m.in. na następujących przesłankach³:

- po pierwsze, niezawężanie prezentacji mierników wyłącznie do roku 2021; jeśli tylko było to możliwe, dokonywano zestawień wieloletnich lub porównań przynajmniej do roku 2020, co umożliwia ewaluację danych (np. w kategoriach: postęp-regres) oraz obserwację trendów (dynamiki zmian) występujących w danej dziedzinie;
- po drugie, odnoszenie wskaźników oraz danych statystycznych do średniej wojewódzkiej lub krajowej bądź też do uwarunkowań innych powiatów, porównywalnych z radomskim pod względem liczby ludności czy obszaru;
- po trzecie, zestawianie nie tylko „suchych” liczb i wskaźników, ale także interpretacja (omówienia) prezentowanych danych;
- po czwarte, eksponowanie tych mierników, które informują o efektach działania władz samorządowych wpływających na jakość życia mieszkańców, tzn. pokazują postęp lub regres w procesie zaspokajania społecznych potrzeb.

Źródłem informacji zawartych w niniejszym *Raporcie*... są przede wszystkim dane własne, zagregowane i przekazywane przez poszczególne wydziały Starostwa Powiatowego w Radomiu, jednostki organizacyjne powiatu oraz powiatowe służby, inspekcje i straże. Przy dokonywaniu analiz porównawczych oraz prezentacji szerszego kontekstu wybranego zagadnienia niezwykle pomocne były także w szczególności informacje Głównego Urzędu Statystycznego lub Urzędu Statystycznego w Warszawie.

Statystyki własne dotyczą najczęściej roku 2021. W przypadku danych publikowanych przez inne instytucje, w tym GUS, wskaźniki aktualne na koniec roku ubiegłego niejednokrotnie nie były jeszcze dostępne w czasie, gdy opracowywano niniejszy *Raport*... W tej sytuacji z konieczności posiłkowano się danymi z okresów nieco wcześniejszych, zwykle według stanu na 31 grudnia 2020 r.

³Zob.: ibidem, s. 1-2.

CZĘŚĆ 1: POWIAT RADOMSKI – CHARAKTERYSTYKA OGÓLNA

1.1. Pojęcia podstawowe

Wyjaśnienie znaczeń podstawowych pojęć, które powinno ułatwić lekturę niniejszego *Raportu...*, zawiera poniższe zestawienie (w kolejności: od terminów bardziej ogólnych do szczegółowych):

Tabela 1. Słownik pojęć

Termin	Wyjaśnienie
Powiat	Lokalna wspólnota samorządowa oraz odpowiednie terytorium ⁴
Samorządność terytorialna	Prawo i zdolność społeczności lokalnych, w granicach określonych prawem, do kierowania i zarządzania zasadniczą częścią spraw publicznych, na ich własną odpowiedzialność i w interesie ich mieszkańców ⁵ .
Samorząd	System służący reprezentowaniu wspólnotowych interesów mieszkańców i rozwiązywaniu ich własnych spraw. Samorząd, w tym powiatowy, obejmuje zatem: ▪ wspólnotę zainteresowanych obywateli; ▪ władze, które ci obywatele wybierają w celu rozwiązywania wspólnych spraw; ▪ majątek należący do wspólnoty; ▪ urzędy; ▪ wielorakie narzędzia, w tym instrumenty prawne, służące realizacji wspólnych celów⁶.
Samodzielność samorządu	Najważniejszymi atrybutami samodzielności samorządów są w szczególności: ▪ osobowość prawna, ▪ prawo własności i niezależne dysponowanie własnym majątkiem, ▪ prawo uchwalania własnego budżetu i dysponowania swymi środkami finansowymi, a także zaciągania pożyczek, kredytów, emisji obligacji itp., zgodnie z ustawą o finansach publicznych, ▪ własna administracja, ▪ prawo do ustalania sposobu realizacji zadań wynikających przede wszystkim z właściwej ustawy samorządowej, ▪ prawo do ustalania organizacji urzędu i innych własnych jednostek⁷.
Subsydiarność (pomocniczość)	Model polskiego samorządu oparty jest na trójstopniowym podziale struktur terytorialno-administracyjnych: gminy – powiaty – województwa. Zadania powiatu nie mogą jednak naruszać ani pokrywać się z zadaniami gmin, w tym tych, które leżą w granicach danego powiatu. W kontekście zadań wykonywanych przez gminy mają charakter uzupełniający i pomocniczy. O jakimkolwiek podporządkowaniu wójta staroście nie może być mowy. Zasada pomocniczości odrzuca więc klasyczny układ hierarchiczny. Neguje bowiem zależność opartą na podporządkowaniu jednostki „niższej”, np. gminy, podmiotowi „wyższemu”, np. powiatowi czy województwu, co zrozumiałe, skoro ten „wyższy” ma być tylko pomocniczy (subsidiarny) wobec tej „niższej” ⁸ .
Rada powiatu	Organ władzy stanowiącej powiatu, powołany do tworzenia aktów prawa miejscowego (uchwał), obowiązujących na obszarze powiatu.
Zarząd powiatu	Organ władzy wykonawczej powiatu, powołany do wykonywania uchwał rady powiatu i zadań powiatu.
Jednostka organizacyjna powiatu	Struktura urzędowo-administracyjna utworzona przez radę, która pomaga zarządowi wykonywać zadania powiatu.
Starosta	Wybierany przez radę powiatu. Kieruje powiatem, reprezentuje go na zewnątrz, jest przewodniczącym zarządu powiatu oraz zwierzchnikiem pracowników starostwa, w tym sekretarza powiatu i skarbnika powiatu, a także kierowników jednostek organizacyjnych powiatu, powiatowych służb, inspekcji i straży.
Starostwo powiatowe	Jednostka pomocnicza powiatu (aparatus pomocniczy) stanowi wyłącznie strukturę pracowniczą. Celem funkcjonowania tego urzędu jest wykonywanie poleceń zarządu, jego przewodniczącego oraz uchwał rady. Służy ponadto obsłudze organów powiatu. Starostwo nie posiada statusu jednostki organizacyjnej, nie ma też osobowości prawnej.

Źródło: Opracowanie własne.

⁴Art. 1 ust. 2 ustawy o samorządzie powiatowym (Dz.U.2019 poz. 511 t.j.).

⁵Europejska Karta Samorządu Terytorialnego, sporządzona w Strasburgu dnia 15 października 1985 r., art. 3 ust 1, Dz.U. 1994 nr 124 poz. 607.

⁶Zob.: J. Reguński, *Samorząd terytorialny*, [w:] *ABC samorządu terytorialnego. Poradnik nie tylko dla radnych*, (red.) B. Imiołczyk, Fundacja Rozwoju Demokracji Lokalnej, http://www.frdl.org.pl/pliki/frdl/document/publikacjeFRDL/Poradnik%20dla%20radnych_ABC_samorządu.pdf, s. 9.

⁷Ibidem, s. 10.

⁸Ibidem, s. 11.

1.2. Organizacja powiatu radomskiego

Ustrój wewnętrzny powiatu radomskiego, w tym strukturę organizacyjną oraz tryb pracy jego organów: stanowiącego (rady) oraz wykonawczego (zarządu) określa Statut Powiatu Radomskiego. Zgodnie z zapisami § 1-2 tego dokumentu, powiat radomski stanowi lokalną wspólnotę samorządową osób zamieszkałych na jego terytorium, które obejmuje:

- 1) miasto Pionki;
- 2) miasta i gminy: Iłża, Skaryszew;
- 3) gminy: Gózd, Jastrzębia, Jedlińsk, Jedlnia Letnisko, Kowala, Pionki, Przytyk, Wierzbica, Wolanów, Zakrzew.

Organem wykonawczym powiatu radomskiego jest 5-osobowy zarząd, w którego skład wchodzi: przewodniczący – starosta, a także wicestarosta i trzech pozostałych członków. Od listopada 2018 r. funkcję starosty radomskiego pełni **Waldemar Trelka**. Aktualnie pozostałymi członkami zarządu są: **Zbigniew Dziubasik**, **Roman Frąk**, **Krzysztof Kozera** (wicestarosta) oraz **Ewa Tkaczyk**. W pracach zarządu, z głosem doradczym, uczestniczą także: sekretarz powiatu – Rafał Czajkowski i skarbnik powiatu – Joanna Wontrońska.

Do zadań zarządu, w myśl § 84 ust. 3 Statutu Powiatu Radomskiego⁹, należy w szczególności:

Tabela 2. Wyszczególnienie zadań zarządu powiatu

Zadania zarządu powiatu
• przygotowanie projektów uchwał rady, • określenie sposobu wykonywania uchwał rady, • realizacja uchwał podjętych przez radę, • gospodarowanie mieniem powiatu, • sporządzanie projektu uchwały budżetowej i jej zmian, projektu uchwały w sprawie wieloletniej prognozy finansowej i jej zmiany oraz sprawozdania rocznego z wykonania budżetu powiatu i przekazywanie go, wraz z informacją o stanie mienia, do Regionalnej Izby Obrachunkowej, • sporządzanie i przedstawianie radzie co roku do 31 maja raportu o stanie powiatu, • wykonanie budżetu powiatu, • zatrudnianie i zwalnianie kierowników powiatowych jednostek organizacyjnych, • udzielenie przewodniczącemu zarządu upoważnień do składania jednoosobowo oświadczeń woli związanych z prowadzeniem bieżącej działalności powiatu, • prawidłowe prowadzenie gospodarki finansowej powiatu.

⁹Statut Powiatu Radomskiego, załącznik nr 1 do uchwały nr 88/IX/2019 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 28 czerwca 2019 r., <https://www.spradom.finn.pl/res/serwisy/pliki/21543030?version=1.0>.

Zadania zarządu powiatu (cd.)
• zaciąganie zobowiązań do wysokości ustalonej przez radę,
• przedkładanie radzie sprawozdań z działalności finansowej powiatu,
• zaciąganie pożyczek i kredytów krótkoterminowych do maksymalnej wysokości ustalonej przez radę,
• emitowanie papierów wartościowych na podstawie upoważnienia udzielanego przez radę,
• przedkładanie wniosków o zwołanie sesji rady,
• udzielanie informacji radnym powiatu o założeniach projektu budżetu, kierunkach polityki społecznej gospodarczej oraz o wykorzystaniu środków budżetowych,
• wnoszenie i zbywanie udziałów i akcji według zasad określonych przez radę,
• zawarcie umowy o bankowej obsłudze budżetu z bankiem,
• wydawanie decyzji w indywidualnych sprawach z zakresu administracji publicznej należących do właściwości powiatu na podstawie przepisów szczególnych,
• opracowywanie programów rozwoju w trybie określonym w przepisach o zasadach prowadzenia polityki rozwoju,
• uchwalanie regulaminu organizacyjnego starostwa powiatowego.

Źródło: Statut Powiatu Radomskiego.

Swoje zadania zarząd wykonuje przy pomocy powiatowej administracji zespolonej. Istotą zespolenia jest skupienie pod jednym zwierzchnictwem całego aparatu administracyjnego i pomocniczego. Zwierzchnictwo nad administracją zespoloną sprawuje starosta. W powiecie radomskim składają się na nią:

- Starostwo Powiatowe w Radomiu,
- Powiatowy Urząd Pracy w Radomiu, będący jednostką organizacyjną powiatu radomskiego,
- jednostki organizacyjne stanowiące aparat pomocniczy kierowników powiatowych służb, inspekcji i straży.

Najważniejszym komponentem administracji zespolonej w powiecie jest starostwo. Jako jednostka pomocnicza powiatu (aparat pomocniczy) stanowi wyłącznie strukturę pracowniczą. Celem funkcjonowania tego urzędu jest wykonywanie poleceń zarządu, jego przewodniczącego oraz uchwał rady. Służy ponadto obsłudze organów powiatu. Starostwo nie posiada statusu jednostki organizacyjnej, nie ma też odrębnego bytu prawnego. Finansowane jest w formie jednostki budżetowej. Wspólnie z jednostkami organizacyjnymi powiatu wspiera zarząd powiatu w wykonywaniu jego zadań. Kierownikiem starostwa powiatowego oraz zwierzchnikiem służbowym jego pracowników, w tym wicestarosty, sekretarza powiatu i skarbnika powiatu, jest starosta¹⁰.

Powiatowy Urząd Pracy realizuje zadania powiatu radomskiego w zakresie polityki rynku pracy. Nie posiada osobowości prawnej, a finansowany jest, podobnie jak starostwo, w formie jednostki budżetowej. Zwierzchnictwo nad PUP sprawuje starosta. Wojewoda natomiast pełni nadzór w zakresie realizacji założeń polityki rynku pracy.

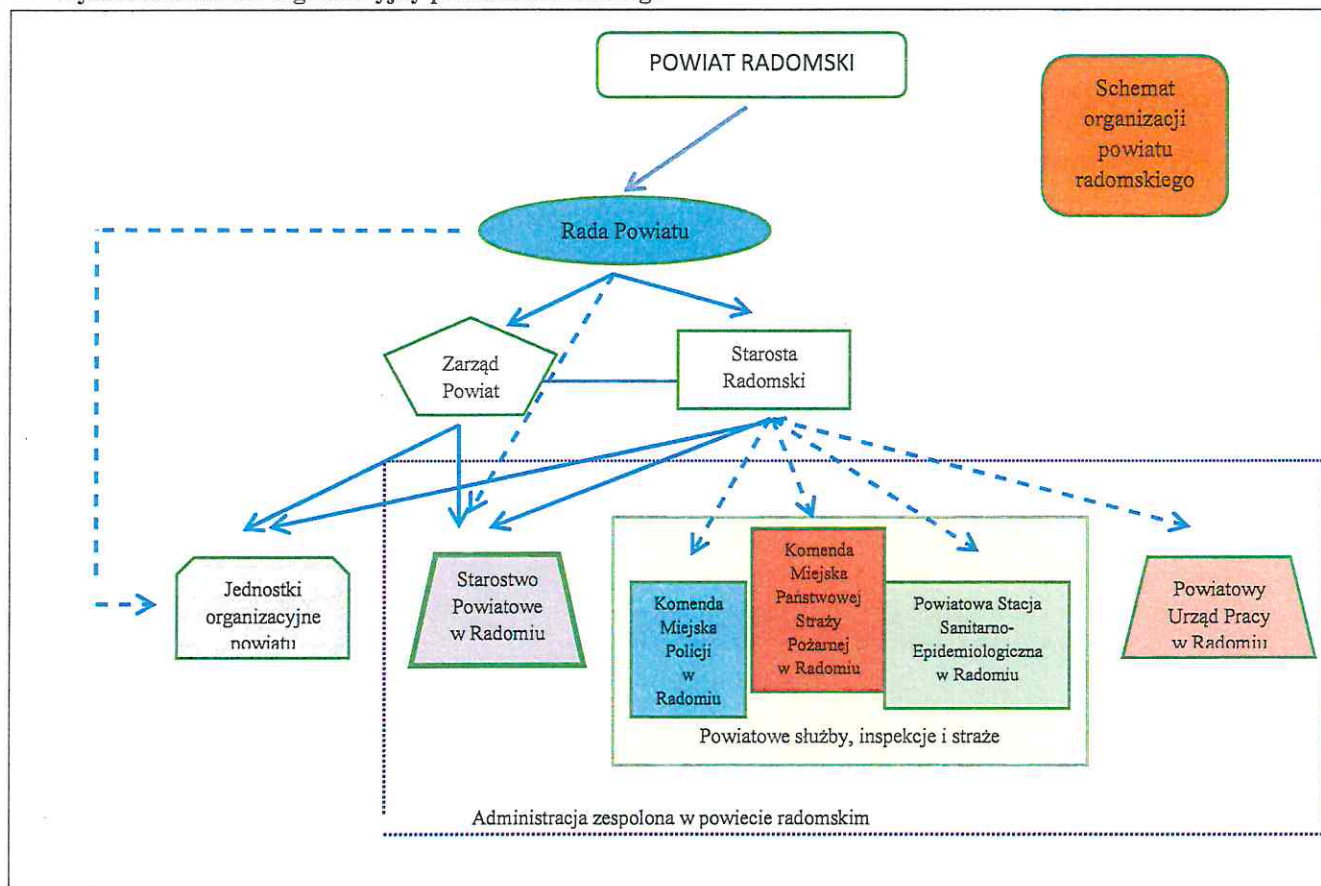
Powiatowe służby, inspekcje i straże w powiecie radomskim tworzą: Komenda Miejska Policji w Radomiu, Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej w Radomiu oraz Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Radomiu. Funkcjonują one również jako jednostki organizacyjne, ale nie powiatu, lecz na podstawie odrębnych ustaw, i stanowią aparat

¹⁰Encyklopedia Zarządzania, https://mfiles.pl/pl/index.php/Starostwo_powiatowe

pomocniczy kierowników powiatowych służb, inspekcji i straży, w tym przypadku komendantów miejskich: Policji i Państwowej Straży Pożarnej oraz Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego. Są to organy administracji rządowej pozostające pod zwierzchnictwem starosty. Szczegółowy zakres zwierzchnictwa regulują ustawy dotyczące poszczególnych służb, inspekcji i straży. Zwierzchnictwo to nie wynika jednak z podległości służbowej kierowników służb, inspekcji i straży staroście, lecz z realizacji zadań starosty z ich pomocą.

Poniżej schemat organizacji powiatu radomskiego:

Wykres 1. Schemat organizacyjny powiatu radomskiego

Źródło: Opracowanie własne.

Jednostki organizacyjne powiatu radomskiego, wspierające zarząd w wykonywaniu zadań powiatu, według stanu na 31 grudnia 2021 r. to:

Tabela 3. Wykaz jednostek organizacyjnych powiatu radomskiego wg stanu na 31 grudnia 2021 r.

Lp.	Jednostka organizacyjna powiatu radomskiego
1.	Powiatowy Urząd Pracy w Radomiu
2.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Radomiu
3.	Dom Pomocy Społecznej w Jedlance
4.	Dom Pomocy Społecznej w Krzyżanowicach
5.	Dom Pomocy Społecznej w Wierzbicy
6.	Środowiskowy Dom Samopomocy w Jedlance
7.	Samodzielny Publiczny Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej – Szpital w Iłży
8.	Samodzielny Publiczny Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej w Pionkach im. Lecha i Marii Kaczyńskich – Pary Prezydenckiej
9.	Liceum Ogólnokształcące im. Mikołaja Kopernika w Iłży

Raport o stanie Powiatu Radomskiego w 2021 r.

Lp.	Jednostka organizacyjna powiatu radomskiego
10.	Liceum Ogólnokształcące im. Marii Dąbrowskiej w Pionkach
11.	Zespół Szkół i Placówek w Chwałowicach
12.	Zespół Szkół Ponadpodstawowych im. Stanisława Staszica w Iłży
13.	Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego im. Marii Skłodowskiej-Curie w Pionkach
14.	Zespół Szkół im. J. Śniadeckiego w Pionkach
15.	Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczych w Wierzbicy
16.	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Iłży
17.	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Pionkach
18.	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Radomiu
19.	Powiatowy Zarząd Dróg Publicznych w Radomiu
20.	Powiatowy Instytut Kultury z/s w Iłży

Źródło: Biuletyn Informacji Publicznej Powiatu Radomskiego, <https://www.spradom.finn.pl/bipkod/006>.

1.3. Powiat radomski – informacje ogólne

1.3.1. Położenie, obszar, ludność, gospodarka

Podstawowe informacje dotyczące położenia, obszaru, ludności oraz gospodarki powiatu radomskiego zawiera poniższe zestawienie:

Tabela 4. Powiat radomski - położenie, obszar, ludność, gospodarka wg stanu na 31 grudnia 2021 .

Powiat radomski	
Położenie:	południowa część woj. mazowieckiego. Graniczy z siedmioma powiatami: szydłowieckim, przysuskim, białobrzeskim, kozienickim, zwoleniskim, lipskim oraz starachowickim (woj. świętokrzyskie). Usytuowany na skrzyżowaniu ważnych szlaków komunikacyjnych. Przecinające teren powiatu drogi krajowe nr: 7, 9 i 12 mają charakter tranzytowy. Dzięki nim powiat bezpośrednio włączony jest w „krwiobiegi” komunikacyjny na poziomie ogólnopolskim, a nawet międzynarodowym.
Obszar:	1 530 km ² . pod względem obszaru zajmuje 4. miejsce na Mazowszu, większymi terytorialnie jednostkami są tylko powiaty: ostrołęcki, płocki i siedlecki.
Ludność:	Powiat: 151.913 mieszkańców, w tym: 76.313 kobiet. 75.600 mężczyzn; Największym ośrodkiem jest miasto Pionki – 17.735 mieszkańców; miasto i gmina Skaryszew oraz Iłża: odpowiednio 14.877 i 14.469 mieszkańców. Wśród gmin wiejskich największą pod względem liczby ludności jest Jedlińsk (14.600 os.), a najmniejszą - Jastrzębia (7.011 os.).
Inne JST na terenie powiatu:	13 jednostek samorządu terytorialnego (gmin): miasto Pionki, miasto i gmina Iłża oraz Skaryszew, gminy: Gózd, Jastrzębia, Jedlińsk, Jedlnia Letnisko, Kowala, Pionki, Przytyk, Wierzbica, Wolanów, Zakrzew.
Gospodarka:	ma charakter rolniczy – w rolnictwie zatrudnionych jest 51,7% ogółu pracujących (dla porównania: w przemyśle i budownictwie – 21,2%, w usługach – 27,1%)*. Wiodące pod względem liczby podmiotów w rejestrze REGON działy/gałęzie/branże (poza rolnictwem) to: handel oraz usługi w zakresie naprawy pojazdów – 26,7%, budownictwo – 19,8%, przetwórstwo przemysłowe – 13,2% ogółu podmiotów.

* Według stanu na 31 grudnia 2020 r.

Źródło: GUS

Poniżej - mapa powiatu radomskiego z granicami gmin:

1.3.2. Finanse powiatu¹¹

a) budżet powiatu

Informacje o finansach powiatu według stanu na koniec 2021 r. prezentują następujące podstawowe wskaźniki ujęte w poniższym zestawieniu:

Tabela 5. Budżet powiatu - plan i wykonanie w 2021 r.

Lp.	Wyszczególnienie	Wartość wskaźnika	Uwagi
Plan (w zł)			
1.	Dochody ogółem budżetu	171.606.640,50	Plan na 2021 r. w uchwale budżetowej przyjętej 28.12.2020 r.
2.	Dochody własne	48.848.607,00	j.w.
3.	Wydatki ogółem budżetu	195.773.113,81	j.w.
4.	Wydatki majątkowe (w wydatkach ogółem)	52.876.581,40	j.w.
5.	Deficyt budżetowy	- 24.166.473,31	j.w.
6.	Kredyt bankowy	7.500.000,00	j.w.
7.	Dochody ogółem budżetu	203.077.756,30	Plan po zmianach na 31.12.2021 r..
8.	Dochody własne	48.940.799,33	j.w.
9.	Wydatki ogółem budżetu	232.280.432,48	j.w.
10.	Wydatki majątkowe (w wydatkach ogółem)	83.699.317,48	j.w.
11.	Deficyt budżetowy	- 29.202.676,18	j.w.
12.	Kredyty	0,00	j.w.

¹¹Szczegółowe informacje o stanie finansów powiatu zawiera: *Sprawozdanie roczne z wykonania budżetu powiatu radomskiego za 2021 rok* - załącznik do uchwały nr 813/2022 Zarządu Powiatu Radomskiego z dnia 28 marca 2022 r. w sprawie przedłożenia Radzie Powiatu oraz Regionalnej Izbie Obrachunkowej rocznego sprawozdania z wykonania budżetu powiatu radomskiego za 2021 rok, <https://www.spradom.finn.pl/bipkod/28586568> – przyp. red.

Raport o stanie Powiatu Radomskiego w 2021 r.

Lp.	Wyszczególnienie	Wartość wskaźnika	Uwagi
Wykonanie na 31 grudnia 2021 r.(w zł / %)			
1.	Dochody ogółem budżetu	228.997.734,32	133,4% planowanych w budżecie przyjętym 28.12.2020 r.; 112,8% planowanych na 31.12.2021 r.
2.	Dochody własne budżetu	60.361.666,68	123,6% planowanych w budżecie przyjętym 28.12.2020 r.; 123,3 % planowanych na 31.12.2021 r.
3.	Udział dochodów własnych w dochodach ogółem	26,4	
4.	Dochody budżetu powiatu z tytułu udziału w podatku PIT i CIT	33.719.204,12	
5.	Udział dochodów z podatku PIT i CIT w dochodach ogółem budżetu oraz w dochodach własnych	14,7	
		55,9	
6.	Wydatki ogółem budżetu	209.159.360,42	106,8% planowanych w budżecie przyjętym 28.12.2020 r.; 90,0% planowanych na 31.12.2021 r.
7.	Wydatki majątkowe (w wydatkach ogółem)	69.000.361,44	130,5% planowanych w budżecie przyjętym 28.12.2020 r.; 82,4% planowanych na 31.12.2021 r. Relatywnie niższy poziom faktycznej realizacji wydatków majątkowych w stosunku do planowanych na 31.12.2021 r. to wynik głównie niewykonania w pełnym zakresie zadań związanych z modernizacją dróg powiatowych. Przyczynami były m.in. przedłużające się procedury formalne i opóźnienia w opracowaniu dokumentacji projektowych.
8.	Nadwyżka budżetowa	19.838.373,90	Nadwyżka budżetowa: różnica wykonania dochodów i wydatków na 31.12. 2021 r.
9.	Kredyty	0,00	
10.	Nadwyżka budżetowa oraz nadwyżka środków pieniężnych na rachunku bieżącym – wynik budżetu na 31.12.2020 r.	84.098.557,81	Nadwyżka = (dochody + przychody) - (wydatki + rozchody).
11.	Wynik operacyjny	47.440.525,27	Nadwyżka operacyjna = dochody bieżące – wydatki bieżące
12.	Zadłużenie ogółem	7.375.000,00	3,2% dochodów ogółem - poziom bezpieczny
13.	Środki zewnętrzne pozyskane spoza budżetu powiatu*	37.691.964,54	-

*Tu: środki zewnętrzne, tzn.: środki unijne; środki samorządu województwa i pozostałych jednostek wliczanych do sektora finansów publicznych; dotacje oraz pomoc finansowa z gmin na zadania inwestycyjne i bieżące, które powiat pozyskał nie obligatoryjnie, np. w oparciu o dyspozycje i algorytmy ustawowe, lecz fakultatywnie, w wyniku własnej aktywności: składając wnioski o przyznanie (przekazanie) środków pomocowych, konkurując o nie z innymi podmiotami i skutecznie aplikując o finansowe wsparcie, np. w drodze konkursów – przyp. red.

Źródło: Starostwo Powiatowe w Radomiu.

Informacje o finansach powiatu, ujęte w formie analizy strukturalno-porównawczej, zamieszczone zostały w trzeciej części *Raportu...* (zob.: pkt 3.4.1.).

b) wieloletnia prognoza finansowa (WPF)

Zgodnie z czasową cezurą, którą dla niniejszego *Raportu*... wyznacza koniec 2021 r., prezentowane w poniższej tabeli wskaźniki oparto na wybranych wskaźnikach WPF wynikających z uchwały nr 413/XXXVIII/2021 Rady Powiatu w Radomiu przyjętej 29 grudnia 2021 r. W świetle zawartych w niej założeń kształt powiatowego budżetu rysuje się następująco (okres prognozowania wartości poszczególnych wskaźników wynika z ustawy o finansach publicznych):

Tabela 6. Założenia WPF wg stanu na 29 grudnia 2021 r.

Wskaźnik	Rok			
	2022	2023	2024	2025
	(w zł)			
Dochody ogółem	171.507.145,54	175.320.435,34	179.713.798,72	184.626.496,19
Wydatki ogółem	201.292.836,65	173.140.535,34	180.783.898,72	185.303.496,19
Wydatki majątkowe	56.473.321,49	9.200.000,00	8.000.000,00	1.000.000,00
Wydatki na obsługę długu	147.500,00	65.000,00	0,00	0,00
Wynik budżetu	-29.785.691,11	2.179.900,00	-1.070.100,00	-677.000,00
Kredyty	0,00	0,00	0,00	0,00
Nadwyżka operacyjna (różnica między dochodami bieżącymi a wydatkami bieżącymi)	60.598.321,49	12.450.000,00	8.000.000,00	1.000.000,00
Kwota długu	3.250.000,00	0,00	0,00	0,00

Źródło: uchwała nr 413/XXXVIII/2021 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 29 grudnia 2021 r. w sprawie zmiany uchwały nr 267/XXVI/2020 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 28 grudnia 2020 r. dotyczącej Wieloletniej Prognozy Finansowej Powiatu Radomskiego, <https://www.spradom.finn.pl/rok-20211>.

1.4. Majątek powiatu

Dane o zasobie mienia powiatu radomskiego oraz spadku/wzroście jego wartości inwentarzowej według stanu na 31 grudnia 2021 r. zawierają dwa poniższe zestawienia:

Tabela 7. Zasób mienia powiatu i jego wartość w 2021 r.

Dysponent mienia powiatu radomskiego		Starostwo Powiatowe w Radomiu	Jednostki organizacyjne powiatu
Nieruchomości		I 1. grunty zabudowane budynkami, budowlami, urządzeniami siedziby Starostwa Powiatowego, SPZZOZ Szpitala w Iłży, SPZZOZ w Pionkach; 2. teren położony w Jedlance gmina Jedlińsk, w Pionkach przy ul. Marii Garszwo (grunt niezabudowany); 3. grunty położone w Pionkach przy ul. Harcerskiej (garaże). Łącznie 64 działki o pow. 13,3556 ha. II Grunty pod drogami powiatowymi: ➤ 5462 działki o łącznej pow. 533,2553 ha.	Grunty wraz z budynkami, budowlami i urządzeniami: 1. DPS w Jedlance, Wierzbicy i Krzyżanowicach; 2. CKZiU w Pionkach, 3. Zespołu Szkół w Pionkach, 4. ZSP w Iłży, 5. LO w Pionkach i Iłży, 6. Zespół Szkół i Placówek w Chwałowicach, 7. PUP w Radomiu i Filii w Pionkach, 8. PZDP w Radomiu; Łącznie 38 działek o pow. 90,4060 ha.
Wartość inwentarzowa mienia (w zł)	grunty stanowiące własność	214.141.180,28	1.824.531,06
	grunty w wieczystym użytkowaniu	260.530,00	27.566,32
	budowle, budynki i urządzenia stanowiące własność	55.501.383,79	72.400.813,51
	nakłady na budowę i przebudowę dróg	-	329.861.371,82
	Razem:	269.903.094,07	404.114.282,71
Razem wartość inwentarzowa mienia powiatu w 2021 r. (w zł):		674.017.376,78	

Źródło: Starostwo Powiatowe w Radomiu.

Tabela 8. Wzrost/spadek wartości inwentarzowej mienia powiatu w 2021 r.

Wzrost/spadek wartości inwentarz. mienia powiatu w 2021 roku	Wzrost wartości majątku powiatu na skutek: 1. przejęcia na mocy decyzji własnościowych gruntów zajętych pod rozbudowę dróg powiatowych - uwłaszczenia na łączną powierzchnię 36,0601 ha, (212 działek); 2. uwłaszczenia na rzecz Powiatu Radomskiego działki nr 621 o pow. 0,2344 ha – nabycie z mocy prawa decyzją Wojewody Mazowieckiego na potrzeby obsługi kompleksu szkolnego w Chwałowicach - przekazana w trwały zarząd ZSiP w Chwałowicach; 3. przekazanie części terenu o pow.0,1525 ha w Iłży (obecnie część działki o nr. ewid. 929/3, powstała z podziału działki pierwotnej nr 929/1 o pow. 0,8553 ha, która przed podziałem znajdowała się w trwałym zarządzie LO w Iłży – udział do ½ części). W ramach uporządkowania stanu prawnego i faktycznego LO w Iłży Zarząd Powiatu ustanowił prawo trwałego zarządu do gruntu na rzecz tej jednostki; 4. przeprowadzonych prac remontowo-modernizacyjnych obiektów i urządzeń będących w dyspozycji Starostwa oraz jednostek organizacyjnych Powiatu, a także realizacji inwestycji budowlanych; 5. budowy, przebudowy i rozbudowy dróg powiatowych	+74.189.065,70
	Zmniejszenie wartości majątku na skutek: 1. zdjęcie ze stanu inwentarzowego gruntu (pow. 0,4277 ha) stanowiącego udział (½ części) w działce nr 929/1 o pow. 0,8553 ha położonej w Iłży; przyczyna: na potrzeby wyposażenia w majątek nowo utworzoną jednostkę pn. Powiatowy Instytut Kultury z/s w Iłży, część gruntu (po podziale działki nr 929/2) została przekazana notarialnie tej jednostce na własność; część gruntu o powierzchni 0,1525 ha została przekazana w trwały zarząd LO w Iłży. Ponadto w wyniku pomiaru wykonanego przy podziale działki pierwotnej jej powierzchnia uległa zmniejszeniu o 0,0058 ha; 2. zdjęcie ze stanu inwentarzowego gruntu (ozn. nr 1618/6 o pow. 0,1750 ha) powstałego z podziału działki pierwotnej o nr. 1618/1 będącej w użyczeniu SPZZOZ w Pionkach. Podziału dokonano na potrzeby zwrotu nieruchomości byłemu właścicielowi; 3. przekazanie gruntów (droga) Gminie Skaryszew (w związku z pozbawieniem trasy kategorii drogi powiatowej) – 334 działki o łącznej pow. 6,0233 ha wchodzące w skład pasa drogowego drogi Bujak-Dzierzków, położonej w gm. Skaryszew; 4. zdjęcie ze stanu inwentarzowego gruntu (działka nr 555/4 o pow. 0,0091 ha) w ślad za zmianą organizacyjną funkcjonujących dotychczas jednostek wprowadzoną uchwałą Rady Powiatu w sprawie wyłączenia szkół z CKZiU w Chwałowicach oraz rozwiązania CKZiU w Chwałowicach. Ponieważ grunt sklasyfikowany jest jako droga, został przekazany w zarząd PZDP w Radomiu i zaliczony do kategorii dróg publicznych; 5. likwidacji (rozbiórki) części budynku głównego SPZZOZ w Pionkach, ogrodzenia z siatki metalowej zlokalizowanego przy ul. Niepodległości 1, chodnika betonowego oraz budynku pn. bunkier opałowy; likwidacji środków trwałych pn. odgromniki i ogrodzenie przy portierni należących do SPZZOZ w Iłży, oraz zdjęcie ze stanu inwentarzowego środków trwałych będących w zasobie nieruchomości w związku z wyposażeniem w majątek nowo utworzony Powiatowy Instytut Kultury z/s w Iłży z przeznaczeniem na siedzibę i realizację zadań statutowych oraz przekazania środka trwałego pn. plac utwardzony kostką – parking na rzecz LO w Iłży; 6. <u>przekazania drogi powiatowej nr 3543W Bujak-Dzierzków gminie Skaryszew.</u>	-6.233.124,73
	Wzrost per saldo wartości inwentarzowej mienia powiatu w 2021 r. (w zł)	67.955.940,97

Źródło: Starostwo Powiatowe w Radomiu.

CZĘŚĆ 2: REALIZACJA POWIATOWYCH STRATEGII, PLANÓW I PROGRAMÓW ROZWOJU ORAZ UCHWAŁ RADY POWIATU W RADOMIU

2.1. Polityka zrównoważonego rozwoju powiatu radomskiego

Rozwój zrównoważony w wymiarze lokalnym (rozwój lokalny) to *prowadzenie działań na rzecz rozwoju społeczno-gospodarczego danej jednostki terytorialnej, z wykorzystaniem jej zasobów oraz uwzględnieniem potrzeb mieszkańców i równocześnie przy ich udziale*¹². Według nieco innej definicji rozwój lokalny to *zharmonizowane i systematyczne działanie, prowadzone w społeczności lokalnej, z udziałem zainteresowanych, którego rezultaty służą zaspokajaniu potrzeb społecznych miejscowej ludności i przyczyniają się do ogólnego postępu*; przy czym pod pojęciem „lokalny” rozumie się przestrzeń historyczną, ekonomiczną, społeczną, ekologiczną, kulturową i symboliczną, posiadającą własną dynamikę¹³.

W powiecie radomskim planowy charakter rozwojowi lokalnemu nadaje polityka zrównoważonego rozwoju, którą określić można jako zespół wzajemnie powiązanych działań podejmowanych i realizowanych w celu zapewnienia trwałego i zrównoważonego rozwoju powiatu, jego spójności społeczno-gospodarczej i przestrzennej, podnoszenia konkurencyjności gospodarki oraz tworzenia nowych miejsc pracy w skali lokalnej¹⁴. Filarami polityki zrównoważonego rozwoju są tzw. łady: zintegrowany, będący wizją pozytywnego stanu docelowego zmian rozwojowych, łączący w harmonijny sposób łady składowe, tzn.: społeczny, ekonomiczny, środowiskowy oraz instytucjonalny.

Formalny kształt polityki zrównoważonego rozwoju lokalnego tworzą strategie i programy. Opracowywanie ich, zgodnie z art. 32 ust. 2 pkt 2a ustawy o samorządzie powiatowym, należy do zadań zarządu powiatu. Wśród tych dokumentów planistycznych wyjątkowy status i pozycję posiada:

- ❖ Strategia Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Radomskiego do 2030 roku (projekt w końcowej fazie przygotowania – zob.: uwagi w pkt. 2.2.1 *Raportu...*).

Po pierwsze, egzemplifikując ład zintegrowany, jako jedyna ujmuje całokształt zagadnień rozwojowych, w dodatku z uwzględnieniem horyzontu sięgającego 2030 r. Po drugie, po przyjęciu przez Radę Powiatu strategia stanowić będzie zasadniczy punkt odniesienia dla innych programów i planów, które muszą być z nią zgodne.

W 2021 r., oprócz strategii zrównoważonego rozwoju, Powiat Radomski wdrażał 14 innych programów, strategii oraz planów. Wykaz ich prezentuje poniższe zestawienie:

¹² A. Sztando, *Wdrażanie strategii rozwoju jednostki samorządu terytorialnego* [w:] *Dylematy rozwoju lokalnego i regionalnego na początku XXI wieku*, Prace Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu nr 101, Wrocław 2010, s. 189.

¹³ A. Łuczyszyn, *Nowe kierunki rozwoju lokalnego ze szczególnym uwzględnieniem peryferyjnych ośrodków w metropoliach*, CedeWu Sp. z o.o., Warszawa 2013, s. 63.

¹⁴ Zob.: art. 2 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (tekst jednolity), Dz. U. z 2019 r. poz. 1295, 2020. z późn. zm.

Tabela 9. Zestawienie i struktura (wg ładów polityki zrównoważonego rozwoju) powiatowych strategii oraz programów wdrażanych w 2021 r.

Ład polityki zrównoważonego rozwoju powiatu	Nazwa strategii / programu	Jednostka wdrażająca	Liczba strategii/programów
zintegrowany	Strategia Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Radomskiego do 2030 roku - projekt	Powiat Radomski	-
społeczny	Powiatowy Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2019-2024, przyjęty uchwałą nr 37/V/2019 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 1 lutego 2019 r.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie (PCPR)	11
	Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2021-2023, przyjęty uchwałą nr 275/XXVI/2020 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 28 grudnia 2020 r.	PCPR	
	Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2019-2024, przyjęta uchwałą nr 36/V/2019 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 1 lutego 2019 r.	PCPR	
	Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Radomskim na lata 2021-2025, przyjęty uchwałą nr 274/XXVI/2020 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 28 grudnia 2020 r.	PCPR	
	Program Promocji Zatrudnienia i Aktywizacji Lokalnego Rynku Pracy na lata 2019-2023, przyjęty uchwałą nr 154/XIV/2019 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 29 listopada 2019 r.	Powiatowy Urząd Pracy	
	Program Opieki nad Zabytkami Powiatu Radomskiego na lata 2020-2023, przyjęty uchwałą nr 176/XVI/2020 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 31 stycznia 2020 r.	Wydział Zdrowia i Spraw Społecz. Starostwa	
	Program profilaktyki chorób zakaźnych w zakresie szczepień ochronnych przeciw grypie dla mieszkańców Powiatu Radomskiego z grupy ryzyka w wieku 65 lat i więcej na lata 2020-2021, przyjęty uchwałą nr 175/XVI/2020 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 31 stycznia 2020 r.		
	Program Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Powiatu Radomskiego na lata 2020-2022, przyjęty uchwałą nr 155/XIV/2019 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 29 listopada 2019 r.		
	Karta Praw Rodziny Powiatu Radomskiego, przyjęta uchwałą nr 125/XIII/2019 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 28 października 2019 r.		
Program „KOPERTA ŻYCIA”, przyjęty uchwałą nr 313/XXVIII/2021 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 12 marca 2021 r.			

Raport o stanie Powiatu Radomskiego w 2021 r.

	Powiatowy Program Zapobiegania Przestępczości oraz Ochrony Bezpieczeństwa Obywateli i Porządku Publicznego pn. „Bezpieczny Powiat Radomski”, przyjęty uchwałą Nr 124/XIII/2019 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 28 października 2019 r.		
instytucjonalny	Roczny Program Współpracy Powiatu Radomskiego z Organizacjami Pozarządowymi oraz Innymi Podmiotami Prowadzącymi Działalność Pożytku Publicznego na 2021 r., przyjęty uchwałą nr 260/XXIV/2020 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 27 listopada 2020 r.	PCPR, wydziały: Promocji i Rozwoju Powiatu; Organizacji i Nadzoru Starostwa	1
ekologiczny	Program Ochrony Środowiska Powiatu Radomskiego na lata 2018-2021 (z perspektywą do roku 2025) przyjęty uchwałą nr 41/V/2019 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 1 lutego 2019 r.	Wydz. Ochrony Środowiska, Leśnictwa i Rolnictwa, Starostwa	1
gospodarczy	Plan Zrównoważonego Rozwoju Transportu Publicznego dla Powiatu Radomskiego przyjęty uchwałą nr 298/XXXIII/2013 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 1 października 2013 r.; aktualizacja planu przyjęta uchwałą nr 79/X/2015 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 29 października 2015 r.	Wydział Komunikacji Starostwa	1
Razem powiatowych strategii, programów i planów rozwoju:			14

Źródło: Opracowanie własne.

2.2. Przebieg wdrażania powiatowych strategii, programów i planów rozwoju

2.2.1. Strategia Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Radomskiego do 2030 roku (projekt)

W 2020 r. dobiegł końca 12-letni okres obowiązywania dotychczasowej strategii zrównoważonego rozwoju powiatu. Formalną podstawą dla przystąpienia do opracowania projektu nowej strategii rozwojowej, z perspektywą do 2030 r., była uchwała nr 310/XXVIII/2021 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 12 marca 2021 r. Jednym z ostatnich etapów procesu przygotowania projektu strategii – bezpośrednio poprzedzającym przedłożenie dokumentu w celu przyjęcia przez Radę Powiatu – jest sporządzenie prognozy oddziaływania na środowisko (w ramach przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko).

Zakres opracowania prognozy oddziaływania na środowisko określił jak dotąd Mazowiecki Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Warszawie. Znacznie przedłuża się natomiast oczekiwanie na zajęcie stanowiska przez Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska w Warszawie, które również musi być uwzględnione w kwestii przeprowadzenia strategicznej oceny (a w razie konieczności jej dokonania – także w odniesieniu do wskazanego zakresu sporządzenia prognozy). Gdy tylko RDOŚ przedstawi stosowną opinię, „środowiskowy” etap prac nad projektem strategii będzie finalizowany. Po jego zakończeniu dokument przedłożony zostanie Radzie Powiatu.

Biorąc pod uwagę powyższe obiektywne uwarunkowania determinujące fakt, że procedura opracowywania projektu strategii rozwoju powiatu do 2030 r. jest jeszcze w toku, charakterystyka założeń dokumentu będzie przedmiotem przyszłorocznego raportu, opracowywanego już po tym, gdy strategiczne zapisy przyjmą ostateczny kształt.

2.2.2. Powiatowy Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2019-2024¹⁵

Cele programu to:

1. poprawa funkcjonowania osób niepełnosprawnych,
2. zwiększenie dostępu osób niepełnosprawnych do rehabilitacji,
3. zwiększenie udziału osób niepełnosprawnych w życiu społecznym,
4. zwiększenie aktywności osób niepełnosprawnych,
5. przeciwdziałanie dyskryminacji i poszanowanie praw osób niepełnosprawnych.

Działania dedykowane realizacji ww. celów to:

- dofinansowywanie: turnusów rehabilitacyjnych, zakupu sprzętu rehabilitacyjnego, zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze, likwidacja barier funkcjonalnych (architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych) w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych, a także udział powiatu w programach celowych PFRON: „Aktywny Samorząd”, „Program Wyrównywania Różnic Między Regionami III” (dotyczy celu 1);
- dofinansowywanie imprez sportowych, kulturalnych, turystycznych podnoszących aktywność osób niepełnosprawnych w tych dziedzinach, finansowanie kosztów uczestnictwa mieszkańców powiatu radomskiego w warsztatach terapii zajęciowej (WTZ) działających na terenie powiatu i warsztatach działających na terenie innego powiatu niż powiat radomski oraz wzmocnienie potencjału osób niepełnosprawnych poprzez udział w programie „Zajęcia Klubowe w WTZ” (dotyczy celu 2);
- wspieranie podejmowania działalności gospodarczej lub rolniczej albo wniesienia wkładu do spółdzielni socjalnej, wspieranie udziału osób niepełnosprawnych w stażach, pomoc osobom z niepełnosprawnościami w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym (w ramach Modułu II programu „Aktywny Samorząd”) oraz wsparcie dla aktywnych zawodowo osób niepełnosprawnych w opiece nad osobami zależnymi (w ramach Modułu I programu „Aktywny Samorząd”) (dotyczy celu 3);
- współpraca z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie organizowania aktywności społecznej niepełnosprawnych mieszkańców powiatu. Podnoszenie kompetencji społecznych osób z niepełnosprawnościami i ich rodzin, opiekunów w innym środowisku niż miejsce zamieszkania. (dotyczy celu 4).
- współdziałanie z podmiotami zwalczającymi dyskryminację osób niepełnosprawnych poprzez prowadzone przez pracowników PCPR na rzecz zainteresowanych osób niepełnosprawnych i ich rodzin w kwestii przysługujących im uprawnień, pomoc w przywróceniu im bardziej aktywnego i samodzielnego życia oraz poprawy ich funkcjonowania w społeczeństwie. (dotyczy celu 5);

Efekty ww. działań osiągnięte w 2021 r. (i porównanie z rokiem 2020) to m.in.:

- ❖ dofinansowanie turnusów rehabilitacyjnych – 345.432 zł dla 252 osób;
 - w 2020 r. odpowiednio: 163.341 zł dla 125 beneficjentów;

¹⁵<https://www.spradom.finn.pl/rok-20192>.

Raport o stanie Powiatu Radomskiego w 2021 r.

- ❖ dofinansowanie do zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny 24.000 zł. dla 15 osób, oraz dofinansowanie do zakupu sprzętu rehabilitacyjnego dla osoby fizycznej prowadzącej działalność gospodarczą – gabinet rehabilitacyjny - w wysokości 21.000 zł
 - w 2020 r. odpowiednio: 20.108 zł. dla 14 osób;
- ❖ dofinansowanie do zaopatrzenia w sprzęt ortopedyczny – 1.027.522,78 zł dla 566 osób;
 - w 2020 r. odpowiednio: 994.284 zł dla 529 beneficjentów;
- ❖ dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, technicznych oraz w komunikowaniu się – 496.368,25 zł dla 90 beneficjentów;
 - w 2020 r. odpowiednio: 310.542 zł dla 51 osób;
- ❖ środki pomocowe pozyskane z PFRON na likwidację barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową w kwocie 617.837 zł dla 91 beneficjentów;
 - w 2020 r.: kwota 482.136 zł dla 69 osób;
- ❖ dofinansowanie z PFRON na pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym w kwocie 233.702 zł dla 71 beneficjentów;
 - w 2020 r.: kwota 226.393 zł dla 77 osób;
- ❖ dofinansowanie projektu pn. obszar „B” - likwidacja barier w urzędach, placówkach edukacyjnych lub środowiskowych domach samopomocy w zakresie umożliwienia osobom niepełnosprawnym poruszania się i komunikowania poprzez dostosowanie łazienek oraz budowy podjazdu przy sali gimnastycznej dla osób niepełnosprawnych w budynku Zespołu Szkół im. J. Śniadeckiego w Pionkach, budowę, dostawę i montaż zewnętrznego dźwigu elektrycznego dla uczniów z niepełnosprawnością ruchową i intelektualną w internacie Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Chwałowicach oraz dostosowanie łazienki w budynku Urzędu Gminy Miasta Pionki ze środków PFRON na łączną kwotę 519.027,17 zł; obszar „F”- przeciwdziałanie degradacji infrastruktury – doposażono i zmodernizowano 2 Warsztaty Terapii Zajęciowej: w Młodocinie Większym i w Jedlance Starej ze środków PFRON i środków Powiatu na łączną kwotę 69.699 zł; obszar „D” - likwidacja bariery transportowej poprzez zakup dwóch mikrobusek specjalnie przystosowanych do przewozu osób niepełnosprawnych dla Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Chwałowicach i Domu Pomocy Społecznej w Jedlance i zakup dwóch autobusów do przewozu osób niepełnosprawnych dla Gminy Jedlińsk i Gminy Miasta Pionki ze środków PFRON i środków Powiatu na łączną kwotę 775.828,72 zł;
 - w 2020 r. dofinansowanie projektu pn. obszar „D” – likwidacja bariery transportowej poprzez zakup dwóch autobusów dla Gminy Pionki i Gminy Jastrzębia ze środków PFRON w łącznej kwocie - 34.939 zł; obszar „F” – przeciwdziałanie degradacji infrastruktury - doposażono i zmodernizowano 3 Warsztaty Terapii Zajęciowej w Pionkach, Jedlance Starej i Młodocinie Większym na łączną kwotę – 216.239 zł
- ❖ dofinansowanie imprez sportowych, kultur. itp. – 76.340 zł (w 2020 r. – 21.750 zł);
- ❖ liczba uczestników imprez sportowych, kultur. itp. – 543 os. (w 2020 r. – 213 os.);
- ❖ dofinansowanie kosztów uczestnictwa w WTZ (łącznie) – 2.370.772.04 zł (w 2020 r. – 2.241.466 zł);
- ❖ liczba beneficjentów dofinansowania uczestnictwa w WTZ (łącznie) – 160 os. (w 2020 r. – 130 os.);

- ❖ dofinansowanie programu pn. „Zajęcia Klubowe w WTZ –16.200 zł (w 2020 r. – 16.200 zł.);
- ❖ liczba beneficjentów dofinansowania Zajęć Klubowych w WTZ – 3 os. (w 2020 r. – 3 os.);

2.2.3. Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2021-2023¹⁶

Cele szczegółowe programu to:

1. tworzenie warunków do organizowania form pieczy zastępczej, zwłaszcza rodzinnych jako alternatywy w sytuacji braku możliwości sprawowania opieki nad dziećmi ze strony rodziców biologicznych;
2. rozwijanie systemu wsparcia dla już istniejących form pieczy zastępczej;
3. wsparcie dla wychowanków opuszczających rodzinne i instytucjonalne formy pieczy zastępczej;
4. współpraca na rzecz stworzenia warunków umożliwiających powrót wychowanków pieczy zastępczej do naturalnego środowiska rodzinnego;
5. podniesienie jakości usług w zakresie pomocy dziecku i rodzinie – doskonalenie zawodowe i podnoszenie kwalifikacji osób realizujących zadania z zakresu pieczy zastępczej.

Działania dedykowane realizacji ww. celów w 2021 r. to:

- stworzenie dzieciom opuszczonym, skrzywdzonym, zaniedbywanym przez najbliższych możliwości wychowywania się w zastępczym domu w ramach skutecznego i kompleksowo działającego systemu pieczy zastępczej; pozyskanie nowych osób gotowych do podjęcia się roli opiekunów zastępczych, wyposażenie ich w wiedzę i umiejętności dotyczące prawidłowego wypełniania roli rodzica dla dzieci w różnym wieku i o różnych potrzebach. (dotyczy celu 1);
- zapewnienie dzieciom możliwości funkcjonowania w rodzinach zastępczych, właściwie przygotowanych do opieki nad wychowankami w różnym wieku i o różnych potrzebach, zapewniających optymalne warunki rozwoju w sytuacji trwałej lub przejściowej przeszkody w sprawowaniu władzy rodzicielskiej przez rodziców biologicznych; kompleksowo działający system wsparcia zapewniający zróżnicowane formy pomocy osobom podejmującym się trudnej życiowo roli opiekuna zastępczego, przeciwdziałanie ich wypaleniu zawodowemu; stałe rozwijanie oferty pomocowej w oparciu o interdyscyplinarną współpracę różnych służb (dotyczy celu 2);
- przygotowanie młodych ludzi – podopiecznych rodzin zastępczych i różnego rodzaju placówek do samodzielnego odpowiedzialnego, dojrzałego życia i integracji ze środowiskiem lokalnym; odpowiednie zmotywowanie ich do wykorzystywania swoich mocnych stron, tak aby byli gotowi na budowanie swojej niezależności oraz kształtowanie pozytywnego obrazu siebie samego; zapewnienie komfortu psychicznego poprzez zróżnicowane wsparcie i pomoc (także materialną), zgodnie z obowiązującymi zasadami wynikającymi z uregulowań prawnych (dotyczy celu 3);

¹⁶<https://www.spradom.finn.pl/rok-20201>.

Raport o stanie Powiatu Radomskiego w 2021 r.

- współobecność rodziców biologicznych i opiekunów zastępczych w życiu dziecka; pomoc w przywróceniu równowagi w rodzinie biologicznej; motywowanie jej do podjęcia obowiązków przypisanych roli rodzica i zadbania o stworzenie warunków umożliwiających powrót dziecka do naturalnego środowiska, przy współpracy różnych służb, opartej na porozumieniu, otwartości, wspólnych ustaleniach, spójnych komunikatach na rzecz szeroko rozumianego dobra dziecka (dotyczy celu 4);
- wzrost kompetencji osób zaangażowanych w realizację zadań z zakresu rozwiązywania problemów dziecka i rodziny; wspólne seminaria, konferencje, dające możliwość wymiany doświadczeń, ustalania zasad współdziałania, możliwość realizacji różnych działań w partnerstwie, poszerzenie współpracy o nowe obszary; profesjonalnie przygotowana kadra umożliwiająca realizację na właściwym poziomie zadań w zakresie pieczy zastępczej, dostosowaną do zmieniających się przepisów i nowych wyzwań. (dotyczy celu 5).

Efekty ww. działań osiągnięte w 2021 r. (i porównanie z rokiem 2020) to m.in.:

- ❖ liczba kampanii i działań promocyjnych: 2 spoty radiowe oraz 1 w TV;
- ❖ liczba badań psychologicznych i pedagogicznych dla kandydatów na opiekunów zastępczych – 14;
- ❖ liczba szkoleń dla kandydatów na rodziców zastępczych i prowadzących rdd i liczba uczestników - odpowiednio 2 i 7;
- ❖ liczba nowoutworzonych rodzin zastępczych – 14 (w 2020 r. – 10);
- ❖ liczba nowych zawartych umów z nowymi zawodowymi rodzinami zastępczymi i prowadzącymi rdd – 0;
- ❖ liczba pełnoletnich podopiecznych przebywających w rodzinach zastępczych – 37;
- ❖ łączna kwota świadczeń przyznanych opiekunom zastępczym za IV kwartał 2021 – 1.629.060,97 zł;
w tym: rodziny spokrewnione – 661.332,55 zł. niezawodowe – 359.401,85 zł.,
zawodowe – 322.306,64 zł., RDDz – 115.703,97 zł., pomocowe – 1.111,54 zł.,
świadczenia dla pełnoletnich wychowanków rodzin zastępczych usamodzielniających się – 169.204,42 zł.;
- ❖ łączna kwota wypłaconych za IV kwartały 2021 roku świadczeń obejmuje:
 - świadczenia miesięczne w łącznej wysokości 1.385.955,63 zł. dla 90 rodzin zastępczych, w których przebywało 148 dzieci.
 - środki finansowe na pokrycie wydatków związanych z utrzymaniem mieszkania przyznano 3 rodzinom zawodowym w łącznej wysokości 31.400,92 zł.
 - na poprawę jakości sprawowanej opieki wypłacono kwotę 13.500,- zł dla 4 rodzin zastępczych
 - świadczenia na pokrycie niezbędnych wydatków związanych z przyjęciem dzieci do rodziny zastępczej w łącznej wysokości 29.000,- zł dla 16 dzieci w 10 rodzinach.
- ❖ łączna kwota wypłaconych świadczeń w ramach udziału własnego Projekt „Szansa dla Ciebie” za IV kwartały 2021 roku wynosi 101.196,00 zł. w tym na:
 - świadczenia miesięczne w łącznej wysokości 101.196,- zł. dla 8 rodzin zastępczych, w których przebywało 11 dzieci.
- ❖ liczba koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej wspieraj. rodziny – 6 (2020 r. – 7);

- ❖ liczba rodzin zastępczych będących pod opieką koordynatorów – 92 (w 2020 r. – 91);
- ❖ liczba dzieci w pieczy zastępczej pod opieką koordynatorów – 103 (w 2020 r. – 139);
- ❖ liczba szkoleń/warsztatów dla rodzin zastępczych i prowadzących rdd – 9;
- ❖ liczba opinii dotyczących predyspozycji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej – 46;
- ❖ liczba spotkań grup wsparcia dla opiekunów zastępczych i podopiecznych – odpowiednio 8 i 9;
- ❖ liczba udzielonych porad i konsultacji, diagnoz psychofizycznych, spotkań o charakterze integracyjnym – w rejestrze porad i konsultacji psychologicznych łącznie odnotowano ich w tym roku 124. Dotyczyły one diagnozy rozwoju dzieci, ich zachowań, problemów wychowawczych, relacji w rodzinach, kontaktów z rodziną biologiczną, funkcjonowania rodzin zastępczych i wychowanków itp. W 2021 roku sporządzono 23 diagnozy psychofizyczne. W siedzibie tut. Centrum psycholog udzielił 23 porady dla 13 mieszkańców powiatu radomskiego, dotyczyły one trudnych sytuacji życiowych, a także 44 porady dla 15 rodzin zastępczych. W ramach poradnictwa miało miejsce również 28 wizyt w środowisku /konsultacje psychologiczne w miejscu zamieszkania rodzin zastępczych/ oraz 6 konsultacji telefonicznych. Ponadto w minionym roku odbyło się 6 spotkań o charakterze integracyjnym dla rodzin zastępczych i ich wychowanków. Specjalistyczne poradnictwo, zwłaszcza w zakresie prawa rodzinnego świadczył również prawnik. W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2021 roku, zostało udzielonych 12 porad;
- ❖ liczba rodzin/ dzieci objętych wsparciem wolontariuszy – 4 rodziny/ 14 dzieci;
- ❖ liczba zespołów ds. oceny sytuacji dziecka – 205;
- ❖ liczba osób biorących udział w realizowanych projektach – w minionym roku tut. Centrum realizowało projekt pn. „Szansa dla Ciebie” – 10 rodzin zastępczych, w tym 12 wychowanków;
- ❖ liczba rodzin pomocowych – 2;
- ❖ usamodzielniający się wychowankowie pozostawali pod opieką koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej oraz pracowników socjalnych – odpowiednio 6 i 2;
- ❖ liczba pełnoletnich wychowanków, którzy pozostali w rodzinach zastępczych, będących pod opieką koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej – 37;
- ❖ liczba pełnoletnich wychowanków, którzy zdecydowali się na opuszczenie pieczy zastępczej, będących pod opieką pracowników socjalnych – 33 (w 2020 r. – 33);
- ❖ liczba indywidualnych programów usamodzielnienia pełnoletnich wychowanków – 11
- ❖ liczba, rodzaj i kwota świadczeń przyznanych pełnoletnim wychowankom – 28.726 zł.
 - na kontynuowanie nauki wypłacono świadczenia miesięczne na łączną kwotę 131.351,42 zł dla 27 dorosłych wychowanków rodzin zastępczych,
 - świadczenia na zagospodarowanie w wysokości 11.747,- zł. dla 7 pełnoletnich wychowanków rodzinnej pieczy zastępczej,
 - świadczenia na usamodzielnienie w wysokości 26.106,- zł. dla 5 pełnoletnich wychowanków rodzinnej pieczy zastępczej,
 - na rzecz wychowanków instytucjonalnej pieczy zastępczej dokonano wypłaty pomocy finansowej z przeznaczeniem na kontynuowanie nauki na kwotę 17.878,00 zł.,

- 1 świadczenie na usamodzielnienie w formie pieniężnej w kwocie 7.458,- zł.
i 2 świadczenia na zagospodarowanie w kwocie 3.390,- zł;
- ❖ liczba wychowanków biorących udział w projektach współfinansowanych ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego – 12;
 - ❖ liczba wychowanków korzystających z różnych form wsparcia np. prawnego, psychologicznego – 22 (22 - wsparcie psychologiczne, 0 – wsparcie prawne);
 - ❖ liczba osób biorących udział w realizowanych projektach – 226
(Stowarzyszenie „Słoneczny Dom” – 92, Fundacja „Polki mogą Wszystko” – okulary – 10, Projekt „Szansa dla Ciebie” – Festyn – 81, Pogodne Lato – 43);
 - ❖ liczba przygotowanych planów pomocy dziecku – 18;
 - ❖ liczba dzieci, które powróciły do rodzin biologicznych – 1;
 - ❖ liczba udzielonych porad i konsultacji – 101;
 - ❖ liczba organizacji i instytucji, współpracujących na rzecz pomocy dziecku i rodzinie – 6;
 - ❖ liczba programów profilaktycznych i osób w nich uczestniczących – odpowiedni 2 i 76;
 - ❖ w tym liczba osób korzystających - każdego dnia 60 osób (w placówce wsparcia dziennego tj. Świetlicy Środowiskowej „Betania”);
 - ❖ liczba szkoleń, w których uczestniczyli pracownicy PCPR – 20 (w 2020 r. – 22);
 - ❖ liczba przeszkolonych pracowników PCPR – 10 (w 2020 r. – 19);
 - ❖ liczba pozyskanych specjalistów – 5;
 - ❖ liczba wspólnych spotkań przedstawicieli różnych służb zaangażowanych w pomoc dziecku i rodzinie (i udzielonych na nich porad i konsultacji) – 205.

2.2.4. Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2019-2024¹⁷

Cele strategiczne to:

1. zintegrowany system wsparcia dziecka i rodziny w naturalnym środowisku;
2. zintegrowany, sprawnie i skutecznie działający system pieczy zastępczej;
3. wsparcie środowisk zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym – aktywizacja i integracja;
4. rozwój kapitału społecznego i ludzkiego;

Działania dedykowane realizacji ww. celów w 2021 r. to:

- promowanie modelu zdrowej, prawidłowo funkcjonującej rodziny, tworzenie lokalnych programów służących działaniom profilaktycznym, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych, aktywnej komunikacji w rodzinie, rozwiązywania problemów itp., integracja rodzin ze społecznością lokalną (imprezy integracyjne, pikniki rodzinne i inne), rozpowszechnianie informacji o podmiotach świadczących pomoc i dostępnych formach wsparcia, rozwijanie oferty specjalistycznego wsparcia (poradnictwo, terapia, grupy wsparcia), współpraca z asystentami rodziny, rozwijanie współpracy z sektorem organizacji pozarządowych na rzecz pomocy dziecku i rodzinie, poprawa systemu współpracy i przepływu informacji pomiędzy instytucjami zaangażowanymi w sprawę

¹⁷<https://www.spradom.finn.pl/rok-20192>.

rodziny, działania profilaktyczne w zakresie przeciwdziałania przemocy oraz uzależnień, ochrona osób doświadczających przemocy w rodzinie, zwiększenie dostępności pomocy, podniesienie świadomości i wiedzy społeczeństwa na temat zjawiska i możliwości przeciwdziałania przemocy w rodzinie, propagowanie wzorca postaw negujących zjawisko przemocy, realizacja programów korekcyjno – edukacyjnych dla sprawców przemocy domowej, rozwój współpracy z instytucjami zaangażowanymi w pracę na rzecz przeciwdziałania przemocy /policja, zespoły interdyscyplinarne, placówki służby zdrowia, oświaty itp.); (dotyczy celu 1);

- kreowanie warunków do rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej: promocja, pozyskiwanie kandydatów, szkolenie, organizowanie wsparcia dla rodzin zastępczych, w szczególności poradnictwo prawne, psychologiczne, szkolenia, pomoc koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, grupa wsparcia i inne, wsparcie wychowanków pieczy zastępczej /poradnictwo psychologiczno–pedagogiczne, grupa wsparcia, pomoc koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej i inne formy pomocy/, zapewnienie zgodnego z obowiązującym stanem prawnym standardu usług w zakresie instytucjonalnej pieczy zastępczej, przygotowywanie i realizacja programów, projektów nakierowanych na wspieranie rodzin zastępczych i podopiecznych, w tym współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej, wspieranie procesu wchodzenia w dorosłość, dostosowane do potrzeb usamodzielniających się podopiecznych, w tym finansowe wsparcie, specjalistyczna pomoc i poradnictwo: psychologiczne, prawne, socjalne, pedagogiczne, pomoc koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, organizowanie szkoleń przygotowujących do rozpoczęcia samodzielnego życia poza pieczą, wzmacniających i rozwijających kompetencje społeczne, zawodowych itp., pozyskiwanie środków zewnętrznych, także funduszy UE na działania wspierające i aktywizujące (dotyczy celu 2);
- rozpowszechnianie informacji o prawach i uprawnieniach, przysługujących formach wsparcia, zapewnienie opieki w domach pomocy społecznej, stosownie do potrzeb i stanu zdrowia osób wymagających całodobowej opieki oraz w ośrodkach wsparcia dziennego, podtrzymanie wymaganego standardu usług w funkcjonujących na terenie powiatu jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej, realizacja działań z zakresu rehabilitacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych, rozpowszechnianie informacji o przysługujących prawach i uprawnieniach, dostępnych formach wsparcia, działania mające na celu podniesienie poziomu świadomości społecznej na temat niepełnosprawności oraz integrujące osoby niepełnosprawne ze środowiskiem, wspieranie tworzenia i działalności warsztatów terapii zajęciowej, rozwój doradztwa i poradnictwa specjalistycznego, likwidowanie barier funkcjonalnych, działania z zakresu aktywizacji społecznej i zawodowej poprzez realizację projektów finansowanych ze środków Unii Europejskiej (dotyczy celu 3);
- profesjonalizacja kadr pomocy społecznej - systematyczne podnoszenie kwalifikacji i umiejętności, pozyskiwanie nowej kadry specjalistycznej, projektowanie i wdrażanie nowych rozwiązań - podnoszenie jakości i dostępności usług świadczonych na rzecz mieszkańców powiatu radomskiego, zapobieganie wypaleniu zawodowemu, rozszerzenie oferty wsparcia realizowanego przez jednostki już funkcjonujące, działania na rzecz podniesienia jakości usług świadczonych przez instytucje pomocy społecznej,

wdrażanie nowych rozwiązań natury organizacyjnej, instrumentów oraz narzędzi pracy, tworzenie nowych jednostek wsparcia - stosownie do występujących potrzeb i posiadanych zasobów, zapewnienie mieszkańcom powiatu radomskiego szerszego dostępu do informacji dotyczących możliwości uzyskania pomocy oraz oferowanych form wsparcia, tworzenie sieci wymiany informacji oraz lokalnych partnerstw na rzecz rozwiązywania problemów społecznych, ścisła współpraca z organizacjami pożytku publicznego, koordynacja oraz realizacja wspólnych działań, propagowanie nowych form współdziałania w kolejnych obszarach pomocy społecznej, zlecanie zadań na podstawie obowiązujących przepisów, wspólne seminaria, konferencje, szkolenia, zespoły dające możliwość wymiany doświadczeń, ustalania zasad współpracy, efektywniejszego udzielania pomocy osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym, promocja i wspieranie aktywności innych jednostek działających na rzecz beneficjentów pomocy społecznej (dotyczy celu 4);

Efekty ww. działań osiągnięte w 2021 r. (i porównanie z rokiem 2020) to m.in.:

- ❖ liczba osób korzystających z grupy wsparcia - 16 (w 2020 r. - 15);
- ❖ liczba zespołów ds. oceny sytuacji dziecka i udzielonych na nich porad i konsultacji – 205 (w 2020 r. - 233);
- ❖ liczba udzielonych porad psychologa - 124 (w 2020 r. - 36);
- ❖ liczba osób korzystających z poradnictwa prawnego – 12 (w 2020 r. - 21);
- ❖ liczba rodzin zastępczych ogółem – 92 (w 2020 r. – 99);
- ❖ liczba podopiecznych rodzin zastępczych – 140 (w 2020 r. 158);
- ❖ liczba rodzin zastępczych zawodowych, realizujących swoje zadania na podstawie umów cywilno-prawnych – 7 (2020 r. 8);
- ❖ liczba rodzinnych domów dziecka, realizujących swoje zadania na podstawie umów cywilno-prawnych 1 (2020 r. – 1)
- ❖ liczba osób korzystających z placówki opiekuńczo-wychowawczej (Caritas) – 52 (w 2020 r. - 52);
- ❖ liczba osób korzystających z domów pomocy społecznej – 437 (w 2020 r.- 426), szczegółowe dane dot. poszczególnych DPS w tabeli nr 26;
- ❖ liczba osób pełnoletnich, którzy opuścili pieczę zastępczą i instytucjonalną – 33 (w 2020 r. - 33);
- ❖ liczba osób pełnoletnich, którzy pozostali w rodzinie zastępczej – 37 (w 2020 r. - 32);
- ❖ liczba szkoleń i przeszkolonych pracowników PCPR – odpowiednio 47 i 18 (w 2020 r. – 22 i 19).

2.2.5. Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Radomskim na lata 2021-2025¹⁸

Cele programu to:

1. zwiększenie wiedzy na temat rozmiaru przemocy domowej w powiecie radomskim (diagnozowanie, monitorowanie problemu, analiza form i efektów udzielonego wsparcia).

¹⁸<https://www.spradom.finn.pl/rok-20201>

2. profilaktyka i edukacja, podniesienie świadomości i poziomu wrażliwości społecznej na problem przemocy.
3. ochrona osób doświadczających przemocy w rodzinie.
4. oddziaływania korekcyjno – edukacyjne wobec osób stosujących przemoc.
5. doskonalenie umiejętności podnoszenie kwalifikacji kadr pomocy społecznej oraz innych podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy.

Działania dedykowane realizacji ww. celów w 2021 r. to:

- diagnoza zjawiska przemocy na terenie powiatu, gromadzenie i opracowywanie danych na temat sytuacji w tym zakresie; badanie skuteczności pomocy udzielonej w obszarze przeciwdziałania przemocy; monitoring skuteczności realizowanych programów profilaktycznych, korekcyjno - edukacyjnych itp.; wymiana informacji i współpraca pomiędzy instytucjami zaangażowanymi w pomoc rodzinie z problemem przemocy (dotyczy celu 1).
- udostępnianie materiałów o charakterze edukacyjnym i informacyjnym; udzielanie wsparcia dla osób i rodzin zgłaszających się po poradę w zakresie spraw opiekuńczo - wychowawczych, metod postępowania, pożądanых postaw wychowawczych; wspieranie różnych form spędzania czasu wolnego służących wzmacnianiu więzi rodzinnych; kampanie społeczne, szkolenia, konferencje dotyczące przeciwdziałania przemocy w rodzinie; realizacja programów profilaktycznych propagujących prawidłowe metody wychowawcze w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych zjawiskiem przemocy (dotyczy celu 2).
- upowszechnienie informacji na temat dostępnych form wsparcia oraz instytucjach i placówkach zapewniających pomoc zarówno ofiarom, świadkom, jak i sprawcom przemocy domowej; współpraca z gminnymi zespołami interdyscyplinarnymi integrująca działania różnych środowisk odpowiedzialnych za pomoc dziecku i rodzinie; udzielanie pomocy i wsparcia osobom doświadczającym przemocy domowej poprzez informowanie o przysługujących prawach, poradnictwo specjalistyczne, terapię, pomoc w uzyskaniu schronienia itp.(dotyczy celu 3).
- realizacja programów korekcyjno-edukacyjnych dla sprawców przemocy domowej; monitorowanie zachowań sprawców przemocy po zakończeniu udziału w programie; współpraca z kuratorami oraz zespołami interdyscyplinarnymi w zakresie rekrutacji i kwalifikacji sprawców przemocy do udziału w programie; indywidualne poradnictwo /w zakresie rozwiązywania konfliktów, radzenia sobie ze stresem, zachowania w sytuacjach kryzysowych, konstruktywnego wyrażania emocji itp./ (dotyczy celu 4).
- organizowanie szkoleń, warsztatów itp. dla pracowników realizujących zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy; organizacja wspólnych spotkań, narad umożliwiających wymianę doświadczeń, sprawny przepływ informacji; zapewnienie psychologicznego wsparcia, zapobiegającego wypaleniu zawodowemu osobom zajmującym się zawodowo przedmiotową problematyką (dotyczy celu 5).

Efekty ww. działań osiągnięte w 2021 r. (i porównanie z rokiem 2020) to m.in.:

- ❖ liczba diagnoz zjawiska przemocy w rodzinie w powiecie radomskim – 1;

- ❖ liczba przypadków wszczęcia przez PCPR tzw. procedury Niebieskiej Karty – 0 (w 2020 r. – 0);
- ❖ liczba wniosków o umieszczenie w ośrodku interwencji kryzysowej – 0 (w 2020 r. – 0);
komentarz: pierwszym ogniwem w łańcuchu pomocy osobom doznającym przemocy ze strony najbliższych jest ośrodek pomocy społecznej – zespół interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Powyższe powoduje, że brak jest osób zgłaszających się bezpośrednio do PCPR.;
- ❖ liczba programów profilaktycznych – 2;
- ❖ liczba uczestników programów profilaktycznych – 76;
- ❖ liczba porad i konsultacji (wsparcie psychologiczne) osób i rodzin /w tym rodzin zastępczych i dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych na skutek doznawania przemocy) – 124;
- ❖ liczba porad i konsultacji prawnych – 12;
- ❖ liczba imprez integracyjnych, wzmacniających więzi rodzinne – 1;
- ❖ liczba uczestników imprez integracyjnych – 81 (w 2020 r. - 129);
- ❖ liczba realizowanych programów oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych wobec sprawców przemocy domowej – 0;
komentarz: Warunkiem realizacji programów adresowanych do sprawców jest pozyskanie osób zainteresowanych. Najczęściej potencjalni uczestnicy programu korekcyjno – edukacyjnego są zgłaszani przez zespoły interdyscyplinarne działające przy ośrodkach pomocy społecznej lub komisje ds. rozwiązywania problemów alkoholowych. W omawianym okresie, żadna z gmin powiatu radomskiego nie zgłosiła osób chętnych do udziału w przedmiotowym programie.
- ❖ liczba szkoleń z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie – 5 (w 2020 r. – 1);

2.2.6. Program Promocji Zatrudnienia i Aktywizacji Lokalnego Rynku Pracy na lata 2019–2023¹⁹

Cele programu to:

1. ograniczenie skutków bezrobocia i ułatwienie osobom pozostającym bez pracy powrotu do aktywności zawodowej;
2. tworzenie nowych miejsc pracy i zapobieganie utracie zatrudnienia przez osoby pracujące poprzez współpracę z pracodawcami i innymi partnerami rynku pracy;
3. podnoszenie poziomu jakości świadczonych usług i promowanie oferty Powiatowego Urzędu Pracy w Radomiu.

Efekty planowane do osiągnięcia zakładają:

w ramach celu 1:

¹⁹ <https://www.spradom.finn.pl/rok-20192>.

- ograniczenie rozmiarów negatywnych skutków bezrobocia w powiecie radomskim i mieście Radomiu,
- wzrost aktywności zawodowej i zwiększenie motywacji do poszukiwania pracy wśród bezrobotnych,
- zapewnienie pomocy osobom znajdującym się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy m.in. poprzez organizację efektywnych szkoleń, staży zawodowych i subsydiowanych form zatrudnienia,
- wzrost przedsiębiorczości wśród bezrobotnych poprzez finansowe i pozafinansowe wsparcie osób zamierzających otworzyć własną działalność gospodarczą,
- poprawę umiejętności planowania kariery zawodowej lub ścieżki dalszego kształcenia wśród osób poszukujących pracy dzięki usługom poradnictwa zawodowego;

w ramach celu 2:

- wzmocnienie współpracy PUP w Radomiu z partnerami rynku pracy,
- wzrost kompetencji pracodawców i pracowników dzięki uczestnictwu w kształceniu ustawicznym finansowanym ze środków Krajowego Funduszu Szkoleń,
- odpowiednie dopasowanie kierunków szkoleń zawodowych i kształcenia do potrzeb lokalnego rynku pracy,
- powstanie nowych miejsc pracy dzięki wsparciu PUP przy zastosowaniu instrumentów rynku pracy wspierających zatrudnienie;

w ramach celu 3:

- wzrost kompetencji pracowników PUP w Radomiu poprzez systematyczne szkolenia,
- podniesienie jakości usług oferowanych przez PUP w Radomiu,
- poprawę skuteczności działań promocyjnych m.in. poprzez organizację targów pracy, konferencji, udział w targach szkół wyższych,
- wzmocnienie współpracy z mediami lokalnymi.

Źródła finansowania programu:

- ❖ Fundusz Pracy;
- ❖ Rezerwa Ministra;
- ❖ Europejski Fundusz Społeczny;
- ❖ Krajowy Fundusz Szkoleniowy.

2.2.7. Program Opieki nad Zabytkami Powiatu Radomskiego na lata 2020-2023²⁰

Podstawą prawną opracowania programu była ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. Dokument został opracowany w oparciu o standardy Narodowego Instytutu Dziedzictwa w Warszawie i zatwierdzony przez Mazowieckiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

²⁰<https://www.spradom.finn.pl/bipkod/23037183>.

Celem programu jest utrwalenie i zdyskontowanie powiatowego potencjału dziedzictwa kulturowego służące wszechstronnemu rozwojowi regionu, a w szczególności upowszechnianiu i promowaniu dziedzictwa kultury.

W 2021 r. pomiędzy Starostwem Powiatowym w Radomiu a Powiatowym Instytutem Kultury w Iłży podpisano Umowę licencyjną dotyczącą przeniesienia praw autorskich do korzystania i rozporządzania książką pt.: „Dwory i pałace południowej części województwa mazowieckiego. Powiat Radomski i okolice” autorstwa Pana Wiesława Marka Kowalika. Na podstawie tej umowy Powiatowy Instytut Kultury w Iłży dodrukował w/ pozycję.

W 2021 roku rozpoczęta została procedura przygotowania wniosku do Mazowieckiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków o udzielenie w 2022 roku dotacji celowej na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane, zwane dalej „pracami”, przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków znajdujących się na terenie województwa mazowieckiego, w zakresie zadania pn.: „Prace konserwatorskie, kapliczka przydrożna, Pakosław”.

2.2.8. Program profilaktyki chorób zakaźnych w zakresie szczepień ochronnych przeciw grypie dla mieszkańców Powiatu Radomskiego z grupy ryzyka w wieku 65 lat i więcej na lata 2020-2021²¹

Środki na program 2021 r. to 129.960 zł. W konkursie wybrano SPZZOZ w Pionkach jako realizatora programu. W 2021 nie przeprowadzono szczepień ze względu na brak szczepionek na rynku.

2.2.9. Program Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Powiatu Radomskiego na lata 2020-2022²²

Celem głównym Programu jest zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej, dostępnej opieki zdrowotnej oraz wszelkich form pomocy umożliwiających im życie w środowisku rodzinnym i społecznym. Środki na program w 2021 r. to 40.000 zł. W 2021 r. kwotę dotacji zrealizowano w pełnej wysokości.

Istotą ww. programu jest promocja zdrowia psychicznego i upowszechnianie wiedzy na ten temat, jak również podejmowanie działań na rzecz rozwijania umiejętności radzenia sobie w trudnych sytuacjach życiowych, które mogą sprzyjać pogłębianiu się depresji i stanowić zagrożenie dla zdrowia psychicznego. Panująca pandemia choroby COVID 19 wywołanej wirusem SARS-CoV-2, wprowadzone obostrzenia zwiększyły ryzyko wystąpienia zaburzeń i chorób psychicznych u dzieci i młodzieży. Długie odosobnienie, brak kontaktów z rówieśnikami zostawia ślad na zdrowiu psychicznym młodzieży jak i dzieci. Koniecznym było przygotowanie działań, które efektywnie wpłynęły na poprawę stanu zdrowia psychicznego najmłodszych jak również zapobiegły negatywnym skutkom epidemii. Zasadnym było uzupełnienie ww. programu o kampanię informacyjną, która miała na celu promocję zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży, zapobieganie depresji, uzależnień, jak również wsparcie rodzin zamkniętych w domach na skutek panującej pandemii. Kampania

²¹<https://www.spradom.finn.pl/bipkod/23037183>.

²²<https://www.spradom.finn.pl/bipkod/22555941>.

o której mowa składała się z poradnika oraz interaktywnego filmu, które zapewniły dzieciom i ich rodzicom wielostronne wsparcie i wspomogło poprawę stanu zdrowia psychicznego. Środki na powyższą kampanię w roku 2021 wyniosły 5 535,00-.

2.2.10. Karta Praw Rodziny Powiatu Radomskiego²³

Karta Praw Rodziny Powiatu Radomskiego jest katalogiem wyznaczającym kierunek, w którym powinien zmierzać powiat radomski w celu zapewnienia poszanowania praw rodziny - zarówno w obszarze tworzenia prawa miejscowego, regulaminów, programów, jak i w relacjach z biznesem i organizacjami pozarządowymi.

W 2021 roku w ramach Karty:

- a) wydano monografię naukową dotyczącą diagnozy sytuacji oraz katalogu potrzeb rodziny w Powiecie Radomskim pt.: „Warunki życia, problemy i potrzeby rodzin powiatu radomskiego z dziećmi w wieku szkolnym”, nakład - 200 egz., opracowano narzędzie badawcze (kwestionariusz ankiety) i wydrukowano ankiety (w liczbie 200), przeprowadzono badania ankietowe (w liczbie 200), komputerowo opracowano wyniki badań, koszt – 19 700 zł,

W 2021 roku ogłaszano otwarty konkurs ofert na wspieranie i promowanie działań na rzecz rodziny, macierzyństwa, rodzicielstwa, upowszechniania i ochrony praw dziecka. Środki przeznaczone na zadanie to 20.000 zł. W 2021 r. kwotę dotacji zrealizowano w pełnej wysokości.

2.2.11. Program „KOPERTA ŻYCIA”²⁴

Celem głównym programu „KOPERTA ŻYCIA” było podjęcie niezbędnych działań wspierających osoby po 65 roku życia, osoby samotne, przewlekle chore, niepełnosprawne w zakresie przyznania zestawu „KOPERTA ŻYCIA” stanowiącego informację o rodzaju schorzeń i przyjmowanych lekach dla służb medycznych udzielających pomocy.

Poprzez stworzenie programu „KOPERTA ŻYCIA” ukierunkowanego na osoby po 65 roku życia oraz przewlekle chore, niepełnosprawne, zamieszkujące samotnie zwiększyła się skuteczność, a także efektywność działań służb medycznych niosących pomoc. Wzrosło również poczucie bezpieczeństwa wśród starszych i przewlekle chorych mieszkańców z terenu Powiatu Radomskiego.

Istotą programu jest zapewnienie osobom po 65 roku życia, a także osobom, które nie ukończyły 65 roku życia, ale borykają się z chorobami przewlekłymi, niepełnosprawnością bądź zamieszkują samotnie, wsparcia w sytuacji wystąpienia zagrożenia ich zdrowia i życia. Priorytetem „KOPERTY ŻYCIA” obok bezpieczeństwa było zapewnienie właściwej i szybkiej diagnozy podczas udzielania pomocy przez służby medyczne.

„KOPERTA ŻYCIA” znajdująca się w domu pacjenta, który samodzielnie nie może udzielić wyczerpujących informacji na temat swojego stanu zdrowia jest nieocenioną pomocą dla służb

²³ <https://www.spradom.finn.pl/rok-20192>.

²⁴ <https://www.spradom.finn.pl/rok-20211>.

medycznych. Zapewnia nie tylko niezbędne informacje o stanie zdrowia, chorobach i przyjmowanych lekach ale również przyspieszy wszelkie działania ratujące zdrowie i życie.

2.2.12. Powiatowy Program Zapobiegania Przestępczości oraz Ochrony Bezpieczeństwa Obywateli i Porządku Publicznego pn. „Bezpieczny Powiat Radomski”

Celem programu jest m.in. zapobieganie i ograniczanie przestępczości oraz przeciwdziałanie i ograniczanie zjawisk patologicznych.

W 2021 r. zadanie było realizowane przez Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych Starostwa Powiatowego w Radomiu we współpracy z:

- dyrekcją i gronem pedagogicznym i rodzicami szkół podstawowych i ponadpodstawowych z terenu powiatu radomskiego;
- uczniami szkół podstawowych i ponadpodstawowych z terenu powiatu radomskiego,
- Komendą Miejską Policji w Radomiu;
- Komendą Miejską Państwowej Straży Pożarnej w Radomiu.

Powiatowy Program Zapobiegania Przestępczości oraz Ochrony Bezpieczeństwa Obywateli i Porządku Publicznego pn. „Bezpieczny Powiat Radomski” został przyjęty Uchwałą Nr 124/XIII/2019 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 28 października 2019 roku. Celem programu było m.in.:

- zapobieganie i ograniczanie wszelkiego rodzaju przestępczości;
- przeciwdziałanie i ograniczanie zjawisk patologicznych.

Program spełniał też funkcję integracyjną samorządu lokalnego ze wszystkimi służbami powiatowymi przy udziale mieszkańców powiatu radomskiego.

W ramach programu „Bezpieczny Powiat Radomski” odbyło się w 2021 roku pięć konkursów dla uczniów ze szkół podstawowych i ponadpodstawowych z terenu powiatu radomskiego.

Konkurs nr 1

„Wybieram życie” - test z wiedzy o uzależnieniach, którego głównym zadaniem było:

- rozwijanie i popularyzowanie wśród uczniów świadomości zagrożeń jakie niosą ze sobą uzależnienia.
- samodzielne pogłębianie wiedzy dotyczącej niebezpieczeństwa uzależnień, przy wykorzystaniu różnych źródeł informacji, w tym technologii komputerowej.
- rozwijanie poczucia odpowiedzialności za zdrowie własne oraz innych.

W konkursie wzięli udział uczniowie z klas V - VIII szkół podstawowych z terenu powiatu radomskiego. Do konkursu zgłosiło się 10 szkół z terenu powiatu, które jako pierwsze przesłały swoje zgłoszenia. Ze względu na sytuację epidemiologiczną test sprawdzający wiedzę został przeprowadzony przez pracowników Wydziału Zdrowia i Spraw Społecznych indywidualnie w każdej ze szkół. Test „Wybieram życie” napisało 36 uczniów z 10 szkół podstawowych.

Konkurs nr 2

„Bezpieczny senior” - polegał na wykonaniu plakatu profilaktyczno-edukacyjnego, który ostrzegał osoby starsze przed oszustami i metodami jakie stosują celem wyłudzenia. Najlepiej oceniona praca przeznaczona do celów profilaktyczno-edukacyjnych została wydrukowana

w formie plakatu i rozpowszechniona w miejscach publicznych i ogólnodostępnych, m.in. w urzędach gmin, szpitalach, szkołach, parafiach czy wiatkach autobusowych. Adresatami konkursu były placówki edukacyjne (ponadpodstawowe), z terenu powiatu radomskiego, a wykonawcami prac konkursowych ich uczniowie i podopieczni. Na konkurs wpłynęło 32 prac z 2 szkół ponadpodstawowych.

Konkurs nr 3

„Cyberprzemocy mówimy NIE” - polegał na stworzeniu tzw. „MEM-a”. MEM konkursowy swoją stroną graficzną miał zwrócić uwagę młodzieży na zagrożenia związane z cyberprzemocą i możliwościami przeciwdziałania jej poprzez jego treść. Konkurs był przeznaczony dla uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych z terenu powiatu radomskiego. Celem konkursu było:

- ograniczenie zjawiska cyberprzemocy wśród dzieci i młodzieży,
- podnoszenie wiedzy wśród młodzieży na temat zagrożeń, którym może sprzyjać korzystanie z sieci Internet.
- kształtowanie postaw asertywnych wobec cyberprzemocy.

Na konkurs wpłynęło 18 prac z 5 szkół.

Konkurs nr 4

„Powietrze, Ogień, Woda ...W nagłej potrzebie Straż Pożarna dłoń swą Tobie poda” - polegał na wykonaniu pracy plastycznej, której tematem jest tytułowe hasło konkursowe. Głównym celem przedmiotowego konkursu była popularyzacja wśród dzieci i młodzieży szkolnej wiedzy na temat wykonywanej pracy przez Państwową Straż Pożarną. Zadaniem konkursu było również ukierunkowanie dzieci na prawidłowe postępowanie w sytuacjach zagrożenia zdrowia i życia poprzez formy plastyczne, wiedzę i wyobraźnię oraz promowanie wiedzy o bezpieczeństwie. Konkurs został przeprowadzony w dwóch kategoriach:

- a) I grupa to uczniowie klas I-IV
- b) II grupa to uczniowie klas V-VIII

Na konkurs wpłynęło 145 prac z 22 szkół (4 prace przestrzenne i 141 płaskich).

Konkurs nr 5

„Odblaski na topie” – polegał na zaprojektowaniu hasła, które będzie promować noszenie elementów odblaskowych wśród dzieci i młodzieży, a także dorosłych. Hasło, które zajęło pierwsze miejsce - „By bezpiecznie dojść do celu, noś odblaski przyjacielu” zostało nadrukowane wraz z herbem powiatu radomskiego na elementy odblaskowe. Odblaski zostały rozdysponowane do szkół podstawowych i ponadpodstawowych. Głównym celem konkursu była poprawa bezpieczeństwa wśród uczniów podczas drogi do i ze szkoły i podczas czasu wolnego, uświadomienie konieczności noszenia odblasków w porze o ograniczonej widoczności. Ponadto promowanie wszelkich inicjatyw ograniczających zagrożenia w ruchu drogowym. Na konkurs wpłynęło 198 prac z 31 szkół. Łącznie ze szkół z terenu całego Powiatu Radomskiego wpłynęło do Starostwa Powiatowego w Radomiu 393 prace.

Na realizację Powiatowego Programu Zapobiegania Przestępczości oraz Ochrony Bezpieczeństwa Obywateli i Porządku Publicznego pn. „Bezpieczny Powiat Radomski” na

2021 rok, na zakup nagród dla laureatów konkursów przeprowadzanych w ramach Programu w budżecie powiatu zaplanowano wydatki w kwocie 15.700 zł.

Łącznie na zakup nagród wydano kwotę 8.496,02 zł.

Ze względu na sytuację związaną z pandemią Komenda Miejska Policji w Radomiu w roku 2021 nie przeprowadziła plebiscytu na najpopularniejszego Dzielnicowego roku, w związku z czym nie wykorzystano kwoty 4.900 zł, zaplanowanej na zakup nagród dla policjantów.

Z kwoty 30.000 zł. zaplanowanej na zakup usług wydano środki finansowe na następujące zadania:

1. Przygotowanie do druku i druk plakatu dot. konkursu „Bezpieczny senior”.
2. Wykonanie broszury informacyjnej pn.: „Z ostrożnością i rozwagą ludzie dalej jadą”
3. Wydatki związane publikacją artykułów w prasie w ramach promocji Powiatowego Programu Zapobiegania Przestępczości oraz Ochrony Bezpieczeństwa Obywateli i Porządku Publicznego „Bezpieczny Powiat Radomski” .
4. Wykonanie elementów odblaskowych dla dzieci i młodzieży ze szkół z terenu powiatu radomskiego biorących udział w Powiatowym Programie Zapobiegania Przestępczości oraz Ochrony Bezpieczeństwa Obywateli i Porządku Publicznego „Bezpieczny Powiat Radomski” .

Łącznie z zaplanowanej kwoty wydano 14.454,96 zł

W 2021 roku na realizację powyższych zadań wydatkowano kwotę 22.950,98 zł.

Z zaplanowanej kwoty 100.000,- zł przeznaczonej na zasilenie Wojewódzkiego Funduszu Wsparcia Państwowej Straży Pożarnej z przeznaczeniem dla Komendy Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej w Radomiu na sfinansowanie zakupu lekkiego samochodu operacyjnego – wykorzystano 99.890.

Łączna kwota wydatkowana na realizację programu w roku 2021 wynosi 122.840,98 zł.

2.2.13. Roczny Program Współpracy Powiatu Radomskiego z Organizacjami Pozarządowymi oraz Innymi Podmiotami Prowadzącymi Działalność Pożytku Publicznego na 2021 rok²⁵

Celem głównym (nadrzędnym) programu jest: zapewnienie efektywnego wykonywania zadań powiatu wynikających z przepisów prawa poprzez włączenie organizacji pozarządowych w ich realizację oraz budowanie i umacnianie partnerstwa pomiędzy samorządem powiatu a organizacjami pozarządowymi (NGO).

Cele szczegółowe to:

1. poprawa dostępności mieszkańców Powiatu do informacji publicznej;
2. poprawa jakości życia mieszkańców powiatu poprzez pełniejsze zaspakajanie ich potrzeb;
3. integracja podmiotów realizujących zadania publiczne;
4. prezentacja dorobku podmiotów działalności pożytku publicznego i promowanie ich osiągnięć;

²⁵ <https://www.spradom.finn.pl/rok-20201>.

5. wzmacnianie pozycji organizacji pozarządowych i zapewnianie równych szans w realizacji zadań publicznych przez powierzanie i wspieranie zadań z jednoczesnym zapewnieniem odpowiednich środków na ich realizację;
6. stworzenie warunków do zwiększenia aktywności społecznej mieszkańców powiatu;
7. zwiększenie udziału mieszkańców powiatu w rozwiązywaniu lokalnych problemów;
8. promowanie postaw obywatelskich i prospołecznych;
9. tworzenie warunków i zachęt do rozwoju już istniejących oraz powstawania nowych organizacji pozarządowych;
10. ożywianie społecznej aktywności mieszkańców, w tym działalności wolontariackiej;
11. kształtowanie świadomości prawnej obywateli.

Działania dedykowane realizacji ww. celów to:

- zlecanie realizacji zadań publicznych należących do kompetencji powiatu organizacjom pozarządowym w trybie otwartego konkursu ofert poprzez powierzenie wykonania zadania publicznego wraz z udzieleniem dotacji na jego realizację bądź też wsparcie wykonania zadania publicznego wraz z udzieleniem dotacji na częściowe dofinansowanie jego realizacji;
- ogłoszenie i rozstrzyganie konkursów ofert na realizację zadań publicznych (zleczanych organizacjom pozarządowym) w zakresie: pomocy społecznej, wspierania rodziny i pieczy zastępczej oraz przeciwdziałania przemocy; upowszechniania kultury oraz kultury fizycznej, udzielania bezpłatnej pomocy prawnej;
- zawieranie umów z organizacjami pozarządowymi na realizację zadań publicznych zleczonych im przez powiat;
- nadzorowanie, bieżąca ocena oraz kontrola stanu realizacji zadań, efektywności, rzetelności i jakości ich wykonania, a także prawidłowości wykorzystania środków przekazanych na realizację poszczególnych zadań oraz prowadzenia dokumentacji poprzez wizytacje, kontrole okresowe i sprawdzające, weryfikację sprawozdań z realizacji zadań publicznych;

Efekty ww. działań osiągnięte w 2021 r. (i porównanie z rokiem 2020) syntetycznie prezentuje poniższe zestawienie:

Tabela 10 Efekty wdrażania Programu Współpracy Powiatu Radomskiego z Organizacjami Pozarządowymi oraz Innymi Podmiotami Prowadzącymi Działalność Pożytku Publicznego na 2021 r.

Priorytet programu / obszar zleconych zadań	Liczba zadań zleconych przez powiat		Liczba NGO realizujących zadania powiatu		Planowane wydatki (w zł)		Wartość zawartych umów (w zł)		Wykonanie planu (w %)	
	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021
Pomoc społeczna, rodzina, piecza zastępcza, przeciwdział. przemocy	4	4	3	3	2.000.676	2.063.954	2.000.676	2.063.954	99,89	100,00
Ochrona i promocja zdrowia, zdrowie publiczne, wspieranie i promowanie działań na rzecz	-	2	-	2	-	60.000	-	60.000	-	100,00

Raport o stanie Powiatu Radomskiego w 2021 r.

rodziny, macierzyństwa, rodzicielstwa, upowszechniania i ochrony praw dziecka (środki z budżetu powiatu)										
Kultura fizyczna (środki z budżetu powiatu)	11* 18*	22	9	15	78.180	99.350	56.980	93.050	72,88*	89,90
Kultura i dziedzictwo narodowe (środki z budżetu powiatu)	5** 7**	6	6	6	20.000	20.300	15.225	18.250	76,13**	89,90
Prowadzenie punktów nieodpłatnej pomocy prawnej (środki z budżetu Wojewody)	1	1	1	2	192.060	192.060	192.060	192.060	100	100
Razem program:	21	33	19	26	2.290.916	2.435.664	2.264.941	2.427.314	87,23	96,71

*Pierwotna liczba zadań zleconych przez powiat w 2020 r. to 18 przedsięwzięć. Ostatecznie jednak sfinalizowano 11 projektów, ponieważ z powodu COVID-19 od realizacji 7 zadań organizacje pozarządowe musiały odstąpić. Z tego powodu wykonanie planu było relatywnie niskie.

**Komentarz analogiczny do powyższego.

Źródło: Starostwo Powiatowe w Radomiu.

2.2.14. Program Ochrony Środowiska Powiatu Radomskiego na lata 2018-2021 (z perspektywą do roku 2025)²⁶

Celem głównym (nadrzędnym) programu jest: poprawa stanu i ochrona środowiska w powiecie radomskim, przy jednoczesnym zapewnieniu rozwoju społeczno-gospodarczego. Cele szczegółowe oraz kierunki interwencji prezentuje poniższa tabela:

Tabela 11. Cele i kierunki interwencji Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Radomskiego

Obszar interwencji	Cel	Kierunek interwencji
Ochrona klimatu i jakości powietrza	Poprawa jakości powietrza	Budowa energooszczędnych obiektów
		Poprawa efektywności energetycznej obiektów na terenie powiatu
		Wdrażanie odnawialnych źródeł energii na terenie powiatu
		Minimalizacja negatywnych skutków oddziaływania ruchu drogowego na środowisko
		Edukacja ekologiczna

²⁶ <https://www.spradom.finn.pl/rok-20192>.

Obszar interwencji	Cel	Kierunek interwencji
Gospodarka wodno-ściekowa	Poprawa jakości wód powierzchniowych i podziemnych	Rozbudowa sieci kanalizacyjnej
		Rozbudowa infrastruktury kanalizacyjnej
		Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków
	Zapewnienie dostępu do czystej wody dla mieszkańców powiatu	Rozbudowa sieci wodociągowej
		Rozbudowa infrastruktury wodociągowej
Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	Minimalizacja składowanych odpadów	Tworzenie Punktów Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych
	Minimalizacja negatywnych skutków zdrowotnych spowodowanych obecnością azbestu	Usunięcie i unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest

Źródło: Starostwo Powiatowe w Radomiu.

Efekty programu: Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Radomskiego na lata 2018-2021 (z perspektywą do roku 2025) realizowany jest od 2019 r. W 2020 roku został opracowany Raport z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Radomskiego za lata 2018 – 2019. Szczegółowe zestawienie wartości wskaźników „środowiskowych” zamieszczone zostało w części trzeciej niniejszego *Raportu*... W tym miejscu ograniczymy się więc tylko do kilku ogólnych stwierdzeń.

Realizacja celów i zadań ujętych w programie przyniosła szereg korzyści, przyczyniając się do poprawy stanu środowiska na terenie powiatu radomskiego. Systematycznie rośnie liczba osób korzystających z sieci wodociągowej, jak również kanalizacyjnej. Zwiększyła się też liczba przyłączy kanalizacji prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania. Zmniejsza się natomiast liczba zbiorników bezodpływowych na nieczystości (szamb) na rzecz powstających przydomowych oczyszczalni ścieków lub podłączeń do sieci kanalizacyjnej.

Wzrost masy odpadów przypadających na jednego mieszkańca wynika z uszczelnienia systemu gospodarowania odpadami, w tym ograniczenia masy odpadów przedostających się w sposób nielegalny do środowiska. Na stałym poziomie utrzymywana jest powierzchnia parków krajobrazowych, obszarów krajobrazu chronionego oraz lesistość powiatu.

2.2.15. Plan zrównoważanego rozwoju publicznego transportu zbiorowego dla powiatu radomskiego²⁷

W 2013 r. Powiat Radomski, realizując zadania wynikające z ustawy o publicznym transporcie zbiorowym, opracował Plan zrównoważanego rozwoju publicznego transportu zbiorowego, zwany Planem Transportowym. Jego nadrzędnym celem jest poprawa zarówno

²⁷<https://www.spradom.finn.pl/bipkod/13858710>.

jakości systemu transportowego, jak i standardu życia mieszkańców w kontekście zrównoważonego rozwoju gospodarczego.

Dokument zakłada zorganizowanie powiatowych przewozów pasażerskich na trasach przebiegających przez teren co najmniej dwóch gmin i niewykraczających poza obszar powiatu. Służyć temu miało utworzenie na głównych szlakach, tzn. drogach krajowych nr 9 i 12 oraz wojewódzkich nr: 733, 740, 744, czterech linii komunikacyjnych, łączących gminy: Przytyk-Zakrzew, Wierzbicę-Kowalę, Iłżę-Skaryszew, Gózd-Jedlnię Letnisko z Radomiem, aby zapewnić mieszkańcom powiatu radomskiego dostęp do komunikacji zbiorowej.

Jednakże obecnie prowadzone przez ustawodawcę prace nad zmianą przepisów regulujących rynek publicznego transportu zbiorowego oraz kolejny projekt nowelizacji ustawy skutecznie uniemożliwia opracowanie jednolitego rozwiązania organizacji na administrowanym terenie transportu publicznego przez jednostki samorządu terytorialnego wskutek braku jednoznacznych ustaleń co do zakresu i obowiązków poszczególnych organizatorów. Po raz kolejny (szósta nowelizacja) ustawa z dnia 17 grudnia 2021r. o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2022 (Dz. U. z 2021r., poz. 2445), w art. 58 przesunęła o kolejny rok, tj. do dnia 1 stycznia 2023r. termin wejścia w życie przepisów ustawy o publicznym transporcie zbiorowym i wydłużono ważność zezwoleń do 31 grudnia 2022r. To oznacza, że w obrocie gospodarczym mogą nadal funkcjonować takie zezwolenia wydane w 2011r. i później. W uzasadnieniu do ustawy można przeczytać, że wydłużenie *vacatio legis* powyższych przepisów o dodatkowy rok ma pozwolić na dokończenie, podjętych przez Ministerstwo Infrastruktury zmian legislacyjnych w obszarze organizacji niektórych aspektów publicznego transportu zbiorowego (m.in. finansowania rekompensaty z tytułu stosowania ulg ustawowych), umożliwiających jednostkom samorządu terytorialnego organizację transportu publicznego na swoim obszarze w sposób pozwalający na zaspokojenie potrzeb pasażerów i wprowadzających czytelny sposób dystrybucji środków z budżetu państwa na finansowanie ustawowych ulg. Niestety taka kilkuletnia praktyka prowizorycznego odraczania o kolejny rok daty wejścia w życie nowych zasad organizacji przewozów drogowych osób, przewidzianych w ustawie z 2010r., powiązana z zapowiedzią uchwalenia docelowych przepisów, skutecznie destabilizuje rynek usług przewozowych. Nie można ich bowiem zaplanować oraz kontraktować z wyprzedzeniem w celu racjonalizacji ponoszonych nakładów.

W związku z pogłębiającym się zjawiskiem wykluczenia komunikacyjnego, dotyczącym w szczególności tereny poza dużymi miastami, Ministerstwo Infrastruktury przygotowało ustawę z dnia 16 maja 2019 r. o Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej (Dz. U. z 2019 r., poz. 1123). Ustawa weszła w życie 18 lipca 2019r. Przedmiotowa ustawa stanowi swoiste uzupełnienie ustawy o publicznym transporcie zbiorowym i ma pozwolić na odbudowę spójnego i efektywnego systemu lokalnych połączeń autobusowych, obejmujących wszystkie regiony Polski. Takie rozwiązanie przyczyni się do zwiększenia dostępności komunikacji publicznej dla obywateli, szczególnie w mniejszych gminach i na obszarach wiejskich.

Ustawa o Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej przewiduje wsparcie finansowe ze środków budżetowych dla organizatorów publicznego transportu zbiorowego na uruchomienie nowych linii komunikacyjnych

oraz odtworzenie połączeń, które zostały zlikwidowane. Wsparcie przekazywane jest za pośrednictwem wojewodów jako dofinansowanie przez rząd zadań własnych jednostek samorządu terytorialnego w zakresie autobusowej komunikacji publicznej. W związku z coraz większym zainteresowaniem przewozami autobusowymi o charakterze użyteczności publicznej oraz tworzeniem nowych linii komunikacyjnych w roku 2022 na terenie całego kraju wystąpiły przypadki, gdy w województwie brakowało środków na sfinansowanie wszystkich wniosków organizatorów o dopłatę w ramach Funduszu. Taka sytuacja wystąpiła między innymi w województwie mazowieckim, gdzie brakuje blisko 20 mln zł. Dlatego w dniu 19.03.2022r. weszła w życie nowelizacja ustawy o FRPA o charakterze użyteczności publicznej (Dz. U. z 2022r., poz. 640), polegająca na uelastycznieniu przepływu środków finansowych między województwami. Takie rozwiązanie umożliwi przesunięcie środków Funduszu do tych województw, w których limit środków w danym roku budżetowym okazał się niewystarczający. Ponadto w nowelizacji ustawy zapewniono utrzymanie także w roku 2023 wyższych dopłat do przewozów autobusowych na poziomie podniesionym w czasie pandemii, czyli 3 zł do wozokilometra (dotychczas obowiązywała ona od kwietnia 2020 do końca 2022r.).

W roku 2022 r. na terenie powiatu radomskiego, dopłatę ze środków Funduszu uzyskali następujący organizatorzy: Gmina Jastrzębia – 746203,59 zł, Gmina Jedlnia Letnisko – 205995,20 zł i Gmina Wolanów- 18469,58 zł. Niestety dopłaty tej nie uzyskali organizatorzy, z którymi powiat radomski podpisał stosowne porozumienia w sprawie powierzenia zadania z zakresu organizacji publicznego transportu zbiorowego i współfinansowania t.j.

Powiat grójecki na linii: Grójec - Mogielnica – Nowe Miasto nad Pilicą- Klwów- Odrzywół- Potworów – Przytyk - Zakrzew- Radom.;

Powiat lipski na 3 liniach: Lipsko – Zwolen – Radom oraz Lipsko – Iłża – Radom, a także Lipsko - Iłża przez Jawor Solec.

Powiat zwoleński na linii Pionki – Suskowola – Zwolen.

Wyżej wymienione linie obejmują w sumie trasy o długości 206 kilometrów, a kursy miały obsługiwać około 230 przystanków, zapewniając dostęp do komunikacji autobusowej mieszkańcom około 76 miejscowości. Nowe linie miały zostać uruchomione na początku roku 2022. W obecnym stanie prawnym zarząd powiatu radomskiego udzielił jedynie powiatowi zwoleńskiemu dotacji celowej i solidarnego sfinansowania deficytu nierentownej linii Pionki - Suskowola – Zwolen w kwocie 16.800,00 zł.

Powyższy przegląd strategii, programów i planów oraz charakterystyka przebiegu ich wdrażania w 2021 r. odnoszą się, zgodnie z przyjętą interpretacją art. 30a ust. 2 ustawy o samorządzie powiatowym, wyłącznie do tych opracowań, które po pierwsze, są dokumentami *stricte* planistyczno-programowymi, po drugie, mają specyfikę ściśle powiatową. Przesądza o niej nie tylko przedmiotowo-terytorialny zasięg danej strategii czy programu, ale również status formalny dokumentu, wynikający z przyjęcia go przez radę w drodze uchwały. Nie obejmują one więc, siłą rzeczy, wszystkich zagadnień, które leżą w obszarze zadań powiatu, a w szczególności zarządu. Dlatego też istotne dane zawarte w dokumentach niemających statusu powiatowej strategii czy programu, ale np. rocznej informacji (sprawozdania) o sytuacji na rynku pracy, w tym skali bezrobocia, stanie

bezpieczeństwa publicznego czy postępach modernizacji infrastruktury drogowej, stanowią przedmiot analizy prezentowanej w innych miejscach niniejszego *Raportu...*, w szczególności w części trzeciej.

Wprawdzie budżet powiatu i wieloletnia prognoza finansowa to również plany spełniające wszystkie ww. kryteria, ale w odróżnieniu od dokumentów omawianych w tej części *Raportu...*, przekładają się one na całokształt zadań powiatu, a nie tylko na konkretne, „sektorowe” dziedziny. Z tego m.in. powodu nie przyporządkowano im precyzyjnie sprecyzowanych celów oraz zadań, jak w przypadku „klasycznych” programów. O wyodrębnieniu w *Raporcie...* analizy wdrażania budżetu i WPF nie ma też mowy w ustawie. Założenia i stan realizacji obu tych dokumentów bardzo wyraźnie jednak wybrzmiewają czy to w pkt. 1.3.2. dotyczącym finansów powiatu (część pierwsza *Raportu...*), czy to w całej części trzeciej - w kontekście analizowania wskaźników polityki zrównoważonego rozwoju lokalnego w zakresie łądów: społecznego, gospodarczego środowiskowego, instytucjonalnego.

Zważywszy na powyższe kryteria doboru szerzej omawianych w tej części *Raportu...* powiatowych strategii i programów, poza obszarem szczegółowej analizy pozostawiono również dokumenty planistyczno-analityczne opracowywane przez wydział zarządzania kryzysowego starostwa, które nie są uchwalane przez radę, lecz powstają w ścisłej współpracy i porozumieniu z Wojewodą Mazowieckim oraz Mazowieckim Urzędem Wojewódzkim w Warszawie. Gwoli więc tylko informacji:

- w zakresie obronności są to m.in. plan akcji kurierskiej na terenie powiatu radomskiego, plan przygotowań podmiotów leczniczych na potrzeby obronne państwa, plan operacyjny funkcjonowania powiatu radomskiego w warunkach zewnętrznego zagrożenia bezpieczeństwa państwa i czasie wojny wraz z załącznikami, plan szkolenia obronnego na 2022 r., program szkolenia obronnego na lata 2021-2023, plan zasadniczych przedsięwzięć w zakresie pozamilitarnych przygotowań obronnych w powiecie radomskim w 2022 r.;
- w zakresie obrony cywilnej - ocena stanu przygotowań ochrony ludności i obrony cywilnej za rok 2022 z terenu powiatu radomskiego, aktualizacja planu obrony cywilnej powiatu radomskiego, aktualizacja planu ewakuacji III stopnia na wypadek masowego zagrożenia, program kontroli zewnętrznych w zakresie obrony cywilnej za rok 2022; plan działania w zakresie obrony cywilnej na 2022 r.;
- w zakresie zarządzania kryzysowego – plan zarządzania kryzysowego powiatu radomskiego, plan pracy Powiatowego Zespołu Zarządzania Kryzysowego na 2019 r. – aktualizacja 2021.

2.3. Realizacja uchwał Rady Powiatu w Radomiu

W 2021 r. Rada Powiatu przyjęła łącznie 132 uchwały, czyli o 23 więcej niż w 2020 r. Blisko połowa z nich (60) związana była z łądem społecznym i dotyczyła: 19 – edukacji, 14 – rodziny i pomocy społecznej, 10 – kultury i sportu, 9 – ochrony zdrowia, 5 – bezpieczeństwa publicznego, 3 - rynku pracy.

Podobna liczba uchwał (53) nawiązywała do ładu instytucjonalnego, w tym 27 – finansów powiatu, 24 – administracji samorządowej, 2 – partycypacji obywatelskiej.

Z ładem ekonomicznym (gospodarczym) związanych było 9 uchwał (wszystkie dotyczyły infrastruktury dróg lokalnych), zaś z ładem ekologicznym – 10 uchwał z zakresu szeroko rozumianej ochrony środowiska.

Zarząd zrealizował wszystkie uchwały rady. Kontrola realizacji uchwał, przeprowadzona przez komisję rewizyjną na posiedzeniu w dniu 15 lutego 2022 r., nie wykazała żadnych nieprawidłowości w realizacji uchwał Rady Powiatu w Radomiu w 2021 roku. Komisja nie zgłosiła uwag i uznała realizację uchwał przez zarząd za prawidłową.

Uchwał z roku 2021 uchylonych przez organ nadzoru (Wojewoda, Regionalna Izba Obrachunkowa, Wojewódzki Sąd Administracyjny) nie było.

Statystykę uchwał Rady Powiatu w Radomiu w 2021 r. zawiera poniższe zestawienie:

Tabela 12. Statystyka i struktura uchwał Rady Powiatu w Radomiu przyjętych w 2021 r. wg ładów polityki zrównoważonego rozwoju

Ład polityki zrównoważonego rozwoju powiatu	Obszar przedmiotowy	Liczba uchwał rady	% wszystkich uchwał
instytucjonalny	administracja samorządowa	24	18,2
	finanse powiatu	27	20,5
	partycypacja obywatelska	2	1,5
Razem ład instytucjonalny:		53	40,2
społeczny	rynek pracy	3	2,3
	rodzina i pomoc społeczna	14	10,6
	edukacja	19	14,4
	ochrona zdrowia	9	6,8
	bezpieczeństwo publiczne	5	3,8
	kultura i sport	10	7,6
Razem ład społeczny:		60	45,5
gospodarczy	infrastruktura drogowa	9	6,8
Razem ład gospodarczy:		9	6,8
ekologiczny	ochrona środowiska	10	7,5
Razem ład ekologiczny:		10	7,5
Razem uchwały Rady Powiatu w Radomiu:		132	100

Źródło: Starostwo Powiatowe w Radomiu.

Raport o stanie Powiatu Radomskiego w 2021 r.

Szczegółowy wykaz uchwał przyjętych w 2021 r. przez Radę Powiatu w Radomiu prezentuje poniższa tabela:

Tabela 13. Uchwały Rady Powiatu w Radomiu przyjęte w 2021 r. (wg ładów polityki zrównoważonego rozwoju lokalnego oraz obszarów zagadnień)

Ład polityki zrównoważ. rozwoju	Obszar	Liczba uchwał	Numer, data podjęcia i przedmiot uchwały Rady Powiatu w Radomiu
Ład społeczny	Rynek pracy	3	306/XXVIII/2021 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 12 marca 2021 r. w sprawie zajęcia stanowiska odnośnie do sprawozdania z działalności Powiatowego Urzędu Pracy w Radomiu za 2020 rok.
			324/XXX/2021 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 30 kwietnia 2021 r. w sprawie przyjęcia raportu z realizacji przez Powiatowy Urząd Pracy w Radomiu „Programu Promocji Zatrudnienia i Aktywizacji Lokalnego Rynku Pracy na lata 2019 – 2023” za rok 2020
			350/XXXII/2021 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 18 czerwca 2021 r. w sprawie uchwalenia Raportu za 2020 rok opracowanego przez Powiatowy Urząd Pracy w Radomiu z realizacji Powiatowego Programu Działań Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Zakresie Rehabilitacji Zawodowej i Zatrudniania na lata 2020 – 2023
	Rodzina i pomoc społeczna	14	302/XXVII/2021 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 29 stycznia 2021 r. w sprawie podniesienia wysokości wynagrodzenia dla rodzin zastępczych zawodowych oraz rodzin pomocowych
			314/XXVIII/2021 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 12 marca 2021 r. w sprawie określenia zadań, które przeznacza się przyznane według algorytmu środki Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych na 2021 r.
			322/XXX/2021 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 30 kwietnia 2021 r. w sprawie zajęcia stanowiska odnośnie sprawozdania z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Radomiu, którego załącznik stanowi sprawozdanie z efektów pracy organizatora rodzinnej pieczy zastępczej
			323/XXX/2021 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 30 kwietnia 2021 r. w sprawie zajęcia stanowiska odnośnie oceny zasobów pomocy społecznej
			328/XXX/2021 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 30 kwietnia 2021 r. w sprawie nadania Statutu Domowi Pomocy Społecznej w Krzyżanowicach
			329/XXX/2021 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 30 kwietnia 2021 r. w sprawie wprowadzenia zmian w załączniku do Uchwały Nr 233/XXVI/2017 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 30 czerwca 2017 roku w sprawie nadania Statutu Domowi Pomocy Społecznej w Jedlance
			330/XXX/2021 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 30 kwietnia 2021 r. w sprawie wprowadzenia zmian w załączniku do Uchwały Nr 231/XXI/2020 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 28 sierpnia 2020 roku w sprawie nadania Statutu Domowi Pomocy Społecznej w Wierzbicy
			351/XXXII/2021 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 18 czerwca 2021 r. w sprawie określenia zadań, na które przeznacza się przyznane według algorytmu środki Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych na 2021r.
			361/XXXIII/2021 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 23 sierpnia 2021 r. zmieniająca Uchwałę nr 129/XIV/2016 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 18 marca 2016r. w sprawie nadania Statutu Powiatowemu Centrum Pomocy Rodzinie w Radomiu
			362/XXXIII/2021 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 23 sierpnia 2021 r. w sprawie określenia szczegółowych warunków umorzenia w całości lub w części, łącznie z odsetkami, odroczenia terminu płatności, rozłożenia na raty lub odstępowania od ustalenia opłaty za pobyt dziecka w rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej

Raport o stanie Powiatu Radomskiego w 2021 r.

Ład polityki zrównoważ. rozwoju	Obszar	Liczba uchwał	Numer, data podjęcia i przedmiot uchwały Rady Powiatu w Radomiu
			392/XXXVI/2021 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 26 listopada 2021r. w sprawie określenia zadań, na które przeznaczają się przyznane według algorytmu środki Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych na 2021r.
			398/XXXVII/2021 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 10 grudnia 2021r. w sprawie określenia zadań, na które przeznaczają się przyznane według algorytmu środki Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych na 2021 rok
			405/XXXVIII/2021 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 29 grudnia 2021r. w sprawie podwyższenia wynagrodzenia dla prowadzącego rodzinny dom dziecka
			412/XXXVIII /2021 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 29 grudnia 2021 r. w sprawie określenia zadań, na które przeznaczają się przyznane według algorytmu środki Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych na 2021r.
	Edukacja	19	Nr 286/XXVII/2021 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 29 stycznia 2021 r. w sprawie określenia rodzajów świadczeń przyznawanych w ramach pomocy zdrowotnej dla nauczycieli korzystających z opieki zdrowotnej oraz warunków i sposobu ich przyznawania
			287/XXVII/2021 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 29 stycznia 2021 r. sprawie ustalenia planu dofinansowania form doskonalenia zawodowego nauczycieli oraz ustalenia maksymalnej kwoty dofinansowania opłat w 2021 roku za kształcenie nauczycieli zatrudnionych w szkołach i placówkach oświatowych , dla których organem prowadzącym jest Powiat Radomski
			288/XXVII/2021 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 29 stycznia 2021 r. w sprawie wyłączenia szkół z Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Chwałowicach oraz rozwiązania Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Chwałowicach im. Bohaterów Ziemi Łęczyckiej w Chwałowicach
			289/XXVII/2021 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 29 stycznia 2021r. w sprawie utworzenia Centrum Kształcenia Zawodowego w Chwałowicach oraz przeniesienia kształcenia na kwalifikacyjnych kursach zawodowych z Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego im. Bohaterów Ziemi Łęczyckiej do Centrum Kształcenia Zawodowego w Chwałowicach
			290/XXVII/2021 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 29 stycznia 2021 r. w sprawie utworzenia Specjalistycznej Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Chwałowicach, Chwałowice 247, 27-100 Łża
			291/XXVII/2021 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 29 stycznia 2021 r. w sprawie utworzenia Zespołu Szkół i Placówek w Chwałowicach
			292/XXVII/2021 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 29 stycznia 2021 r. w sprawie zamiaru likwidacji Technikum w Chwałowicach, Chwałowice 247, 27-100 Łża
			293/XXVII/2021 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 29 stycznia 2021 r. w sprawie zamiaru likwidacji Liceum Ogólnokształcącego dla Dorosłych w Chwałowicach, Chwałowice 247, 27-100 Łża
			294/XXVII/2021 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 29 stycznia 2021 r. w sprawie zamiaru likwidacji Liceum Ogólnokształcącego w Chwałowicach, Chwałowice 247, 27-100 Łża
			363/XXXIII/2021 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 23 sierpnia 2021 r. w sprawie zmiany do załącznika Uchwały Nr 286/XXVII/2021 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 29 stycznia 2021r. w sprawie określenia rodzajów świadczeń przyznawanych w ramach pomocy zdrowotnej dla nauczycieli korzystających z opieki zdrowotnej oraz warunków i sposobu ich przyznawania
			364/XXXIII/2021 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 23 sierpnia 2021 r. w sprawie ustalenia planu sieci szkół ponadpodstawowych i specjalnych na terenie Powiatu Radomskiego

Raport o stanie Powiatu Radomskiego w 2021 r.

Ład polityki zrównoważ. rozwoju	Obszar	Liczba uchwał	Numer, data podjęcia i przedmiot uchwały Rady Powiatu w Radomiu
			365/XXXIII/2021 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 23 sierpnia 2021 r. w sprawie likwidacji Liceum Ogólnokształcącego w Chwałowicach
			366/XXXIII/2021 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 23 sierpnia 2021 r. w sprawie likwidacji Liceum Ogólnokształcącego dla Dorosłych w Chwałowicach
			367/XXXIII/2021 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 23 sierpnia 2021 r. w sprawie likwidacji Technikum w Chwałowicach
			368/XXXIII/2021 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 23 sierpnia 2021 r. w sprawie określenia zasad rozliczania tygodniowego wymiaru godzin zajęć dydaktycznych oraz ustalenia zniżek obowiązkowego wymiaru godzin dla nauczycieli w szkołach i placówkach oświatowych, dla których powiat radomski jest organem prowadzącym
			385/XXXVI/2021 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 26 listopada 2021r. w sprawie przyjęcia Lokalnego programu wspierania edukacji uzdolnionych dzieci i młodzieży pobierających naukę w szkołach, dla których organem prowadzącym jest Powiat Radomski
			406/XXXVIII/2021 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 29 grudnia 2021r. w sprawie określenia szczegółowych warunków, form i zakresu udzielania stypendium w ramach „Lokalnego programu wspierania edukacji uzdolnionych uczniów pobierających naukę na terenie powiatu radomskiego” oraz trybu postępowania w tych sprawach
			407/XXXVIII/2021 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 29 grudnia 2021r. w sprawie ustalenia regulaminu określającego niektóre zasady wynagradzania nauczycieli zatrudnionych w szkołach i placówkach oświatowych prowadzonych przez powiat radomski
			408/XXXVIII/2021 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 29 grudnia 2021r. w sprawie zmiany uchwały nr 368/XXXIII/2021 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 23 sierpnia 2021r. w sprawie określenia zasad rozliczania tygodniowego wymiaru godzin zajęć dydaktycznych oraz ustalenia zniżek obowiązkowego wymiaru godzin dla nauczycieli w szkołach i placówkach oświatowych, dla których powiat radomski jest organem prowadzącym
	Ochrona zdrowia	9	295/XXVII/2021 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 29 stycznia 2021 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu statutu Samodzielnego Publicznego Zespołu Zakładów Opieki Zdrowotnej w Pionkach im. Lecha i Marii Kaczyńskich – Pary Prezydenckiej
			313/XXVIII/2021 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 12 marca 2021 r. w sprawie przyjęcia programu "KOPERTA ŻYCIA"
			318/XXIX/2021 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 6 kwietnia 2021 r. w sprawie zmiany statutu Samodzielnego Publicznego Zespołu Zakładów Opieki Zdrowotnej w Pionkach im. Lecha i Marii Kaczyńskich - Pary Prezydenckiej
			331/XXX/2021 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 30 kwietnia 2021 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu statutu Samodzielnego Publicznego Zespołu Zakładów Opieki Zdrowotnej w Pionkach im. Lecha i Marii Kaczyńskich – Pary Prezydenckiej
			369/XXXIII/2021 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 23 sierpnia 2021 r. w sprawie powołania i ustalenia składu osobowego Komisji Konkursowej do przeprowadzenia konkursu na stanowisko Dyrektora Samodzielnego Publicznego Zespołu Zakładów Opieki Zdrowotnej - Szpital w Iłży.
			373/XXXIV/2021 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 17 września 2021r. w sprawie określenia zasad przyznawania stypendium studentom kształcącym się w szkole wyższej na kierunku lekarskim
			374/XXXIV/2021 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 17 września 2021r. w sprawie określenia zasad przyznawania stypendium studentom kształcącym się w szkole wyższej na kierunku pielęgniarstwo

Raport o stanie Powiatu Radomskiego w 2021 r.

Ład polityki zrównoważ. rozwoju	Obszar	Liczba uchwał	Numer, data podjęcia i przedmiot uchwały Rady Powiatu w Radomiu
			391/XXXVI/2021 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 26 listopada 2021r. w sprawie ustalenia rozkładu godzin pracy aptek ogólnodostępnych na terenie Powiatu Radomskiego na 2022 rok
			404/XXXVIII/2021 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 29 grudnia 2021r. w sprawie zmiany statutu Samodzielnego Publicznego Zespołu Zakładów Opieki Zdrowotnej w Pionkach im. Lecha i Marii Kaczyńskich – Pary Prezydenckiej
	Bezpiecz. publiczne	5	284/XXVII/2021 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 29 stycznia 2021 r. w sprawie przyjęcia sprawozdania z działalności Komisji Bezpieczeństwa i Porządku Powiatu Radomskiego za 2020 ro
			320/XXX/2021 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 30 kwietnia 2021 r. w sprawie przyjęcia informacji Komendanta Miejskiego Policji w Radomiu o stanie bezpieczeństwa i porządku publicznego na terenie Powiatu Radomskiego w 2020 roku
			321/XXX/2021 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 30 kwietnia 2021 r. w sprawie rozpatrzenia informacji Komendanta Miejskiego Państwowej Straży Pożarnej w Radomiu o stanie bezpieczeństwa miasta Radomia i powiatu radomskiego w zakresie ochrony przeciwpożarowej za 2020 rok
			341/XXX/2021 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 28 maja 2021 r. w sprawie zajęcia stanowiska odnośnie informacji o stanie sanitarnym powiatu radomskiego przedłożonej przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego
			409/XXXVIII/2021 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 29 grudnia 2021r. w sprawie uchwalenia Powiatowego Programu Zapobiegania Przestępczości oraz Ochrony Bezpieczeństwa Obywateli i Porządku Publicznego pn. „Bezpieczny Powiat Radomski” na lata 2022-2024
			296/XXVII/2021 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 29 stycznia 2021 r. w sprawie powierzenia Miastu Pionki zadań z zakresu kultury w 2021 roku
	Kultura i sport	10	297/XXVII/2021 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 29 stycznia 2021 r. w sprawie powierzenia Gminie Wierzbica zadania z zakresu kultury w 2021 rok
			298/XXVII/2021 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 29 stycznia 2021 r. w sprawie powierzenia Miastu i Gminie Iłża zadań z zakresu kultury w 2021 roku
			299/XXVII/2021 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 29 stycznia 2021 r. w sprawie powierzenia Miastu Pionki zadania publicznego z zakresu kultury w 2021 roku
			300/XXVII/2021 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 29 stycznia 2021 r. w sprawie udzielenia pomocy finansowej Miastu i Gminie Skaryszew na dofinansowanie zadania własnego gminy w zakresie kultury
			301/XXVII/2021 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 29 stycznia 2021 r. w sprawie udzielenia pomocy finansowej Gminie Jedlińsk na dofinansowanie zadania własnego gminy w zakresie kultury
			308/XXVIII/2021 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 12 marca 2021 r. w sprawie zajęcia stanowiska przez Radę Powiatu odnośnie przekazania artefaktów związanych z historią Batalionów Chłopskich ugrupowania zbrojnego płk. Jana Sołty ps. "Ośka" do Muzeum Historii Ruchu Ludowego w Warszawie
			326/XXX/2021 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 30 kwietnia 2021 r. w sprawie zmiany Uchwały Nr 298/XXVII/2021 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 29 stycznia 2021 roku
			343/XXX/2021 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 28 maja 2021 r. w sprawie ustanowienia logotypu Powiatu Radomskiego oraz zasad jego wykorzystywania
			386/XXXVI/2021 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 26 listopada 2021r. w sprawie zmian w Statucie Powiatowego Instytutu Kultury w Iłży

Raport o stanie Powiatu Radomskiego w 2021 r.

Ład polityki zrównoważ. rozwoju	Obszar	Liczba uchwał	Numer, data podjęcia i przedmiot uchwały Rady Powiatu w Radomiu
Ład ekonomicz.	Infrastrukt. drogowa	9	312/XXVIII/2021 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 12 marca 2021 r. zmieniającą uchwałę w sprawie określenia przystanków komunikacyjnych, których właścicielem lub zarządzającym jest Powiat Radomski, udostępnionych dla operatorów i przewoźników, warunków i zasad korzystania z tych obiektów.
			344/XXX/2021 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 28 maja 2021 r. w sprawie zmiany Uchwały Rady Powiatu w Radomiu Nr 278/XXVI/2020 z dnia 28 grudnia 2020 roku w sprawie ustalenia wysokości opłat obowiązujących w 2021 roku za usunięcie pojazdu z drogi i jego parkowanie na parking strzeżonym
			370/XXXIII/2021 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 23 sierpnia 2021 r. zmieniającą uchwałę w sprawie określenia przystanków komunikacyjnych, których właścicielem lub zarządzającym jest Powiat Radomski, udostępnionych dla operatorów i przewoźników, warunków i zasad korzystania z tych obiektów
			375/XXXIV/2021 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 17 września 2021r. w sprawie wyrażenia zgody na zawarcie porozumienia z Powiatem Zwoleńskim w zakresie powierzenia zadania organizacji publicznego transportu zbiorowego
			387/XXXVI/2021 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 26 listopada 2021r. w sprawie wyrażenia zgody na zawarcie porozumienia z Powiatem Lipskim w zakresie powierzenia zadania organizacji publicznego transportu zbiorowego
			388/XXXVI/2021 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 26 listopada 2021r. w sprawie ustalenia wysokości opłat obowiązujących w 2022 roku za usunięcie pojazdu z drogi i jego parkowanie na parking strzeżonym
			395/XXXVII/2021 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 10 grudnia 2021r. w sprawie wyrażenia zgody na zawarcie porozumienia z Powiatem Zwoleńskim w zakresie powierzenia zadania organizacji publicznego transportu zbiorowego
			396/XXXVII/2021 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 10 grudnia 2021r. w sprawie wyrażenia zgody na zawarcie porozumienia z Powiatem Lipskim w zakresie powierzenia zadania organizacji publicznego transportu zbiorowego
			397/XXXVII/2021 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 10 grudnia 2021r. w sprawie wyrażenia zgody na zawarcie porozumienia z Powiatem Grójeckim w zakresie powierzenia zadania organizacji publicznego transportu zbiorowego
Ład ekologiczny	Ochrona środowiska	10	307/XXVIII/2021 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 12 marca 2021 r. w sprawie zajęcia stanowiska odnośnie do materiałów przedłożonych przez Powiatowego Lekarza Weterynarii w Radomiu
			327/XXX/2021 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 30 kwietnia 2021 r. w sprawie uchylenia Uchwały Nr 90/XI/2015 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 27 listopada 2015 r. w sprawie wprowadzenia zakazu używania jednostek pływających w napędzie silnikowym na zbiorniku wodnym Jagodno, gm. Przytyk
			342/XXX/2021 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 28 maja 2021 r. w sprawie zajęcia stanowiska odnośnie materiałów przedłożonych przez Kierownika Oddziału w Radomiu Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Warszawie
			354/XXXIII/2021 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 23 sierpnia 2021 r. w sprawie sprawozdania z działań podejmowanych przez Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, Nadzór Wodny w Białobrzegach na obszarze powiatu radomskiego za rok 2020
			355/XXXIII/2021 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 23 sierpnia 2021 r. w sprawie sprawozdania z działań podejmowanych przez Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, Nadzór Wodny w Iłży na obszarze powiatu radomskiego za rok 2020
			356/XXXIII/2021 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 23 sierpnia 2021 r. w sprawie sprawozdania z działań podejmowanych przez Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, Nadzór Wodny w Kozienicach na obszarze powiatu radomskiego za rok 2020

Raport o stanie Powiatu Radomskiego w 2021 r.

Ład polityki zrównoważ. rozwoju	Obszar	Liczba uchwał	Numer, data podjęcia i przedmiot uchwały Rady Powiatu w Radomiu
			357/XXXIII/2021 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 23 sierpnia 2021 r. w sprawie sprawozdania z działań podejmowanych przez Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, Nadzór Wodny w Przysusze na obszarze powiatu radomskiego za rok 2020
			358/XXXIII/2021 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 23 sierpnia 2021 r. w sprawie sprawozdania z działań podejmowanych przez Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, Nadzór Wodny w Radomiu na obszarze powiatu radomskiego za rok 2020
			359/XXXIII/2021 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 23 sierpnia 2021 r. w sprawie sprawozdania z działań podejmowanych przez Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, Nadzór Wodny w Szydłowcu na obszarze powiatu radomskiego za rok 2020
			360/XXXIII/2021 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 23 sierpnia 2021 r. w sprawie sprawozdania z działań podejmowanych przez Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, Nadzór Wodny w Zwoleniu na obszarze powiatu radomskiego za rok 2020
Ład instytucjon.	Finanse powiatu	27	304/XXVII/2021 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 29 stycznia 2021 r. w sprawie zmiany uchwały Nr 267/XXVI/2020 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 28 grudnia 2020 roku dotyczącej Wieloletniej Prognozy Finansowej powiatu radomskiego
			305/XXVII/2021 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 29 stycznia 2021 r. w sprawie zmian w uchwale budżetowej na 2021 rok
			316/XXVIII/2021 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 12 marca 2021 r. w sprawie zmiany uchwały Nr 267/XXVI/2020 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 28 grudnia 2020 roku dotyczącej Wieloletniej Prognozy Finansowej Powiatu Radomskiego
			317/XXVIII/2021 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 12 marca 2021 r. w sprawie zmian w uchwale budżetowej na 2021 rok
			319/XXIX/2021 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 6 kwietnia 2021 r. w sprawie zmian w uchwale budżetowej na 2021 rok
			333/XXX/2021 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 30 kwietnia 2021 r. w sprawie zmiany uchwały Nr 267/XXVI/2020 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 28 grudnia 2020 roku dotyczącej Wieloletniej Prognozy Finansowej powiatu radomskiego
			334/XXX/2021 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 30 kwietnia 2021 r. w sprawie zmian w uchwale budżetowej na 2021 rok
			345/XXX/2021 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 28 maja 2021 r. w sprawie zmiany uchwały Nr 267/XXVI/2020 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 28 grudnia 2020 roku dotyczącej Wieloletniej Prognozy Finansowej powiatu radomskiego
			346/XXX/2021 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 28 maja 2021 r. w sprawie zmian w uchwale budżetowej na 2021 rok
			352/XXXII/2021 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 18 czerwca 2021 r. w sprawie zmiany uchwały Nr 267/XXVI/2020 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 28 grudnia 2020 roku dotyczącej Wieloletniej Prognozy Finansowej powiatu radomskiego
			353/XXXII/2021 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 18 czerwca 2021 r. w sprawie zmian w uchwale budżetowej na 2021
			371/XXXIII/2021 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 23 sierpnia 2021 r. w sprawie zmiany uchwały Nr 267/XXVI/2020 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 28 grudnia 2020 roku dotyczącej Wieloletniej Prognozy Finansowej Powiatu Radomskiego

Raport o stanie Powiatu Radomskiego w 2021 r.

Ład polityki zrównoważ. rozwoju	Obszar	Liczba uchwał	Numer, data podjęcia i przedmiot uchwały Rady Powiatu w Radomiu
			372/XXXIII/2021 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 23 sierpnia 2021 r. w sprawie zmian w uchwale budżetowej na 2021 rok
			376/XXXIV/2021 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 17 września 2021r. w sprawie zmiany uchwały Nr 267/XXVI/2020 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 28 grudnia 2020 roku dotyczącej Wieloletniej Prognozy Finansowej Powiatu Radomskiego
			377/XXXIV/2021 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 17 września 2021r. w sprawie zmian w uchwale budżetowej na 2021 rok
			379/XXXV/2021 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 15 października 2021r. w sprawie zmiany uchwały Nr 267/XXVI/2020 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 28 grudnia 2020 roku dotyczącej Wieloletniej Prognozy Finansowej Powiatu Radomskiego
			380/XXXV/2021 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 15 października 2021r. w sprawie zmian w uchwale budżetowej na 2021 rok
			381/XXXV/2021 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 15 października 2021r. w sprawie zmiany uchwały Nr 41/IV/2011 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 28 stycznia 2011 roku w sprawie określenia jednostek budżetowych, które gromadzą dochody na wydzielonym rachunku, źródeł tych dochodów i ich przeznaczenia, sposobu i trybu sporządzania planu finansowego dochodów i wydatków nimi finansowanych, dokonywania zmian w tym planie oraz ich zatwierdzania
			393/XXXVI/2021 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 26 listopada 2021r. w sprawie zmiany uchwały Nr 267/XXVI/2020 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 28 grudnia 2020 roku dotyczącej Wieloletniej Prognozy Finansowej Powiatu Radomskiego
			394/XXXVI/2021 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 26 listopada 2021r. w sprawie zmian w uchwale budżetowej na 2021 rok
			399/XXXVII/2021 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 10 grudnia 2021r. w sprawie zmian w uchwale budżetowej na 2021 rok
			400/XXXVIII/2021 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 29 grudnia 2021r. Wieloletniej Prognozy Finansowej Powiatu Radomskiego
			Uchwała Budżetowa na 2022 rok Nr 401/XXXVIII/2021 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 29 grudnia 2021r.
			411/XXXVIII /2021 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 29 grudnia 2021 r. w sprawie wyboru podmiotu uprawnionego do przeprowadzenia badania sprawozdania finansowego Powiatu Radomskiego za lata 2021-2022
			413/XXXVIII /2021 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 29 grudnia 2021 r. w sprawie zmiany uchwały Nr 267/XXVI/2020 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 28 grudnia 2020 roku dotyczącej Wieloletniej Prognozy Finansowej Powiatu Radomskiego
			414/XXXVIII /2021 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 29 grudnia 2021r. w sprawie zmian w uchwale budżetowej na 2021 rok
			415/XXXVIII /2021 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 29 grudnia 2021r. w sprawie ustalenia wydatków, które nie wygasają z upływem roku budżetowego 2021
	Administ. samorząd.	24	Nr 285/XXVII/2021 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 29 stycznia 2021 r. w sprawie zajęcia stanowiska odnośnie sprawozdania z działalności Komisji Rewizyjnej za rok 2020
			303/XXVII/2021 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 29 stycznia 2021 r. w sprawie zatwierdzenia planów pracy Komisji stałych Rady Powiatu w Radomiu na 2021 rok

Raport o stanie Powiatu Radomskiego w 2021 r.

Ład polityki zrównoważ. rozwoju	Obszar	Liczba uchwał	Numer, data podjęcia i przedmiot uchwały Rady Powiatu w Radomiu
			309/XXVIII/2021 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 12 marca 2021 r. w sprawie zmian w Statucie Powiatu Radomskiego
			310/XXVIII/2021 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 12 marca 2021 r. w sprawie przystąpienia do opracowania projektu Strategii Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Radomskiego do 2030 roku
			311/XXVIII/2021 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 12 marca 2021 r. w sprawie zajęcia stanowiska do wystąpienia z wnioskiem przez Radę Gminy Jedlnia-Letnisko do Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji o nadanie miejscowości Jedlnia-Letnisko statusu miasta
			315/XXVIII/2021 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 12 marca 2021 r. w sprawie ustalenia zasad wypłacania wysokości diet dla radnych oraz zwrotu kosztów podróży służbowych
			332/XXX/2021 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 30 kwietnia 2021 r. w sprawie skargi na działania Starosty Radomskiego
			335/XXXI/2021 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 28 maja 2021 r. w sprawie przyjęcia rezygnacji Wicestarosty Radomskiego
			336/XXXI/2021 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 28 maja 2021 r. w sprawie przyjęcia rezygnacji członka Zarządu Powiatu Radomskiego
			337/XXXI/2021 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 28 maja 2021 r. w sprawie wyboru Wicestarosty Radomskiego
			338/XXXI/2021 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 28 maja 2021 r. w sprawie wyboru członka Zarządu Powiatu Radomskiego
			339/XXXI/2021 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 28 maja 2021 r. w sprawie zmiany uchwały Nr 16/II/2018 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 29 listopada 2018 roku w sprawie powołania stałej Komisji Edukacji, Kultury, Kultury Fizycznej i Sportu ustalenia jej składu osobowego, oraz przedmiotu działania
			340/XXXI/2021 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 28 maja 2021 r. w sprawie zmiany uchwały Nr 18/II/2018 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 29 listopada 2018 roku w sprawie powołania stałej Komisji Zdrowia i Pomocy Społecznej ustalenia jej składu osobowego, oraz przedmiotu działania
			347/XXXII/2021 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 18 czerwca 2021 r. w sprawie udzielenia wotum zaufania Zarządowi Powiatu Radomskiego
			348/XXXII/2021 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 18 czerwca 2021 r. w sprawie rozpatrzenia i zatwierdzenia sprawozdania Zarządu Powiatu z wykonania budżetu za 2020 rok i sprawozdania finansowego
			349/XXXII/2021 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 18 czerwca 2021 r. w sprawie udzielenia Zarządowi Powiatu Radomskiego absolutorium z tytułu wykonania budżetu powiatu za 2020 rok
			378/XXXV/2021 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 15 października 2021r. w sprawie skargi na działania dyrektora Domu Pomocy Społecznej w Jedlance
			382/XXXVI/2021 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 26 listopada 2021r. w sprawie zmiany uchwały Nr 315/XXVIII/2021 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 12 marca 2021 roku w sprawie ustalenia zasad wypłacania wysokości diet dla radnych oraz zwrotu kosztów podróży służbowych
			383/XXXVI/2021 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 26 listopada 2021r. w sprawie ustalenia wynagrodzenia miesięcznego dla Starosty Radomskiego
			389/XXXVI/2021 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 26 listopada 2021r. w sprawie zasad gospodarowania mieniem Powiatu Radomskiego
			390/XXXVI/2021 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 26 listopada 2021r. w sprawie delegowania dwóch radnych Rady Powiatu w Radomiu do składu Komisji Bezpieczeństwa i Porządku Powiatu Radomskiego
			402/XXXVIII/2021 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 29 grudnia 2021r. wyrażenia opinii dotyczącej projektu planu pracy Rady Powiatu w Radomiu na 2022 rok

Raport o stanie Powiatu Radomskiego w 2021 r.

Ład polityki zrównoważ. rozwoju	Obszar	Liczba uchwał	Numer, data podjęcia i przedmiot uchwały Rady Powiatu w Radomiu
			403/XXXVIII/2021 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 29 grudnia 2021r. w sprawie zatwierdzenia planu pracy Komisji Rewizyjnej
			410/XXXVIII/2021 Rady Powiatu W Radomiu z dnia 29 grudnia 2021r. w sprawie skargi na działania dyrektora Domu Pomocy Społecznej w Jedlance
	Partycyp. obywatelska	2	325/XXX/2021 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 30 kwietnia 2021 r. w sprawie sprawozdania dotyczącego realizacji rocznego programu współpracy Powiatu Radomskiego z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami w 2020 roku przedłożonego przez Zarząd
			384/XXXVI/2021 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 26 listopada 2021r. w sprawie uchwalenia Roczego Programu Współpracy Powiatu Radomskiego z Organizacjami Pozarządowymi oraz Innymi Podmiotami Prowadzącymi Działalność Pożytku Publicznego na 2022 rok
Podsumowanie:			Liczba uchwał rady - 132, w tym z zakresu: ładu społecznego - 60; ładu ekonomicznego - 9; ładu ekologicznego - 10; ładu instytucjonalnego - 53

Źródło: Starostwo Powiatowe w Radomiu.

CZĘŚĆ 3: CHARAKTERYSTYKA I ANALIZA GŁÓWNYCH WSKAŹNIKÓW ROZWOJOWYCH POWIATU RADOMSKIEGO

Przedmiotem części 3. *Raportu...* jest szczegółowa analiza – głównie porównawcza – wybranych, reprezentatywnych wskaźników, które definiują stan powiatu radomskiego w 2021 r. Dla większego porządku i przejrzystości wywodu mierzalne efekty realizacji ustawowych zadań JST, w tym zarządu, przedstawione zostały w kontekście polityki zrównoważonego rozwoju. Reprezentatywne dla poszczególnych dziedzin dane pogrupowano i przyporządkowano czterem filarom tej polityki, czyli tzw. ładom: społecznemu, gospodarczemu, środowiskowemu oraz instytucjonalnemu (analogicznie jak w przypadku powiatowych strategii i programów rozwojowych w części 2 *Raportu...*). I tak:

- ❖ ład społeczny – wskaźniki z obszaru:
 - przeciwdziałania bezrobociu (rynek pracy),
 - edukacji publicznej,
 - ochrony zdrowia,
 - pomocy społecznej i wspierania rodziny,
 - porządku i bezpieczeństwa publicznego,
 - kultury fizycznej i turystyki;
- ❖ ład gospodarczy – wskaźniki z obszaru:
 - rozwoju gospodarczego (przemysł i rolnictwo),
 - infrastruktury transportowej, w szczególności drogowej,
- ❖ ład środowiskowy – wskaźniki z obszaru:
 - ochrony środowiska i przyrody,
 - leśnictwa;
- ❖ ład instytucjonalny – wskaźniki z obszaru:
 - finansów powiatu,
 - administracji samorządowej,
 - współpracy i działalności na rzecz organizacji pozarządowych (w zakresie otwartości, partycypacji i aktywności obywatelskiej).

3.1. Ład społeczny

3.1.1. Przeciwdziałanie bezrobociu

Stopa bezrobocia. Najbardziej miarodajnym i obiektywnym, bo zrelatywizowanym wskaźnikiem obrazującym skalę tego rodzącego szczególnie dotkliwe i bolesne skutki społeczne zjawiska jest stopa bezrobocia rejestrowanego. Określa ona udział (odsetek) liczby osób zarejestrowanych w powiatowym urzędzie pracy jako bezrobotne w ogólnej liczbie aktywnych zawodowo na danym obszarze. Wielkość stopy bezrobocia w powiecie radomskim w 2021 r. oraz kształtowanie się jej w poprzednich (wybranych) latach prezentuje poniższe zestawienie.

Tabela 14. Stopa bezrobocia w pow. radomskim w 2021 r. i porównanie z l. 2007, 2010, 2013, 2017-2020

Stopa bezrobocia (w %)	2007	2010	2013	2017	2018	2019	2020	2021		
	28,3	29,6	30,1	19,0	17,7	17,4	17,7	Powiat	Mazowsze	Polska
								15,4	4,6	5,4

Źródło: GUS.

Raport o stanie Powiatu Radomskiego w 2021 r.

Jak widać, w ostatnich latach stopa bezrobocia w powiecie radomskim wykazywała generalnie systematyczną tendencję spadkową: w latach 2013-2019 aż o 12,7 p.p. Proces ten zahamowany został w 2020 r., kiedy w porównaniu z 2019 r. wskaźnik nieznacznie wzrósł – o 0,3 p.p. Wobec skali pandemii koronawirusa oraz jej potencjalnych negatywnych skutków dla gospodarki wzrost ten okazał się jednak relatywnie niewielki. Tym bardziej więc cieszy porównanie rok do roku 2020:2021, odnotowujące kolejny zauważalny spadek stopy bezrobocia - o 2,3 p.p. Mimo to w powiecie radomskim nadal utrzymywała się ona na poziomie około trzykrotnie wyższym niż w woj. mazowieckim i kraju.

Sytuację na rynku pracy powiatu radomskiego ilustrują również inne wskaźniki, które zawarte zostały w poniższej tabeli:

Tabela 15. Sytuacja na rynku pracy w świetle wybranych wskaźników - rok 2021 do 2020

Lp.	Wskaźnik	Rok 2020	Rok 2021	Rok 2021 do 2020	
				Zmiana wartości wskaźnika (w liczbach bezwzględnych)	Zmiana wartości wskaźnika (w % lub punktach procentach)
1	2	3	4	5=4-3	w %: $6=5/3*100$; w p.p.: $6=4-3$
1.	Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych wg stanu na koniec roku	9 713	8 253	- 1 460	-15,0%
2.	Udział (odsetek) osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy spełniających przynajmniej jedno z ustawowych kryteriów ²⁸ w ogólnej liczbie bezrobotnych	85,3	86,4	-	+1,1 p.p.
3.	Liczba i udział (odsetek) długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie bezrobotnych	5 913	5 189	-724	-12,2%
		60,9	62,9		+2,0 p.p.
4.	Liczba osób nabywających status bezrobotnego (napływ do bezrobocia)	8 687	7 966	-721	-8,3%
5.	Liczba i udział (odsetek) osób, które nie nabyły prawa do zasiłku w ogólnej liczbie rejestrujących się bezrobotnych	6 248	5 579	-669	-10,7%
		71,9	70,0		-1,9 p.p.
6.	Liczba osób powracających do bezrobocia po raz kolejny i jej odsetek w ogólnej liczbie rejestrujących się w danym roku (napływie do bezrobocia)	7 323	6 631	-692	-9,4%
		84,3	83,2		-1,1 p.p.
7.		1 364	1 335	-29	-2,1%

²⁸ Kategorie osób pozostających w szczególnej sytuacji na rynku pracy, zgodnie z art. 49 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, to: 1) bezrobotny do 30 roku życia; 2) bezrobotny długotrwale; 3) bezrobotny powyżej 50 roku życia; 4) bezrobotny korzystający ze świadczeń z pomocy społecznej; 5) bezrobotny posiadający co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia lub co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia; 6) bezrobotny niepełnosprawny – przyp. red.

Lp.	Wskaźnik	Rok 2020	Rok 2021	Rok 2021 do 2020	
				Zmiana wartości wskaźnika (w liczbach bezwzględnych)	Zmiana wartości wskaźnika (w % lub punktach procentach)
	Liczba osób nabywających status osoby bezrobotnej po raz pierwszy i jej odsetek w ogólnej liczbie rejestrujących się (napływie do bezrobocia)	15,7	16,8		+1,1 p.p.
8.	Liczba osób poprzednio pracujących nabywających status bezrobotnych i ich udział (odsetek) w ogólnej liczbie zarejestrowanych bezrobotnych w danym roku	7 146	6 275	-871	-12,2%
		82,3	78,8		-3,5 p.p.
9.	Liczba osób wyłączonych z ewidencji PUP w danym roku	7 875	9 426	+1 551	+19,7%
10.	Liczba osób, które utraciły status bezrobotnych w danym roku z powodu podjęcia zatrudnienia i jej udział (odsetek) w ogólnej liczbie wyłączonych z ewidencji PUP	4 992	5 347	+355	+7,1%
		63,4	56,7		-6,7 p.p.
11.	Liczba wydanych oświadczeń o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemców i jej udział (odsetek) w ogólnej liczbie złożonych wniosków	10 410	14 389	+3 979	+38,2%
		93,0	84,3		-8,7 p.p.
12.	Liczba wydanych zezwoleń na pracę sezonową cudzoziemców i jej udział (odsetek) w ogólnej liczbie złożonych wniosków *	233	205	-28	-12,0%
		31	5,8		-25,2 p.p.

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Radomiu.

W 2021 r. Powiatowy Urząd Pracy w Radomiu, z myślą o osobach pozostających bez zatrudnienia, realizował projekty i programy służące wdrażaniu aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu w powiecie radomskim. Prezentuje je poniższa tabela:

Tabela 16. Projekty i programy aktywizujące bezrobotnych wdrażane przez PUP na terenie Radomia i powiatu radomskiego w 2021 r.

Lp.	Program / projekt	Cel	Działania (formy wsparcia)	Beneficjenci / stanowiska pracy	Koszty (w zł)	Uwagi
1.	Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój	Wsparcie osób młodych pozostających bez pracy na regionalnym rynku pracy – projekty pozakonkursowe	staże	258	14 042 327	
			jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej	257		
			szkolenia	62		

Raport o stanie Powiatu Radomskiego w 2021 r.

Lp.	Program / projekt	Cel	Działania (formy wsparcia)	Beneficjenci / stanowiska pracy	Koszty (w zł)	Uwagi
			Bon na zasiedlenie	123		
		Wsparcie polega na dofinansowaniu kosztów wynagrodzeń dla pracowników oraz kosztów prowadzenia działalności gospodarczej dla samozatrudnionych. Grupą docelową są pracownicy (w wieku do 29 lat) mikro-, małych i średnich przedsiębiorców oraz organizacji pozarządowych i podmiotów, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz osoby fizyczne, w wieku do 29 lat, prowadzące działalność gospodarczą i niezatrudniające pracowników.	Instrumenty dofinansowania dla osób pracujących (STW) Covid-19	121		
2.	Aktywizacja osób w wieku 30 lat i więcej pozostających bez pracy w powiecie radomskim i m. Radom (IV)	Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych, w wieku 30 lat i więcej, zamieszkałych na terenie powiatu radomskiego, zarejestrowanych w Urzędzie, w szczególności bezrobotnych z grup defaoryzowanych tj. długotrwale bezrobotnych, niepełnosprawnych, powyżej 50 roku życia, o niskich	staże	280	10 822 843	
			jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej	371		
			szkolenia	41		

Lp.	Program / projekt	Cel	Działania (formy wsparcia)	Beneficjenci / stanowiska pracy	Koszty (w zł)	Uwagi
		kwalfikacjach zawodowych oraz kobiet.				
3.	Program aktywizacji zawodowej bezrobotnych w regionach wysokiego bezrobocia finansowany ze środków rezerwy Funduszu Pracy	Aktywizacja bezrobotnych na obszarach o wysokiej stopie bezrobocia	jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej	51	1 500 000 Fundusz Pracy	
			doposażenie stanowiska pracy	6 umów na 9 miejsc pracy		

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Radomiu.

Więcej szczegółowych informacji o bezrobociu i rynku pracy w powiecie radomskim zawiera sprawozdanie z działalności PUP w Radomiu za 2021 r.²⁹

3.1.2. Edukacja

Stan edukacji w powiecie radomskim prezentują poniższe zestawienia:

Tabela 17. Wykaz placówek edukacyjnych prowadzonych przez Powiat Radomski w roku szkolnym 2021/2022 – stan na 31 grudnia 2021 r.

Lp.	Nazwa placówki	Lokalizacja
1.	Liceum Ogólnokształcące	Iłża
2.	Liceum Ogólnokształcące	Pionki
3.	Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego	Pionki
4.	Zespół Szkół i Placówek	Chwałowice, gm. Iłża
5.	Zespół Szkół Ponadpodstawowych	Iłża
6.	Zespół Szkół	Pionki
7.	Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy	Wierzbica
8.	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna	Iłża
9.	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna	Pionki
10.	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna	Radom

Źródło: Starostwo Powiatowe w Radomiu.

²⁹Sprawozdanie z działalności Powiatowego Urzędu Pracy za 2021 r., załącznik do uchwały nr 306/XXVIII/2021 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 12 marca 2021 r. w sprawie zajęcia stanowiska odnośnie do sprawozdania z działalności Powiatowego Urzędu Pracy w Radomiu za 2021 rok, <https://www.spradom.finn.pl/rok-20211>

Raport o stanie Powiatu Radomskiego w 2021 r.

Jak wynika z powyższej tabeli Powiat Radomski jest organem prowadzącym dla 10 podmiotów, w tym: 5 szkół ponadpodstawowych, 3 poradni psychologiczno-pedagogicznych, 1 placówki prowadzącej kształcenie specjalne dzieci i młodzieży z niepełnosprawnościami (ZSiP w Chwałowicach) oraz 1 placówki szkolno-wychowawczej dla dziewcząt sprawiających kłopoty wychowawcze (MOW w Wierzbicy).

Tabela 18. Liczba uczniów i nauczycieli w szkołach ponadpodstawowych i specjalnych prowadzonych przez Powiat Radomski w roku szkolnym 2021/2022

Lp.	Szkoła	Liczba uczniów	Liczba nauczycieli	Uczniowie / 1 nauczyciela
1	2	3	4	5=3/4
1.	Liceum Ogólnokształcące w Iłży	243	24	10,1
2.	Liceum Ogólnokształcące w Pionkach	125	18	6,9
3.	Zespół Szkół w Pionkach	382	79	4,8
4.	Zespół Szkół Ponadpodstawowych w Iłży	334	35	9,5
5.	Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Pionkach	559	66	8,5
6.	Zespół Szkół i Placówek w Chwałowicach	39	45	0,9
7.	Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy w Wierzbicy	44	36	1,2
Razem:		1726	304	5,7

Źródło: Starostwo Powiatowe w Radomiu.

Jak wynika z powyższego zestawienia w siedmiu szkołach i placówkach edukacyjno-wychowawczych prowadzonych przez Powiat Radomski, spośród których największą jest CKZiU w Pionkach, uczy się łącznie 1 726 uczniów. Kształcą ich 304 nauczycieli, co oznacza, że na jednego nauczyciela przypada średnio 5,68 statystycznego ucznia. Wyjąwszy MOW w Wierzbicy i ZSiP w Chwałowicach, które są placówkami specjalnymi, szczególnie komfortowe warunki pod tym względem ma młodzież w LO w Pionkach, gdzie na jednego nauczyciela przypada średnio tylko ok. 5 uczniów.

Tabela 19. Liczba uczniów w latach 2007-2021 - porównanie

Lp.	Szkoła	Liczba uczniów					Spadek liczby uczniów 2007:2021(w %)	
		2007	2013	2018	2019	2020		2021
1	2	3	4	5	6	7	8	9=(3-8)/3*100
1.	Liceum Ogólnokształcące w Iłży	438	304	211	242	244	243	44,5
2.	Liceum Ogólnokształcące w Pionkach	377	302	88	99	105	125	66,8
3.	Zespół Szkół w Pionkach	539	439	281	343	358	382	29,1

Raport o stanie Powiatu Radomskiego w 2021 r.

Lp.	Szkoła	Liczba uczniów					2021	Spadek liczby uczniów 2007:2021(w %)
		2007	2013	2018	2019	2020		
1	2	3	4	5	6	7	8	9=(3-8)/3*100
4.	Zespół Szkół Ponadpodstawowych w Iłży	546	332	316	353	358	334	38,8
5.	CKZiU w Pionkach	701	556	524	645	584	559	20,3
6.	CKZiU w Chwałowicach	633*	372	117	156	78	119** do 31.08.2021	81,2
7.	ZSP w Chwałowicach	134	nie istnieje	nie istnieje	nie istnieje	nie istnieje	nie istnieje	-
8.	ZSP w Wierzbicy	124	nie istnieje	nie istnieje	nie istnieje	nie istnieje	nie istnieje	-
9.	ZSP w Przytyku	165	nie istnieje	nie istnieje	nie istnieje	nie istnieje	nie istnieje	-
10.	Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy w Wierzbicy	nie istnieje	37	25	29	37	44	
11.	Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Chwałowicach	nie istnieje	nie istnieje	nie istnieje	nie istnieje	14	19** do 31.08.2021x	-
12	Zespół Szkół i Placówek w Chwałowicach	x	x	x	x	x	39	-
Razem uczniów:		3 657	2 342	1 562	1 867	1 778	1726**	52,8
Średnio na 1 oddział:		30	21	18	19	16	13	

*Liczba uczniów w ówczesnym Centrum Kształcenia Ustawicznego w Chwałowicach.

**W ogólnej liczbie uczniów nie ujęto liczby uczniów w SOSW i CKZ i U w Chwałowicach. Z dniem 1 września 2021r. CKZiU w Chwałowicach uległo likwidacji, a SOSW w Chwałowicach weszło w skład ZSiP w Chwałowicach.

Źródło: Starostwo Powiatowe w Radomiu.

Jak wynika z powyższych danych w 2021 r. trend spadkowy liczby uczniów w szkołach ponadpodstawowych prowadzonych przez Powiat Radomski, niestety, wciąż się utrzymywał. Wyjawszy wyjątkowe lata 2018-2019, gdy wzrost miał charakter epizodyczny, spowodowany reformą systemu edukacji i kumulacją uczniowskich roczników w szkołach ponadpodstawowych, powyższe zestawienie potwierdza utrwalenie się stałego spadku liczby uczniów. W 2021 r. w porównaniu z rokiem 2020 zmniejszyła się ona o 52 osoby, czyli o 2,9%.

Licząc rok do roku 2007:2021, liczba uczniów zmniejszyła się o ponad połowę. W największym stopniu zjawisko to dotknęło CKZiU w Chwałowicach (spadek o 81,2%) ** oraz LO w Pionkach (spadek o 66,8%). Z 30 do 13 osób, czyli o 56,7%, zmniejszyła się w ślad za tym również średnia liczba uczniów przypadających na jeden oddział w szkołach powiatowych.

Raport o stanie Powiatu Radomskiego w 2021 r.

Powodem spadku liczby uczniów jest głównie niż demograficzny, ale także konkurencja szkół ponadgimnazjalnych z innych ośrodków, zwłaszcza z Radomia, w których decyduje się kontynuować naukę młodzież z terenu powiatu. Konsekwencją stale zmniejszającej się liczby uczniów była w ostatnich latach konieczność zamknięcia trzech placówek, tj. ZSP w Wierzbicy, Przytyku i Chwałowicach.

Tabela 20. Abiturienti i zdawalność egzaminów maturalnych w roku szkolnym 2020/2021

Szkoła	Liceum Ogólnokształcące			Technikum			Razem		
	Przystąpiło uczniów	Świadectwo uzyskało	Odsetek zdawaln.	Przystąpiło	Świadectwo uzyskało	Odsetek zdawaln.	Przystąpiło	Świadectwo uzyskało	Odsetek zdawaln.
1	2	3	$4=(3/2)*100$	5	6	$7=(6/5)*100$	8	9	$10=(9/8)*100$
CKZiU w Pionkach	-	-	-	72	61	85,0	72	61	85,0
ZS w Pionkach	-	-	-	25	18	72,0	25	18	72,0
LO w Pionkach	23	23	100,0	-	-	-	23	23	100,0
LO w Iłży	66	65	98,5	-	-	-	66	65	98,5
ZSP w Iłży	-	-	-	30	30	100,0	30	30	100
CKZiU w Chwałowicach	x	x	x	-	-	-	x	x	x
Razem:	89	88	98,9	127	109	85,8	216	197	91,2
Średnia w woj. mazowieckim:									87,0

Źródło: Starostwo Powiatowe w Radomiu.

Jak widać wskaźnik zdawalności matur w szkołach ponadpodstawowych prowadzonych przez Powiat Radomski wynosił 91,2% i był o 4,2 p.p. wyższy niż średnia wojewódzka, co należy uznać za sukces (w 2019/2020 – był +3,7 p.p.)

W odniesieniu do poszczególnych typów szkół, podobnie jak w minionych latach z egzaminami dojrzałości lepiej radzili sobie licealiści (średnia zdawalność: 98,9%) niż abiturienti w technikach (średnia zdawalność: 85,8%). Natomiast w rankingu poszczególnych szkół największymi osiągnięciami poszczycić się mogło LO w Iłży oraz ZSP w Iłży (100% zdawalności), co, uwzględniając także dużą liczbę uczniów przystępujących do matur, stawia te placówki ex aequo w roli niekwestionowanych liderów powiatowego rankingu. Bardzo dobrze radzili sobie również uczniowie LO w Iłży (zdawalność na poziomie 98,5%).

Z porównania wskaźników zdawalności matur do roku szkolnego 2019/2020 wynika natomiast (zob.: tabela poniżej), że w roku szkolnym 2020/2021 wskaźnik ten w liceach zwiększył się o 7,2 p.p., natomiast w technikach o 1,8 p.p. W odniesieniu do poszczególnych placówek – wysoką renomę i 100 proc. zdawalność egzaminów dojrzałości potwierdziło LO w Pionkach oraz ZSP w Iłży. Duży progres rok do roku, bo na poziomie 7,5 p.p., odnotowało ZS w Pionkach oraz ZSP w Iłży (o 6,4 p.p.). Tylko w CKZiU w Pionkach zdawalność matur była delikatnie niższa – 0,6 p.p.

Raport o stanie Powiatu Radomskiego w 2021 r.

Tabela 21. Zdawalność matur w roku szkolnym 2020/2021 oraz 2019/2020 – porównanie w %

Szkoła	Licea		Technika		Średnia dla powiatowych liceów		Średnia dla powiatowych techników		Średnia wojewódzka	
	Rok 2020/2021	Rok 2019/2020	Rok 2020/2021	Rok 2019/2020	Rok 2020/2021	Rok 2019/2020	Rok 2020/2021	Rok 2019/2020	Rok 2020/2021	Rok 2019/2020
CKZiU Pionki	-	-	85,0	85,6	98,9	91,7	85,8	84,0	87,0	83,0
ZS Pionki	-	-	72,0	64,5						
LO Pionki	100,0	75,0	-	-						
LO Iłża	98,5	100,0	-	-						
ZSP Iłża	-	-	100	93,6						
CKZiU Chwałowice	-	76,9	-	-						

Źródło: Starostwo Powiatowe w Radomiu.

Tabela 22. Wyniki egzaminów potwierdzających uzyskanie kwalifikacji zawodowych przez uczniów kończących technika w roku szkolnym 2020/2021

Lp.	Nazwa Szkoły	Kierunek kształcenia	Liczba uczniów, którzy ukończyli szkołę	Liczba uczniów, którzy uzyskali dyplomy potwierdzające kwalifik. zawod.	Odsetek zdawalności na poszczeg. kierunkach kształcenia	Średnia zdawalność w szkole (w %)
1	2	3	4	5	6=(5/4)*100	7
1.	CKZiU w Pionkach	technik mechanik	16	13	81,25	92,5
		technik żywienia i usług gastronom.	10	9	90,0	
		technik hotelarstwa	11	11	100,0	
		technik logistyk	21	20	95,24	
		technik cyfrowych procesów graficz.	22	21	95,45	
2.	Zespół Szkół w Pionkach	technik fotografii i multimediiów	15	6	40,0	23,4
		technik informatyk	25	2	8,0	
		technik eksploatacji portów i terminali	7	3	42,86	
3.	ZSP w Iłży	technik pojazdów samochodowych	10	9	90,0	73,3
		technik elektryk	10	7	70,0	
		technik informatyk	14	6	42,85	
		technik obsługi turystycznej	11	11	100,0	
Razem:			172	118	68,60	-

Źródło: Starostwo Powiatowe w Radomiu.

Z powyższych danych wynika, że w roku szkolnym 2020/2021 odsetek zdawalności egzaminów potwierdzających uzyskanie kwalifikacji zawodowych przez uczniów kończących technika prowadzone przez Powiat Radomski kształtował się na poziomie blisko 69%. Wskaźnik ten był niższy o 11,3 p.p. niż w roku szkolnym 2019/2020.

Zdecydowanie najlepiej z tego typu egzaminami radziła sobie młodzież CKZiU w Pionkach, gdzie przeciętna zdawalność sięgnęła 92,5%. W ZSP w Iłży wskaźnik ten był

Raport o stanie Powiatu Radomskiego w 2021 r.

niższy o 19,2 p.p. niż w pionkowskim CKZiU i wyniósł średnio 73,3%. Najwięcej kłopotów z egzaminami kwalifikacyjnymi miała młodzież kończąca technikum w ZS w Pionkach. W tej placówce tylko przeciętna zdawalność wyniosła 23,4%.

Dla porównania: w roku szkolnym 2019/2020 ten sam wskaźnik dla poszczególnych szkół był we wszystkich przypadkach znacznie niższy i kształtował się następująco: CKZiU w Pionkach – 99,1%, ZSP w Iłży – 81,5%, ZS w Pionkach – 38,5%.

Tabela 23. Wyniki egzaminów potwierdzających uzyskanie kwalifikacji zawodowych przez uczniów kończących szkoły branżowe w roku szkolnym 2020/2021 i porównanie z rokiem 2019/2020

Lp.	Nazwa Szkoły	Tytuł zawodowy	Liczba uczniów, którzy ukończyli szkołę		Liczba uczniów, którzy zdali egzamin zawodowy zewnętrzny		Odsetek zdawalności	
			2020/2021	2019/2020	2020/2021	2019/2020	2020/2021	2019/2020
1	2	3	4	5	6	7	8=(6/4)*100	9=(7/5)*100
1.	CKZiU w Pionkach	kucharz	9	8	5	7	55,6	87,5
		Monter zabudowy i robót wykończeniowych w budownictwie	7	11	5	10	71,4	90,9
		ślusarz	7	10	6	4	85,7	40,0
2.	ZSP w Iłży	mechanik pojazdów samochodowych	16	6	15	4	93,7	66,7
		klasa wielozawodowa	4	8	3	4	75,0	50,0
3.	Zespół Szkół w Pionkach*	cukiernik	2	1	2	1	100,0	100,0
4.	MOW w Wierzbicy*	fryzjer	3	2	3	1	100,0	50,0
Razem:			48	46	39	31	81,2	67,4

*Branżowa Szkoła I stopnia Specjalna

Źródło: Starostwo Powiatowe w Radomiu.

Jak widać w roku szkolnym 2020/2021 odsetek zdawalności egzaminów potwierdzających uzyskanie kwalifikacji zawodowych przez uczniów kończących szkoły branżowe (d. zasadnicze szkoły zawodowe) prowadzone przez Powiat Radomski wyniósł 81,2%. Wskaźnik ten statystycznie w porównaniu do roku szkolnego 2019/2020 znacząco się podwyższył – aż o 13,8 p.p.

Tabela 24. Wyniki egzaminów potwierdzających uzyskanie kwalifikacji zawodowych przez dorosłych w pozaszkolnych formach kształcenia zawodowego - kwalifikacyjnych kursach zawodowych w roku szkolnym 2020/2021

Lp.	Nazwa szkoły	Tytuł zawodowy	Liczba osób, które przystąpiły do egzaminu	Liczba osób, które zdały egzamin	Odsetek zdawalności na poszczególnych kier. kształc.	Odsetek zdawalności w szkole
1	2	3	4	5	6=(5/4)*100	7
1.	Zespół Szkół i Placówek w Chwałowicach (Centrum Kształcenia Zawodowego)	prowadzenie produkcji rolniczej	84	83	99	94
		prowadzenie produkcji pszczelarskiej	18	14	78	
		organizacja i nadzorowanie produkcji rolniczej	87	85	98	
		sporządzanie potraw i napojów	10	8	80	
		montaż i konserwacja maszyn i urządzeń elektrycznych	6	3	50	
Razem:			205	193	94	-

Źródło: Starostwo Powiatowe w Radomiu.

W roku szkolnym 2020/2021 osoby dorosłe zdobywały kwalifikacje zawodowe tylko w CKZiU w Chwałowicach i, jak wynika z powyższych danych, bardzo dobrze radziły sobie na egzaminach. W większości formalnie potwierdziły one zdobycie kwalifikacji. Zdawalność na poziomie 94% to wysoki wskaźnik, ale jednak niższy o 2,2 p.p. niż w roku szkolnym 2019/2020.

Wysokość nakładów finansowych na funkcjonowanie powiatowych placówek edukacyjno-wychowawczych w 2021 r. oraz przeciętny koszt utrzymania ucznia prezentuje poniższe zestawienie:

Tabela 25. Finansowanie placówek edukacyjno-wychowawczych w 2021 r.

Lp.	Nazwa placówki	Wydatki na prowadzenie placówki (w zł)	Przeciętny koszt utrzymania ucznia (w zł)	Subwencja oświatowa (w zł)	Wydatki powiatu na oświatę poza subwencją (w zł)	Dotacje (w zł)
1.	LO w Iłży	2 671 711	10 995	27 107 767	8 061 657	341 045
2.	LO w Pionkach	1 936 985	15 496			
3.	ZS w Pionkach	7 896 814	18 713**			
4.	ZSP w Iłży	4 054 037	12 138			
5.	CKZiU w Pionkach	7 458 507	13 343			
6.	CKZiU w Chwałowicach	1 824 821	3 398*/**			
7.	MOW w Wierzbicy	3 491 132	79 344			
8.	Poradnia Psychologiczno – Pedagog. w Radomiu	1 163 700	-			

Raport o stanie Powiatu Radomskiego w 2021 r.

9.	PPP w Iłży	752 762	-			
10.	PPP w Pionkach	670 399	-			
11.	SOSW w Chwałowicach	1 629 758	85 777*			
12.	Zespół Szkół i Placówek w Chwałowicach	1 959 843	7 808*/**			
Razem placówki		35 510 469	27 446***	22 107 767	8 061 657	341 045

* Z dniem 1 września 2021r. CKZiU w Chwałowicach uległo likwidacji, a SOSW w Chwałowicach od 1 września weszło w skład nowoutworzonego ZSiP w Chwałowicach,

** Wskaźnik jest niższy niż iloraz wydatków na prowadzenie placówki i liczby uczniów wykazanych w tabeli nr19, ponieważ ta ostatnia nie obejmuje dzieci objętych wczesnym wspomaganie rozwoju (ZS w Pionkach i ZSiP w Chwałowicach), słuchaczy kursów zawodowych (CKZiU w Chwałowicach i ZSiP w Chwałowicach)

*** Przeciętny koszt utrzymania ucznia jako średnia arytmetyczna dla dziewięciu placówek.

Źródło: Starostwo Powiatowe w Radomiu.

3.1.3. Ochrona zdrowia

Powiatowe placówki ochrony zdrowia to:

- Samodzielny Publiczny Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej – Szpital w Iłży;
- Samodzielny Publiczny Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej w Pionkach im. Lecha i Marii Kaczyńskich – Pary Prezydenckiej.

Liczbę łóżek w obu jednostkach oraz stan zatrudnienia personelu medycznego (umowy o pracę lub umowy cywilno-prawne) prezentuje poniższe zestawienie:

Tabela 26. Łóżka oraz zatrudnienie personelu medycznego w SPZZOZ w Iłży i Pionkach w 2021 r.

Dział / Oddział	Liczba łóżek		Liczba lekarzy	Liczba pielęgniarek i położnych	Liczba lekarzy na 1 łóżko	Liczba pielęgniarek i położnych na 1 łóżko
	na oddziałach	łącznie				
SPZZOZ – Szpital w Iłży						
Chorób wewnętrznych	42	102	40	82	0,39	0,80
Chirurgiczny ogólny	17					
Ginekologii i położnictwa z opieką nad noworodkiem	26					
Pediatrici	14					
Anestezjologii i intensywnej terapii	3					
SPZZOZ w Pionkach						
Wewnętrzny	35	83	29	69	0,35	0,83
Chirurgii ogólnej	18					
Ginekologiczno-położniczy	0					
Rehabilitacji	30					

Źródło: SPZZOZ w Iłży i Pionkach.

Znamienny dla roku 2021 r. był przede wszystkim znaczny spadek, w porównaniu z rokiem 2020, liczby lekarzy oraz pielęgniarek i położnych w SPZZOZ w Pionkach. W przypadku lekarzy zmniejszyła się ona 29 osób, czyli o 59,7%, zaś w odniesieniu do pielęgniarek i położnych – o 25 osób, tj. o 26,5%.

Natomiast w SPZZOZ – Szpitalu w Iłży, w przypadku liczba lekarzy zmniejszyła się o 14 osób, czyli o 25,9%, zaś pielęgniarki i położne – o 29 osób, tj. o 26,1%.

W 2021 r. **wskaźniki tzw. obłożenia łóżek** liczony średnio dla całego szpitala w Iłży wyniósł 54,16% i był wyższy o 2,14 p.p. niż w 2020 r. (zob. poniższa tabela). W odniesieniu do szpitalnych oddziałów – największy wzrost wykorzystania łóżek odnotowała Anestezjologia i Intensywna Terapie (o 14,78 p.p.), natomiast spadek wystąpił na oddziale Ginekologii i Położnictwa (o 12,52 p.p.)

O ponad 7,93 p.p. – z 57,85% do 65,78% – zwiększyło się z roku do roku średnie wykorzystanie łóżek w szpitalu w Pionkach. W oddziale Rehabilitacji wzrost wartości wskaźnika poszybował o 11,97 p.p., podobnie na Chirurgii – o 11,83 p.p. natomiast w roku 2021 zaprzestano działalności Oddziału Ginekologii i Położnictwa.

Tabela 27. Wykorzystanie łóżek (w %) na oddziałach szpitalnych w Iłży i w Pionkach w 2021 r. i 2020 r.

Dział	SPZZOZ-Szpital w Iłży		SPZZOZ w Pionkach	
	rok 2020	rok 2021	rok 2020	rok 2021
w %				
Chorób wewnętrznych	63,67	69,56	52,81	56,47
Chirurgiczny	68,74	77,34	56,54	68,37
Ginekologii i Położnictwa	35,01	22,49	58,90	-
Pediatrici	34,02	41,57	-	
Anestezjologii i Intensywnej Terapii	25,59	40,37	-	
Rehabilitacji	-		63,13	75,10
Średnia dla szpitala	52,02	54,16	57,85	65,78

Źródło: SPZZOZ w Iłży i Pionkach.

Liczby **pacjentów oraz udzielonych świadczeń zdrowotnych** przez SPZZOZ-Szpital w Iłży oraz SPZZOZ w Pionkach prezentuje poniższe zestawienie. W szpitalu w Iłży hospitalizowanych było o 0,41% pacjentów więcej niż w 2020 r., zaś w szpitalu w Pionkach – o 21,66%. Zdecydowanemu zwiększeniu uległa liczba udzielonych świadczeń zdrowotnych w szpitalu w Pionkach – o 60,14%, natomiast w przypadku poradni przy SPZZOZ-Szpital w Iłży świadczenia spadły o 44,36%.

Tabela 28. Pacjenci i świadczenia zdrowotne w SPZZOZ- Szpital w Iłży i w Pionkach w 2021 r. i 2020 r.

SPZZOZ	Liczba pacjentów		Liczba udzielonych świadczeń zdrowotnych	
	rok 2020	rok 2021	rok 2020	rok 2021
SPZZOZ-Szpital w Iłży	2 898	2 910	5 758	5 117
SPZZPZ w Pionkach	2 274	2 903	2 523	6330
Poradnie przy SPZZOZ-Szpital w Iłży	-	11 985	63 962	35 585
Poradnie przy SPZZOZ w Pionkach	-	46 488	38 447	48 053

Źródło: SPZZOZ w Iłży i Pionkach.

W 2021 r. na inwestycje i remonty bieżące oba SPZZOZ wydatkowały łącznie ponad 34,2 mln zł, czyli blisko 3-krotnie więcej niż w 2020 r. (zob.: tabela poniżej). O takim wyniku zdecydowała przede wszystkim dynamika wydatków inwestycyjnych w odniesieniu do SPZZOZ w Pionkach, kształtowana przez wdrażanie wieloletniego przedsięwzięcia, jakim jest szeroko zakrojona rozbudowa i modernizacja infrastruktury szpitala.

Tabela 29. Wydatki na inwestycje i remonty bież. w SPZZOZ-Szpital w Iłży oraz w SPZZOZ w Pionkach

Nakłady na inwestycje i remonty bieżące (w zł)	SPZZOZ-Szpital w Iłży		SPZZOZ w Pionkach		SPZZOZ razem	
	rok 2020	rok 2021	rok 2020	rok 2021	rok 2020	rok 2021
	3 544 823	13 636 568	7 623 568	20 568 416	11 168 391	34 204 984

Źródło: SPZZOZ w Iłży i Pionkach.

3.1.4. Pomoc społeczna

Zadania realizowane przez Powiat Radomski w obszarze pomocy społecznej ilustruje syntetycznie poniższe zestawienie:

Tabela 30. Placówki opieki społecznej prowadzone przez powiat wraz z liczbą miejsc i ich faktycznym wykorzystaniem w roku 2021 oraz w roku 2020 (porównanie)

Lp.	Nazwa placówki	Specyfika podopiecznych	Liczba miejsc		Liczba osób korzystających z opieki	
			2020	2021	2020	2021
1.	Dom Pomocy Społecznej w Jedlance	kobiety niepełnospr. intelektualnie	140	140	170	147
2.	Dom Pomocy Społecznej w Krzyżanowicach	osoby przewlekłe psych chore	130	130	137	139
3.	Dom Pomocy Społecznej w Wierzbicy (łącznie z filią)	dzieci i młodzież niepełnospr. intelekt.; filia: osoby przewlekłe somatycznie chore	126	126	152	151
4.	Środowiskowy Dom Samopomocy w Jedlance	placówka wsparcia dziennego dla osób z zaburzeniami psych.	35	35	37	36
Razem:			431	431	496	473

Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Radomiu.

Powiat Radomski, jak wynika z powyższych danych, prowadzi 4 placówki świadczące usługi w zakresie pomocy społecznej. Dysponują one łącznie 431 miejscami. Ich liczba w ostatnich latach nie uległa zmianie. Liczba podopiecznych natomiast, którzy z miejsc w DPS-ach faktycznie korzystali, w 2021 r. wyniosła 473 i była o 23 osób niższa niż w roku 2020. Różnica między liczbą miejsc w poszczególnych DPS-ach (wielkość stała) a liczbą mieszkańców (wielkość zmienna) wynika z rotacji podopiecznych, do której z różnych przyczyn, także naturalnych, dochodzi w ciągu roku.

Tabela 31. Wydatki na prowadzenie powiatowych placówek pomocy społecznej - porównanie lat 2021 i 2020

Nazwa placówki	Wydatki na prowadzenie działalności (w zł)		Przeciętny miesięczny koszt utrzymania 1 podopiecznego (w zł)	
	2020	2021	2020	2021
DPS w Jedlance	6.625.365	6.655.790	3.828	3.942
DPS w Krzyżanowicach	6.674.167	7.369.027	3.850	3.986
DPS w Wierzbicy (łącznie z filią)	7.060.968	6.964.457	3.863	4.250
Środowiskowy Dom Samopomocy w Jedlance	779.411	804.179	1.856	1.915
Razem	21.139.911	21.793.453	-	-

Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Radomiu.

Jak wynika z powyższego zestawienia, w 2021 r. łączne wydatki na prowadzenie powiatowych placówek pomocy społecznej wzrosły nieznacznie w porównaniu z rokiem poprzednim – o 3%.

3.1.5. Bezpieczeństwo publiczne³⁰³¹

W 2021 r. na terenie powiatu radomskiego wszczęto ogółem 1 801 **postępowań o przestępstwa**, czyli o 63 więcej niż w 2020 r. (wskaźnik dynamiki: 103,6%), co w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców daje statystycznie 12 postępowań (w mieście Radom: 26,7). Wzrost liczby wszczętych postępowań o przestępstwa rok do roku odnotowano w większości komisariatów i posterunków, z wyjątkiem Komisariatów Policji w Jedlińsku, Skaryszewie i Zakrzewie, gdzie dynamika tego wskaźnika wyniosła odpowiednio: 88,0%, 87,1%, 78,4%.

Największy, bo blisko 70-procentowy, udział w łącznej liczbie wszczętych postępowań miały działania dotyczące **przestępstw kryminalnych** (1 205 spraw). W porównaniu z 2020 r. było ich o 38 więcej (wskaźnik dynamiki: 103,3%). Kategoriami przestępstw kryminalnych, w których przypadku Policja najczęściej wszczyniała postępowania,

³⁰Szczegółowe dane w: *Informacja o stanie bezpieczeństwa i porządku publicznego na terenie powiatu radomskiego w 2021 r.*, <https://www.spradom.finn.pl/rok-20221>.

³¹Szczegółowe dane w: *Informacja Komendanta Miejskiego Państwowej Straży Pożarnej w Radomiu o stanie bezpieczeństwa miasta Radomia i powiatu radomskiego zakresie ochrony przeciwpożarowej za 2021 r.*, <https://www.spradom.finn.pl/rok-20211>.

były, podobnie jak we wcześniejszych latach, **kradzieże mienia** oraz **kradzieże z włamaniem**. Spadek liczby postępowań wszczętych dotyczących przestępczości kryminalnej odnotowały w porównaniu z 2020 r. trzy komisariaty i jeden posterunek, dynamika przedstawia się następująco: KP w Jedlińsku – 94,7%, KP w Skaryszewie – o 88,3%, KP w Zakrzewie – 73,5% oraz PP w Kowali – 99,0%. W pozostałych komisariatach i posterunkach Policji wskaźnik ten uległ wzrostowi.

Tabela 32. Postępowania o przestępstwa wszczęte w 2021 r. i 2020 r.

Rok	Liczba wszczętych postępowań o przestępstwa ogółem	Wskaźnik dynamiki (w %)	Liczba wszczętych postępowań o przestępstwa kryminalne	Wskaźnik dynamiki (w %)
2020	1 738	103,6	1 167	103,3
2021	1 801		1 205	

Źródło: Informacja o stanie bezpieczeństwa i porządku publicznego na terenie powiatu radomskiego w 2021 r.

W 2021 r. na terenie powiatu radomskiego doszło do 1 315 **zdarzeń drogowych**, w tym do 187 **wypadków** i 1 128 **kolizji**. Do najczęstszych przyczyn wypadków drogowych należało: niedostosowanie prędkości do warunków ruchu oraz nieudzielenie pierwszeństwa przejazdu, a po stronie pieszych – nieostrożne wejście na jezdnię przed rozpędzonym pojazdem.

Tabela 33. Wypadki i kolizje drogowe w 2021 r. i 2020 r.

Rok	Wypadki drogowe	Kolizje drogowe	Zdarzenia drogowe: razem wypadki i kolizje
2020	162	1 015	1 177
2021	187	1 128	1 315

Źródło: Informacja o stanie bezpieczeństwa i porządku publicznego na terenie powiatu radomskiego w 2021 r.

Jednym z **przedsięwzięć prewencyjno-profilaktycznych** był program „**Bezpieczny Powiat Radomski**”. Szerzej o programie – w pkt 2.2.12 niniejszego *Raportu*...

W 2021 r. działania z zakresu **ochrony przeciwpożarowej i ratownictwa** prowadziły 4 jednostki ratowniczo – gaśnicze Państwowej Straży Pożarnej: trzy JRG PSP zlokalizowane są w Radomiu, a jedna w Pionkach. Łączny limit strażackich etatów, którym dysponowały JRG ogółem to 251 etatów. Ponadto na Komendę Miejską PSP w Radomiu przypadał limit 30 etatów. JRG wykonują zadania z zakresu ratownictwa wodnego, wysokościowego oraz chemiczno-ekologicznego.

Zbiorcze zestawienie zdarzeń z 2021 r., w których interweniowały jednostki ochrony przeciwpożarowej, oraz porównanie statystyk z 2021 r. do 2020 r. prezentuje poniższa tabela:

Tabela 34. Interwencje jednostek ochrony p.poż. w 2021 r. i w 2020 r.

Pożary		Miejscowe zagrożenia		Fałszywe alarmy		Razem	
2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021
1 072	703	1 283	1 327	87	120	2 442	2 150

Źródło: Informacja Komendanta Miejskiego Państwowej Straży Pożarnej w Radomiu o stanie bezpieczeństwa miasta Radomia i powiatu radomskiego zakresie ochrony przeciwpożarowej za 2021 r.; Informacja Komendanta Miejskiego Państwowej Straży Pożarnej w Radomiu o stanie bezpieczeństwa miasta Radomia i powiatu radomskiego zakresie ochrony przeciwpożarowej za 2020 r.

Działania zawodowych funkcjonariuszy PSP wspierało 88 jednostek **Ochotniczych Straży Pożarnych** z Radomia i gmin powiatu radomskiego. Z danych Komendy Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej w Radomiu wynika, że w 2021 r. jednostki OSP dysponowane były 111 razy do zdarzeń na terenie miasta Radomia.

3.1.6. Kultura, kultura fizyczna, sport i turystyka

W 2021 r. ze względu na trwającą pandemię COVID-19 nie wszystkie planowane działania powiatu radomskiego w obszarze kultury, kultury fizycznej, sportu i turystyki udało się zrealizować. Spośród większych imprez zorganizowano: XII Galę Mistrzów Sportu Powiatu Radomskiego. Ponadto udzielano patronatu honorowego starosty radomskiego, dofinansowywano szereg mniejszych wydarzeń. (zob.: poniższe zestawienia):

Tabela 35. Imprezy kulturalne: powiatowe oraz zlecone w 2021 r.

Organizator imprezy	Powiat	Stowarzyszenia wyłonione w drodze konkursu	Inne samorządy (na podstawie zawartych porozumień)	Stowarzyszenia, szkoły (w ramach działań promuj. powiat)	Razem
Liczba imprez	1	6	16	27	50

Źródło: Starostwo Powiatowe w Radomiu.

Tabela 36. Imprezy z obszaru kultury i dziedzictwa narodowego organizowane tradycyjnie przez powiat w 2021 r.

Lp.	Nazwa imprezy	Termin	Planowane miejsce	Koszt (w zł)
1.	XII Gala Mistrzów Sportu Powiatu Radomskiego	24 czerwca 2021 r	Zespół Szkół Muzycznych w Radomiu	32 000
2.	IX Konkurs Gospodarczy Starosty Radomskiego „Perła Powiatu”	odwołano - COVID-19	Zespół Szkół Muzycznych w Radomiu	-
3.	XIV Festyn Rodzinny Powitanie Lata „Domaniów 2021”	Odwołano - COVID-19	Plaża nad Zalewem w Domaniowie	-
Razem koszty:				Razem koszty:

Źródło: Starostwo Powiatowe w Radomiu.

Raport o stanie Powiatu Radomskiego w 2021 r.

Tabela 37. Imprezy z obszaru kultury i dziedzictwa narodowego organizowane przez stowarzyszenia jako zadania publiczne zlecone przez powiat w drodze konkursu w 2021 r.

Lp.	Nazwa imprezy	Organizator	Termin	Miejsce	Koszt (w zł)
1.	XVIII Festiwal Piosenki Turystycznej i Patriotycznej w Radomiu	Polskie Towarzystwo Schronisk Młodzieżowych	22.11.2021 r. 31.12.2021 r.	Radom	1 700
2.	XXVI Iłżecki Jarmark Sztuki Ludowej	Towarzystwo Ochrony i Promocji Zawodów Ginących	21.06.2021 r. 31.08.2021 r.	Iłża	3 000
3.	Ochotnicza Straż Pożarna w Skaryszewie	Rocznica z Przypięciem	15.06.2021 r. 31.10.2021 r.	Skaryszew	5 000
4.	IV Przegląd Twórczości Zespołów Wokalno-Muzycznych w Jedlni	Stowarzyszenie Orkiestry Dętej „Boni Angeli”	01.05.2021 r. 15.11.2021 r.	Jedlnia, gm. Pionki	2 650
5.	Stowarzyszenie Edukacyjno-Kulturalne „NDM”	Nasze zabytki inaczej!	01.04.2021 r. 30.06.2021 r.	Teren powiatu radomskiego warsztaty online	900
Razem koszty:					13 250

Źródło: Starostwo Powiatowe w Radomiu.

W trybie pozakonkursowym określonym w art. 19a Ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie wsparciem z budżetu powiatu radomskiego dofinansowano 1 zadanie z zakresu kultury:

Tabela 38. Zadania z zakresu kultury dofinansowane w trybie pozakonkursowym w 2021 r.

Lp.	Nazwa imprezy	Organizator	Termin	Miejsce	Koszt (w zł)
1.	Co Za Talent 2021!	Stowarzyszenie Co Za Jazda	20.11.2021 18.12.2021	Radom	5 000

Źródło: Starostwo Powiatowe w Radomiu.

W ramach **działań promujących** Powiat Radomski wsparcie uzyskały przedsięwzięcia o zasięgu międzygminnym, wojewódzkim i centralnym, w tym konkursy, festiwale, koncerty, turnieje, festyny itp.³².

W ramach **porozumień zawartych z innymi samorządami** powiat wspierał m.in.:

- miasto i gminę Iłża: Ogólnopolskie Spotkania z Balladą, Przegląd Twórczości Artystycznej Mieszkańców Domów Pomocy Społecznej oraz Niepełnosprawnych

³² Szczegółowy wykaz imprez zawiera „Sprawozdanie z realizacji Rocznego Programu Współpracy Powiatu Radomskiego z Organizacjami Pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego w 2021 roku”, załącznik do uchwały nr 455/XLII/2022 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 29 kwietnia 2022 roku, <https://www.spradom.finn.pl/bipkod/017>.

Dzieci i Młodzieży, Przygoda z Historią, Festiwal Artystyczny Dzieci i Młodzieży „Słowo i Piosenka”, Ogólnopolski Plener Malarski „Zabytki Powiatu Radomskiego”.

Ze względu na pandemię COVID-19 zrezygnowano z realizacji Powiatowej Gali Strażackiej w Iłży;

- miasto Pionki: XXIII Sobótki, Janki, Wianki, Formatowanie XXI - Artyści Powiatu Radomskiego, XXII Dzień Ziemi, Taneczne Mikołajki Ziemi Radomskiej o Puchar Starosty, Poetycka Jesień- warsztaty, konkurs recytatorski, koncert poezji śpiewanej, XIII Powiatowy Dzień Animatora Kultury, Przegląd Amatorskiej Twórczości Artystycznej (dzieci, młodzież, dorośli, seniorzy), „Idolek 16” – Powiatowy Konkurs Wokalny, XX Ogólnopolski Turniej Recytatorski Literatury Klasycznej im. Jana Kochanowskiego, „Lew do Panny” – VIII Powiatowy Koncert Młodzieżowych Zespołów Muzycznych, XXII Dzień Seniora. Ze względu na zagrożenie epidemiczne miasto Pionki zrezygnowało z realizacji zadania: Taneczne Mikołajki Ziemi Radomskiej o Puchar Starosty.

W przypadku:

- gminy Przytyk: XXI Ogólnopolskie Targi Papryki 2021;
 - gminy Wierzbica: Przegląd Dorobku Artystycznego Mieszkańców Powiatu;
 - gminy Jedlnia-Letnisko: Powiatowo-Gminne Dożynki w Jedlni Letnisko
- zrezygnowano z realizacji powyższych zadań ze względu na pandemię Covid-19

Łącznie na wsparcie imprez, które udało się zorganizować, wydatkowano 53 373 zł

W ramach **udzielenia pomocy finansowej** innym samorządom powiat wspierał m.in.:

- miasto i gminę Skaryszew – Skaryszewski Jarmark Koński – Koncert „Estrada Folkloru” w Skaryszewie;

Łącznie na ten cel wydatkowano 6.688,00 zł.

Tabela 39. Podmioty organizujące i liczba imprez sportowo-rekreacyjnych w 2021 r.

Organizator imprezy	Kluby sportowe wyłonione w drodze konkursu	Kluby sportowe, stowarzyszenia, szkoły (w ramach działań promujących powiat)	Razem
Liczba imprez	22	20	42

Źródło: Starostwo Powiatowe w Radomiu.

Tabela 40. Imprezy sportowe organizowane przez stowarzyszenia jako zadania publiczne zlecone przez powiat w drodze konkursu w 2021 r.

Lp.	Nazwa imprezy	Organizator	Miejsce	Koszt (w zł)
1.	Turniej Piłki Siatkowej Dziewcząt im. Tadeusza Machnio	UKS „BETA” Pionki	Pionki	1 500
2.	.XXII Ogólnopolski Turniej Mikołajkowy w halowej piłce nożnej dla dzieci	KS „PROCH” Pionki	Pionki	1 500
3.	XXV Memoriał Henryka Zatorskiego w piłce nożnej dla dzieci	KS „PROCH” Pionki	Pionki	1 500
4.	XVI Memoriał Andrzeja „Dzidka” Grosiaka w piłce nożnej dla dzieci	KS „PROCH” Pionki	Pionki	1 500
5.	IX Memoriał Sławomira Rutki w piłce nożnej oldboyów	KS „PROCH” Pionki	Pionki	1 200
6.	Organizacja udziału reprezentacji powiatu radomskiego w dyscyplinie sportowej – JUDO, w zawodach wojewódzkich i centralnych	ULKS „Judo Kowala”	-	12 000
7.	Organizacja Ogólnopolskiego Turnieju Judo dla dzieci i młodzieży	ULKS „Judo Kowala”	Kowala	5 000
8.	Organizacja udziału reprezentacji powiatu radomskiego w zawodach wojewódzkich i centralnych w piłce nożnej	GKS „DROGOWIEC JEDLIŃSK”	Jedlińsk	3 650
9.	Międzypowiatowy Turniej Piłki Siatkowej Mężczyzn o Puchar Starosty Radomskiego	GKS JAGUAR Wolanów	Wolanów	2 500
10.	Turniej Piłki Siatkowej Dziewcząt i Chłopców o Puchar Starosty Radomskiego	GKS JAGUAR Wolanów	Wolanów	2 000
11.	Turniej Piłki Nożnej Chłopców o Puchar Starosty Radomskiego	GKS JAGUAR Wolanów	Wolanów	2 000
12.	Międzypowiatowy Turniej Piłki Piłkowej Mężczyzn o Puchar Starosty Radomskiego	GKS JAGUAR Wolanów	Wolanów	2 000
13.	Organizacja udziału reprezentacji powiatu radomskiego w kickboxingu i taekwondo w zawodach wojewódzkich i centralnych	Centrum Tang Soo Do Pionki	-	13 000
14.	Organizacja udziału reprezentacji powiatu radomskiego w zapasach - w zawodach wojewódzkich i centralnych	MLUKS „Orlik” Wierzbica	-	14 000
15.	Powiatowy Turniej Piłki Nożnej CHOMENTÓW CUP o Puchar Starosty Radomskiego	LKS CHOMENTÓW SKARYSZEW	Chomentów Puszcz	3 000
16.	Międzypowiatowy Turniej Piłki Nożnej dla Dzieci ALGIDA-CUP	GKS „Królewscy” Jedlnia	Jedlnia	2 500

Raport o stanie Powiatu Radomskiego w 2021 r.

Lp.	Nazwa imprezy	Organizator	Miejsce	Koszt (w zł)
17.	Powiatowy Turniej Piłki Nożnej „Bo Dzieci Kochają Sport” o Puchar Starosty Radomskiego	UKS Odechów	Odechów	2 000
18.	Turniej Piłkarski dla dzieci pn. ZAGRAJMY W NOGĘ	KS MAKÓW	Maków	2 000
19.	Ogólnopolski Bieg Pamięci Żołnierzy Wyklętych Tropem Wilczym	Stowarzyszenie „Zabiegany Skaryszew”	Skaryszew	5 000
20.	Warsztaty wspinaczkowe dla młodzieży Powiatu Radomskiego	Stowarzyszenie Podróżników „GÓROŁAZ”	Radom	1 500
Razem koszty:				79 350 zł

Źródło: Starostwo Powiatowe w Radomiu.

W trybie pozakonkursowym określonym w art. 19a Ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie wsparciem z budżetu powiatu radomskiego dofinansowano 2 zadania z zakresu upowszechnianie kultury fizycznej:

Tabela 41. Zadania z zakresu upowszechniania kultury fizycznej dofinansowane w trybie pozakonkursowym w 2021 r.

Lp.	Nazwa imprezy	Organizator	Miejsce	Koszt (w zł)
1.	Turniej koszykówki 3x3 o Puchar Starosty Radomskiego	Hydro Truck Sport Spółka Akcyjna	Radom	10 000
2.	IŁŻA CUP edycja zimowa	Fundacja „Iłżecka Akademia Piłki Nożnej”	Iłża	3 700,00
Razem koszty:				13 700 zł

Źródło: Starostwo Powiatowe w Radomiu.

W ramach **działań promujących Powiat Radomski** wspierano kluby sportowe, stowarzyszenia i szkoły. Udzielano patronatu honorowego starosty radomskiego, przekazywano nagrody i gadzety promocyjne dla uczestników wydarzeń turystyczno-sportowo-rekreacyjnych m.in.: Cykl wypraw rowerowych „Co za Jazda”; bieg Leśna Dyszka w Zalesicach; 7 w Podobłoczach Iłża; II Skaryszewski Bieg Konika, Bieg Świętego Huberta czyli Skaryszewska Pogoń za Lisem, Mikołajkowy Bieg Przyjaźni w Dzierzkówku Starym; II Deblowy Turniej Tenisa o Puchar Starosty, III Puchar Polski Kadetów- 48 Memoriał im. Wł. Miazio, XI Ogólnopolski Rajd na Orientację „Przejście smoka”, XXVIII Rajd Skórzanych „Wędrówka z pedagogiem”.

W powiecie radomskim z dniem 1 stycznia 2021 r. Uchwałą NR 261/XXIV/2020 RADY POWIATU W RADOMIU z dnia 27 listopada 2020 r. został powołany **Powiatowy Instytut Kultury**. To najmłodsza jednostka organizacyjna Powiatu Radomskiego.

Przedmiotem działania Powiatowego Instytutu Kultury jest:

- a) organizowanie i prowadzenie działalności kulturalnej w Powiecie Radomskim oraz promowanie kultury;
- b) prowadzenie Powiatowej Biblioteki Publicznej;
- c) prowadzenie centrum konferencyjnego;
- d) prowadzenie inkubatora organizacji pozarządowych;
- e) prowadzenie innej działalności statutowej;
- f) prowadzenie działalności informacyjnej, promocyjnej i wydawniczej oraz produkcji audiowizualnej.

Tabela 42. Dotacje podmiotowe i celowe przekazane przez powiat radomski dla PIK-u w 2021 r.

Lp.	Wyszczególnienie	Plan na 2021r.	Wykonanie w 2021r.
1.	Dotacja podmiotowa na działalność bieżącą, w tym:	480 000	480 000
	- dotacja PIK	440 000	440 000
	- dotacja dla bibliotek	40 000	40 000
2.	Dotacje celowe od Organizatora na organizację wskazanych zadań, w tym:	40 000	34 000
	"Cudze chwalicie swego nie znacie" - konkurs wiedzy o historii, kulturze i tradycji Powiatu Radomskiego	5 000	5 000
	„Nasza Mała Ojczyzna” – forum kulturalno-dyskusyjne organizacji pozarządowych Powiatu Radomskiego	6 000	-
	"Retrospekcje. Powiat Radomski"	8 000	8 000
	"Promocja książki W.M.Kowalika "Dwory i pałace południowej części województwa mazowieckiego. Powiat radomski i okolice"	1 000	1 000
	"Druk książki W.M.Kowalika "Dwory i pałace południowej części województwa mazowieckiego. Powiat radomski i okolice"	20 000	20 000
W tym razem dotacje od Organizatora:		520 000	514 000

Źródło: Starostwo Powiatowe w Radomiu.

Na prowadzenie Powiatowego Instytutu Kultury w 2021 roku przeznaczono z budżetu powiatu radomskiego 480 000 zł (w tym: dotacja podmiotowa 440 000 zł na dofinansowanie działalności bieżącej w zakresie realizowanych zadań statutowych, w tym na utrzymanie i remonty obiektu oraz dotacja celowa 40 000 zł na realizację zadań z zakresu kultury). Na

prorowadzenie i rozwój nowo utworzonej biblioteki powiatowej przekazano z budżetu Powiatu kwotę 40 000 zł.

W ramach w/w dotacji celowej (40 000 zł) przeznaczonej na zadania z zakresu kultury Powiatowy Instytut Kultury:

- 1) wykonał dodruk publikacji W.M. Kowalika „Dwory i pałace południowej części województwa mazowieckiego. Powiat Radomski i okolice”, dotacja w wysokości 20 000 zł. Książka cieszyła się ogromnym zainteresowaniem mieszkańców powiatu radomskiego i regionu.
- 2) zrealizował trzy wydarzenia kulturalne:
 - ✓ Cudze chwalicie swego nie znacie” – konkurs wiedzy o historii, kulturze i tradycjach Powiatu Radomskiego – dotacja w kwocie 5.000 złotych,
 - ✓ „Retrospekcje. Powiat Radomski” – wystawa fotograficzna archiwalnych prac Jana Czarneckiego – dotacja w kwocie 8.000 złotych,
 - ✓ Promocja książki Wiesława Marka Kowalika pn. „Dwory i pałace południowej części województwa mazowieckiego. Powiat radomski i okolice” z dotacją w kwocie 1.000 złotych.

Z powyższej dotacji zaplanowano także: „Nasza Mała Ojczyzna” – forum kulturalno-dyskusyjne organizacji pozarządowych Powiatu Radomskiego - dotacja w kwocie 6.000 złotych. W związku z zagrożeniem epidemicznym zrezygnowano z realizacji w/w zadania i zwrócono przeznaczoną na ten cel dotację w kwocie 6.000 złotych.

W ramach swoich działań Powiatowy Instytut Kultury realizował/współorganizował także różne inicjatywy kulturalne, m. in.:

- ✓ Spotkania w ramach obchodów II urodzin „Biblioteczki Pana Leśmiana”;
- ✓ Plenerowa galeria „Na Płocie” – 5 ekspozycji
- ✓ spotkanie z Rafałem Ziętkiem - poetą, pisarzem z Krzyżanowic;
- ✓ Festiwal Folkloru im. Józefa Myszki;
- ✓ „Narodowe Czytanie” w Skaryszewie;
- ✓ „Moc Bibliotek” w Wierzbicy, Jedlińsku, Zakrzewie i Wolanowie;
- ✓ Obchody Dnia Niepodległości w Trablicach, gm. Kowala;
- ✓ Współfinansowanie publikacji „Leo#Legenda” autorstwa Michała Podleńskiego;
- ✓ Warsztaty „Aktywne iżanki” – 2 edycje;
- ✓ Festiwal Kolęd i Pastorałek w Wyższym Seminarium Duchowym w Radomiu;

3.2. Ład gospodarczy

3.2.1. Stan gospodarki

Wpływ powiatowego samorządu, zaliczanego do tzw. otoczenia biznesu, na lokalną gospodarkę należy rozpatrywać bardziej w kategoriach stwarzania dogodnego klimatu i przyjaznej atmosfery dla przedsiębiorców niż bezpośredniego na nią oddziaływania. Dlatego przywoływane niżej dane odzwierciedlają jedynie ogólny obraz gospodarki, a prezentowane są głównie z informacyjnego obowiązku. Nie służą one natomiast pogłębionym analizom i ewaluacji. Formułowanie wyczerpujących ocen w odniesieniu akurat do stanu gospodarki nie jest przedmiotem niniejszego opracowania. Trudno bowiem w dokumencie, jakim jest *Raport...*, czyli podsumowanie z działalności zarządu powiatu, szczegółowo odnosić się do zagadnień, na które samorząd powiatowy ma ograniczony i tylko pośredni wpływ.

Tabela 43. Podmioty gospodarcze w rejestrze REGON (bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie)

Rok	2009	2010	2017	2018	2019	2020	2021
Liczba podmiotów	9 297	9 842	11 093	11 565	12 222	12 775	13 382

Źródło: GUS.

Mieszkańcy powiatu radomskiego nie tracą ducha przedsiębiorczości. Jak wynika z powyższego zestawienia, łączna **liczba podmiotów gospodarczych** w powiecie radomskim systematycznie rośnie. W 2021 r. w porównaniu z rokiem 2009 zwiększyła się ona o 43,9%, zaś w odniesieniu do roku 2020 – o 4,8%.

Z kolei pod względem **liczby podmiotów gospodarczych na 10 tys. mieszkańców w wieku produkcyjnym** (zob.: tabela poniżej) radomski - na tle innych wybranych powiatów Mazowsza, zbliżonych pod względem liczby ludności i/lub powierzchni, a zarazem leżących poza obszarem metropolitalnym Warszawy – również wypada relatywnie dobrze, wyprzedzając pod tym względem płocki, ostrołęcki i siedlecki. Statystyka nie jest jednak już tak optymistyczna, gdy zestawimy ją z wyliczoną dla województwa. W 2020 r. mierzona tym wskaźnikiem przedsiębiorczość mieszkańców powiatu radomskiego osiągnęła tylko niespełną połowę wielkości określonej dla Mazowsza. Pamiętać trzeba jednak, że mazowiecki wskaźnik mocno zawyża Warszawa.

Tabela 44. Podmioty gospodarcze w rejestrze REGON na 10 tys. ludności w wieku produkcyjnym w 2020 r. i porównanie z latami 2017-2019.

Powiat / województwo	Rok*			
	2017	2018	2019	2020
radomski	1 167	1 223	1 301	1 370
ostrołęcki	978	1 018	1 082	1 138
płocki	1 071	1 119	1 187	1 248

Raport o stanie Powiatu Radomskiego w 2021 r.

siedlecki	1 098	1 150	1 222	1 281
woj. mazowieckie	-	2 528	2 671	2 793

* W okresie opracowywania niniejszego *Raportu...* dane za 2021 r. nie zostały jeszcze opublikowane.

Źródło: GUS.

Działowo-gałęziowo-branżową strukturę podmiotów gospodarczych działających w powiecie radomskim prezentuje poniższe zestawienie. Jeśli nie uwzględniać indywidualnych gospodarstw rolnych, w 2021 r. największy, bo 27-procentowy, udział w niej mają przedsiębiorstwa handlowe oraz usługowe związane z branżą naprawy pojazdów. Firmy budowlane stanowią 20%, zaś działające w obszarze przetwórstwa przemysłowego - 13% ogółu podmiotów gospodarczych.

Tabela 45. Struktura podmiotów gospodarczych wg działów, gałęzi i branż gospodarki w rejestrze REGON w 2021 r, 2020 r. i 2018 r. (bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie)

Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	Przetwórstwo przemysłowe	Budownictwo	Handel; naprawa pojazdów	Transport i gospodarka magazynowa	Zakwaterowanie i usługi gastronomiczne	Pozostała działalność	Ogółem
Rok 2021							
284	1 760	2 647	3 577	830	278	4 006	13 382
Rok 2020							
276	1 716	2 467	3 466	803	259	3 788	12 775
Rok 2018							
268	1 624	1 962	3 337	783	218	3 373	11 565

Źródło: GUS.

Biorąc pod uwagę **strukturę zatrudnienia**, powiatowa gospodarka, jak wynika z poniższych danych, ma charakter zdecydowanie rolniczy. W sektorze tym zatrudniona jest ponad połowa pracujących, przy czym udział ich systematycznie i wyraźnie spada: z 60,3% w 2007 r. do 54,3 w 2016 r. i 51,8% w 2020 r.

Znaczna grupa osób zmieniała zatrudnienie i, jak można sądzić, w wielu przypadkach z rolnictwa „odpływa” do sektora handlu i usług, który w latach 2007-2020 odnotował najbardziej dynamiczny wzrost liczby pracujących. W 2020 r. liczba zatrudnionych w usługach w porównaniu do roku 2007 zwiększyła się aż o blisko 140%.

Tabela 46. Liczba pracujących i struktura zatrudnienia według sektorów ekonomicznych.*

Rok	Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	Przemysł i budownictwo	Handel; naprawa poj. samochod;; transport i gospodarka magazynowa; zakwaterowanie i gastronomia; informacja i komunikacja	Finanse	Pozostałe usługi	Ogółem
2007	18 025	5 194	1 375	339	4 938	29 871
2011	17 635	5 433	2 284	386	5 109	30 847
2016	17 697	6 121	2 979	292	5 520	32 609
2019	17 709	7 225	3 297	242	5 721	34 194
2020	17 703	7 238	3 265	234	5 780	34 220

*W okresie opracowywania niniejszego Raportu... dane za 2021 r. nie zostały jeszcze opublikowane.

Źródło: GUS.

Wskaźnik P, czyli wskaźnik podstawowych dochodów podatkowych na 1 mieszkańca powiatu przyjmowany przez Ministerstwo Finansów do obliczania subwencji wyrównawczej dla powiatowych samorządów, wydaje się obiektywnie i syntetycznie odzwierciedlać kondycję, siłę oraz prężność lokalnej gospodarki. W odniesieniu do powiatu radomskiego miernik ten na rok 2020 i 2021 (wskaźniki na rok 2020 zostały wyliczone na podstawie danych o dochodach podatkowych za rok 2018 według stanu na dzień 30 czerwca 2019 r., zaś na rok 2021 – wg stanu na dzień 30 czerwca 2020 r.) kształtowały się odpowiednio na poziomie 166,70 zł i 193,94, tzn. zaledwie na poziomie ok. 60% średniej krajowej (odpowiednio: 57,9% oraz 61,1%). W odniesieniu do woj. mazowieckiego natomiast wskaźnik P dla powiatu radomskiego to jedynie niespełna 40%.

Również w porównaniu z innymi wybranymi powiatami na Mazowszu, zbliżonymi pod względem liczby ludności i/lub powierzchni, radomski wypada słabo. Dowodzi tego poniższa tabela:

Tabela 47. Wskaźnik P na lata 2020-2022 r. w radomskim i innych wybranych powiatach woj. mazowieckiego

Powiat / Mazowsze / Kraj	Wskaźnik P* (w zł)		
	na 2020 r.	na 2021 r.	na 2022 r.
radomski	166,70	193,94	191,22
miński	294,07	335,88	330,62
ostrołęcki	172,91	190,04	192,70
piaseczyński	621,98	671,98	652,70
płocki	204,83	222,39	223,48

pruszkowski	532,41	582,65	589,84
siedlecki	173,77	198,61	202,62
woj. mazowieckie	451,38	497,02	665,19
kraj	287,95	317,61	312,32

*Dla województwa – wskaźnik W; dla kraju – wskaźnik P_p.

Źródło: Ministerstwo Finansów.

3.2.2. Infrastruktura drogowa

Łączna długość dróg powiatowych, którymi zarządza Powiat Radomski, a ściślej Powiatowy Zarząd Dróg Publicznych w Radomiu, wynosi 545,3 km³³. Nakłady inwestycyjne związane z przebudową lub rozbudową dróg od lat mają zdecydowanie największy udział w wydatkach majątkowych ogółem, choć w ostatnich latach dysproporcja w porównaniu z innymi działami budżetu, w szczególności ochroną zdrowia, przestaje być aż tak wyrazista. W 2021 r. udział wydatków inwestycyjnych na infrastrukturę drogową w wydatkach majątkowych ogółem wyniósł 49,4% (w 2020 r. -72,4%; w 2019 r. - 91,3%). W 2021 r. budżet powiatu wyasygnował na ten cel 34,1 mln zł, podczas gdy w 2020 r. – 32,5 mln zł (zob. także: uwagi poniżej oraz w pkt 3.4.1. tegoż *Raportu...*).

Efekty rzeczowe inwestycji drogowych w 2021 r. oraz w latach wcześniejszych prezentuje następujące zestawienie:

Tabela 48. Długość przebudowanych/rozbudowanych odcinków dróg powiatowych w 2021 r. oraz latach: 2007, 2010, 2013, 2018-2020.

	2007	2010	2013	2018	2019	2020	2021
Długość przebudowanych/rozbudow. odcinków dróg powiatowych (w km)	18,8	42,0	8,9	12,3	32,8	22,7	15,4

Źródło: Powiatowy Zarząd Dróg Publicznych w Radomiu.

Jak wynika z powyższej tabeli, długość przebudowanych/rozbudowanych dróg była w 2021 r. o 7,3 km mniejsza niż w 2020 r. (i o 26,6 km niż w rekordowym roku 2010, na który przypadło zakończenie realizacji kilku zadań współfinansowanych ze środków UE). Ten pierwszy wynik w kontekście zwiększenia rok do roku nakładów inwestycyjnych tłumaczy gwałtowny wzrost cen materiałów i surowców budowlanych, a także podwyżka płacy minimalnej. Średni koszt modernizacji kilometrowego odcinka drogi zwiększył się również w związku z budową ciągów pieszo-rowerowych oraz obiektu mostowego w Pionkach.

Rezultaty modernizacji (ściślej: przebudowy/rozbudowy) oraz remontów dróg powiatowych w 2021 r. w postaci:

- 15,4 km przebudowanych/rozbudowanych dróg,
- 6,6 km wybudowanych chodników,
- 9,3 km wybudowanych ciągów pieszo-rowerowych,
- 7,9 km wyremontowanych dróg powiatowych

prezentują szczegółowo dwie poniższe tabele:

³³Wykaz dróg powiatowych wraz z mapą ich sieci: <https://pzd-radom.finn.pl/bipkod/005> - przyp. red.

Tabela 49. Długość przebudowanych/rozbudowanych odcinków dróg i wybudow. chodników w 2021 r.

Lp.	Nr drogi	Przebieg	Długość przebudow./rozbudow. odcinków dróg (w m)	Długość wybudowanych chodników (w m)	Długość wybudow. ciągów pieszo-rower. (w m)
1.	3336W	Wieniawa – Przytyk – Jedlińsk	953,65	-	934,40
2.	3508W	Radom – Dąbrówka Podłęzna	557,40	569,50	-
3.	3509W	Zakrzew – Gulin – Wsola - Wojciechów	4 865,96	70,00	4 865,00
4.	3518W	Wola Goryńska – Stare Mąkosy - Jedlnia	1 444,00	1 493,40	-
5.	3522W	Pionki - Podgóra	1 687,00	1 347,25	729,00
6.	3527W	Antoniówka – Groszowice - Piotrowice	1 060,00	745,50	-
7.	3528W	Kiedrzyń - Radom	2 687,56	143,30	2 736,56
8.	3570W	Zakrzew – Wolanów – Augustów	2 188,35	2 231,00	-
Razem:			15 443,92	6 599,95	9 264,96

Źródło: Powiatowy Zarząd Dróg Publicznych w Radomiu.

Tabela 50. Długość wyremontowanych odcinków dróg w 2021 r.

Lp.	Nr drogi	Przebieg	Długość wyremontowanego odcinka drogi (w m)
1.	3334W	Wir-Goszczewice-Przytyk	1 950,00
2.	3530W	Klwatka Królewska – Bogusławice - Skaryszew	850,00
3.	3534W	Makowiec - Rawica	2 740,00
4.	3547W	Iłża - Antoniów	680,00
5.	3555W	Gr. woj. – Pakosław - Iłża	640,00
6.	3559W	Młodocin - Kowala	991,00
Razem:			7 851,00

Źródło: Powiatowy Zarząd Dróg Publicznych w Radomiu.

3.3. Ład środowiskowy

3.3.1. Ochrona środowiska, leśnictwo

Tabela 51. Charakterystyka i wielkości wskaźników oddziałujących na ochronę środowiska naturalnego

Wskaźnik	Jednostka miary	2014	2016	2018*	2019	2020	Zmiana wartości wskaźnika
1	2	3	4	5	6	7	8=7-3
Woda dostarczona gospodarstwom domowym	dam ^{3**}	4 246,8	4 864,7	4 994,30	4 713,00	4787,70	540,90
Ludność korzystająca z sieci wodociągowej	osoba	136 511	137 316	138 160	138 574	138 864	2 353
Długość czynnej sieci kanalizacyjnej	km	560,20	637,60	690,10	711,60	717,70	157,50
Połączenia kanalizacji prowadzące do budynków mieszkalnych (indywid. i zbiorowego zamieszkania)	szt.	10 487	11 855	12 664	13 089	13 296	2 809
Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej	osoba	57 240	59 536	60 829	6 1397	61 417	4 177
Liczba komunalnych oczyszczalni ścieków	szt.	11	11	11	11	11	0
Liczba zbiorników bezodpływowych (szamb)	szt.	19 301	19 385	17 046	19 169	17 669	-1 632
Liczba oczyszczalni przydomowych	szt.	1 680	1 801	2 233	2 757	3 091	1 411
Odpady z gospodarstw domowych ogółem	Mg***	14 766,72	16 898,49	24 621,20	23 251,93	29 554,87	14 788,15
Odpady z gospodarstw domowych przypadające na 1 mieszkańca	kg/M/rok	82	100	170,91	176	214	132
Emisja gazowych zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych – bez CO ₂ ****	t/rok	305	240	213	210	1521	1 216
Emisja pyłowych zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych	t/rok	53	51	46	42	41	-12
Powierzchnia parku krajobrazowego	ha	16 198,78	16 198,78	16 198,78	16 198,78	16 198,78	0
Powierzchnia obszaru chronionego krajobrazu	ha	16 650,00	16 650,00	16 650,00	16 650,00	16 650,00	0
Lesistość powierzchni powiatu	%	26,8	26,8	26,8	26,8	26,9	0,1

*Dane: GUS, 2018. Różnią się one od wskaźników określonych przez urzędy gmin powiatu radomskiego, zagregowanych w tym miejscu w poprzednim *Raporcie*...

**1 dam³ (dekametr³) = 1 000 m³.

***1 Mg (megagram) = 1 tona.

****W 2019 r. emisja dwutlenku węgla wynosiła 28,1 tys. t i stanowiła 99,3% ogólnej emisji zanieczyszczeń gazowych.

Źródło: opracowanie własne na podstawie: GUS, WIOŚ, Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Radomskiego na lata 2018–2021 z perspektywą do roku 2025, Raportu z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Radomskiego za lata 2018–2019, danych urzędów gmin.

3.4. Ład instytucjonalny

3.4.1. Finanse powiatu – analiza strukturalno-porównawcza

W 2021 r. **dochody ogółem** budżetu wzrosły już do blisko 230 mln zł, czyli o 6% w porównaniu do roku 2020. W retrospektywie długookresowej były one wyższe niż w 2007 r. o 200%, czyli 3-krotnie (zob.: tabela poniżej). Na wyniku tym istotnie zaważył skokowy ich wzrost rok do roku 2018:2019. W tym okresie dochody ogółem zwiększyły się aż o 28,5%, podczas gdy w całym pięcioleciu 2013-2018 - o 18,6%.

Systematycznie zwiększały się również **dochody własne** powiatu: z 19,1 mln zł w 2007 r., poprzez 50,4 mln zł w 2019 r. i 51,6 mln zł w 2020 r., by w 2021 r. osiągnąć wartość 60,4 mln zł. Ustawowe możliwości ich pozyskiwania są jednak wciąż daleko mniejsze od potrzeb i oczekiwań samorządów powiatowych. Dynamika wzrostu dochodów własnych (o 216%) mierzona poziomami roku 2007 i 2021 była więc nieco wyższa niż w przypadku dochodów ogółem. Z kolei **udział dochodów własnych w dochodach ogółem** powiatu w wieloletniej retrospektywie kształtował się średnio na poziomie ok. 25%, z nieznacznymi wahaniami „w dół” lub „w górę”, jak w 2018 r., kiedy przekroczył 30%. W 2021 r. wyniósł 26,4% i był wyższy o 2,5 p.p. niż w 2020 r.

Podobnie jak dochody rekordowy poziom osiągnęły również **wydatki**, zarówno ogółem, jak i majątkowe. Wykonanie **wydatków ogółem** na koniec 2021 r. wyniosło 209,2 mln zł i było wyższe niż w 2020 r. aż o 22,4% (!), przekraczając „historyczną” granicę 200 mln zł. W zestawieniu natomiast z rokiem 2007 wydatki ogółem w 2021 r. wzrosły o 186,7%.

Tabela 52. Podstawowe wskaźniki budżetu powiatu na 2021 r. (wykonanie) oraz ich zestawienie z latami: 2007, 2013, 2019-2020

Wskaźnik	Rok				
	2007	2013	2019	2020	2021
Dochody ogółem (w mln zł)	76,205	124,361	189,508	216,020	228,998
Udział dochodów własnych w dochodach ogółem (w %)	25,1	24,6	26,6	23,9	26,4
Wydatki ogółem (w mln zł)	72,965	119,235	177,705	170,911	209,159
Deficyt budżetowy (w mln zł)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Nadwyżka budżetowa (w mln zł)	3,240	5,126	11,803	45,109	19,838
Kredyty (w mln zł)	2,410	5,000	5,000	0,00	0,00
Udział wydatków majątkowych w wydatkach ogółem (w %)	16,8	11,2	35,0	26,3	33,0

Źródło: Starostwo Powiatowe w Radomiu.

Poniżej **struktura wydatków** powiatowego budżetu na 2021 r. oraz porównanie do lat: 2007, 2013 i 2020, z uwzględnieniem procentowego udziału nakładów na poszczególne działy w wydatkach ogółem:

Tabela 53. Wydatki (wykonanie) w wybranych działach budżetu oraz ich udział w wydatkach ogółem

Dział budżetu	Wydatki (w mln zł)	% w wydatkach ogółem	Wydatki (w mln zł)	% w wydatkach ogółem	Wydatki (w mln zł)	% w wydatkach ogółem	Wydatki (w mln zł)	% w wydatkach ogółem
	Rok 2007		Rok 2013		2020		2021	
Transport i łączność (drogi)	9,594	13,1	15,841	13,3	43,307	25,3	47,806	22,9
Administracja publiczna	10,429	14,3	15,320	12,8	19,084	11,2	18,964	9,1
Oświata i wychowanie	15,174	20,8	19,645	16,5	25,117	14,7	32,532	15,6
Ochrona zdrowia	11,020	15,1	23,645	19,8	25,473	14,9	43,911	21,0
Pomoc społeczna	14,159	19,4	22,134	18,6	22,961	13,4	23,760	11,4
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	7,746	10,6	15,271	12,8	18,685	10,9	19,377	9,3
Wydatki ogółem budżetu (w mln zł)	72,965	-	119,235	-	170,911	-	209,159	-

Źródło: Starostwo Powiatowe w Radomiu.

Jak widać, struktura wydatków budżetowych ulegała wyraźnej fluktuacji. W początkowej fazie analizowanego okresu punkt ciężkości strony wydatkowej budżetu przesunięty był na obszar infrastruktury społecznej, tzn. oświatę i wychowanie, pomoc społeczną, ochronę zdrowia. W przypadku tej pierwszej istotne znaczenie miała duża liczba uczniów kształcących się w powiatowych szkołach wówczas ponadgimnazjalnych – ze względu na trendy demograficzne znacznie wyższa niż obecnie.

W późniejszych latach (zważywszy na ograniczony zakres opracowania powyższa tabela ujmuje dane tylko z wybranych lat) zdecydowaną dominantę stanowiły wydatki na transport i łączność, czyli w praktyce nakłady na przebudowy, rozbudowy oraz bieżące utrzymanie dróg powiatowych. W latach 2018-2019, licząc w przybliżeniu, co czwarta, a w 2019 r. nawet co trzecia złotówka wydatkowana z budżetu przeznaczana była na ten właśnie dział. Z porównania wskaźników dla roku 2007 i 2019 wynika, że procentowy udział nakładów na drogownictwo w wydatkach ogółem budżetu uległ prawie potrojeniu (w liczbach bezwzględnych nakłady wzrosły nawet blisko 7-ktrotnie!).

W latach 2020-2021 trend ten został znacząco zahamowany. Dominacja nakładów na zadania inwestycyjne realizowane w obszarze transportu (*de facto* drogownictwa) nad wydatkami w innych działach budżetu nie była już tak wyraźna. Udział wydatków na drogi w wydatkach ogółem budżetu zmniejszył się z 37,1% w 2019 r. do 25,3% w 2020 r. (aż o 11,8 p.p. rok do roku) i 22,9% w 2021 r., czyli o 14,2 p.p. mniej.

Zwiększyła się natomiast partycypacja wszystkich działów związanych z infrastrukturą społeczną. W szczególności dotyczy to ochrony zdrowia (21,0%) - głównie za sprawą trwającej rozbudowy szpitala w Pionkach. Nic więc dziwnego, że ww. wskaźnik dla tego właśnie obszaru wykazuje największą dynamikę wzrostu, i to już kolejny rok z rzędu. O ile w okresie 2019:2020 udział wydatków na ochronę zdrowia w wydatkach ogółem budżetu wzrósł rok do roku i tak już niemało, bo o 5,1 p.p., o tyle w 2021 r. w porównaniu do 2020 r. przyspieszenie sięgnęło 6,1 p.p.

Struktura **wydatków majątkowych**³⁴ (zob.: tabela poniżej) w znacznej mierze odzwierciedla ewolucję układu wydatków ogółem budżetu. Rekordowy udział wydatków majątkowych na drogownictwo w wydatkach majątkowych ogółem, który w latach 2018-2019 sięgał ponad 90%, w roku 2020 uległ zdecydowanemu ograniczeniu - do 72,4%, zaś w roku 2021 – już do 49,4%. Mimo to dział nadal dominuje na mapie inwestycyjnych przedsięwzięć powiatu, choć, zwłaszcza w odniesieniu do ochrony zdrowia, już nie tak wyraźnie jak w latach wcześniejszych.

Na tle zmniejszonego udziału wydatków majątkowych na drogi uwagę zwraca rekordowo wysoka (38-procentowa) partycypacja nakładów inwestycyjnych na ochronę zdrowia. Stało się tak za sprawą - o czym wyżej była już mowa – z jednej strony przesunięcia wydatkowego wektora w ogóle, z drugiej zaś skutek realizacji potężnej inwestycji związanej z rozbudową szpitala powiatowego w Pionkach.

Tabela 54. Wydatki majątkowe (wykonanie) w wybranych działach budżetu oraz ich udział w wydatkach majątkowych ogółem

Dział budżetu*	Nakłady (w mln zł)	% w wydatkach majątkow. ogółem	Nakłady (w mln zł)	% w wydatkach majątkow. ogółem	Nakłady (w mln zł)	% w wydatkach majątkow. ogółem	Nakłady (w mln zł)	% w wydatkach majątkow. ogółem
	Rok 2007		Rok 2013		Rok 2020		Rok 2021	
Transport i łączność (drogi)	6,620	54,1	9,895	74,1	32,513	72,4	34,085	49,4
Oświata i wychowanie	0,058	0,5	0,884	6,6	0,136	0,3	4,225	6,12
Ochrona zdrowia	2,566	21,0	0,475	3,6	11,168	24,9	26,198	38,0
Pomoc społeczna	1,412	11,5	1,075	8,1	0,436	1,0	0,901	1,3
Ogółem wydatki majątkowe	12,241	-	13,349	-	44,898		69,000	-

*Udział wydatków majątkowych na administrację publiczną w wydatkach majątkowych ogółem, z wyjątkiem roku 2007, nie przekraczał 1%, dlatego ten dział pominięty został w powyższym zestawieniu.

Źródło: Starostwo Powiatowe w Radomiu.

3.4.2. Administracja samorządowa

a) zatrudnienie w powiecie radomskim

W 2021 r. łączny stan zatrudnienia w jednostkach powiatu radomskiego w porównaniu z rokiem 2020 kształtował się następująco:

³⁴Wydatki powiatu na zadania inwestycyjne, np. w drogownictwie lub edukacji, realizowane przez jednostki budżetowe powiatu, jak PZDP lub szkoły, oraz dotacje celowe na finansowanie lub dofinansowanie kosztów inwestycji realizowanych przez inne jednostki, np. powiatowe SPZZOZ (ochrona zdrowia) lub samorządy gminne z terenu powiatu. Wydatki majątkowe to zatem wydatki inwestycyjne oraz dotacje na inwestycje – przyp. red.

Raport o stanie Powiatu Radomskiego w 2021 r.

Tabela 55. Zatrudnienie w jednostkach powiatu (starostwo oraz jednostki organizacyjne) wg stanu na 31.12.2021 r. i porównanie z rokiem 2020

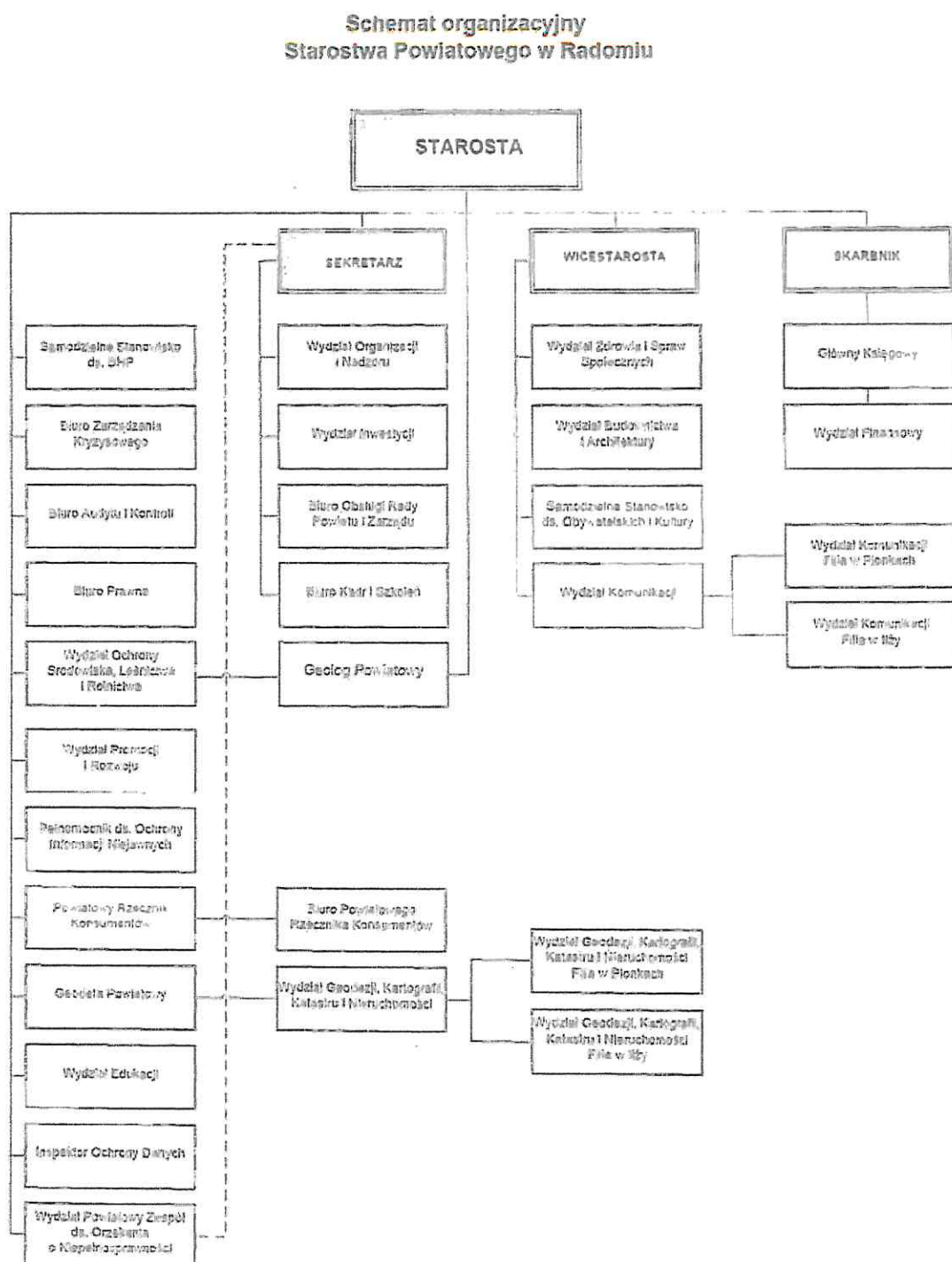
Lp.	Jednostka powiatu	Liczba osób		Liczba etatów	
		2020 r.	2021 r.	2020 r.	2021 r.
1.	Starostwo Powiatowe w Radomiu	211	216	206	211,7
2.	Powiatowy Urząd Pracy w Radomiu	223	228	221,5	227,25
3.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Radomiu	26	27 (w tym 2 os. na zastępstwo)	25,5	25,75 (w tym 1 et. - zastępstwo)
4.	Dom Pomocy Społecznej w Jedłance	88	88	87	83,75
5.	Dom Pomocy Społecznej w Krzyżanowicach	86	86	89	79,75
6.	Dom Pomocy Społecznej w Wierzbicy	82	82	82	78,75
7.	Środowisk. Dom Pomocy Samopomocy w Jedłance	11	11	11	9
8.	Samodzielny Publiczny Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej – Szpital w Iłży	176	177	171,30	170,24
9.	Samodzielny Publiczny Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej w Pionkach – im. Lecha i Marii Kaczyńskich – Pary Prezydenckiej	219	222	213,35	220,27
10.	Liceum Ogólnokształcące im. Mikołaja Kopernika w Iłży	30	32	25,88	27
11.	Liceum Ogólnokształcące im. Marii Dąbrowskiej w Pionkach	27	25	20,35	19,23
12.	Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego im. Bohaterów Ziemi Łżeckiej w Chwałowicach Dane za rok 2021 do 31.08.2021r	45	51	22,2	26,26
13.	Zespół Szkół Ponadpodstawowych im. Stanisława Staszica w Iłży	46	45	41,27	41,76
14.	Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego im. Marii Curie Skłodowskiej w Pionkach	84	89	83,34	75,05
15.	Zespół Szkół im. J. Śniadeckiego w Pionkach	93	98	84,33	92,11
16.	Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy w Wierzbicy	44	44	38,76	37,15
17.	Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Chwałowicach Dane za rok 2021 do 31.08.2021r	30	26	22,59	24,25
	Zespół Szkół i Placówek w Chwałowicach Od 1.09.2021	-	73	-	52,64
18.	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Iłży	10	10	7,35	7,35
19.	Poradnia Psychologiczno-Pedagog. w Pionkach	11	11	7,85	7,85
20.	Poradnia Psychologiczno-Pedagog. w Radomiu	16	16	13,13	13,93
21.	Powiatowy Zarząd Dróg Publicznych w Radomiu	38	41	37,8	40,3
22.	Powiatowy Instytut Kultury w Iłży	-	9	-	7,25
Ogółem:		1 596	1707	1 505,75	1 578,59

Źródło: Starostwo Powiatowe w Radomiu, jednostki organizacyjne powiatu.

b) organizacja Starostwa Powiatowego w Radomiu

Trudno w tym miejscu prezentować schematy organizacyjne 24 jednostek, włącznie ze służbami, inspekcjami i strażami (patrz: pkt 1.2. tegoż *Raportu...*), funkcjonujących w ramach powiatu. Zważywszy jednak na fakt, że Starostwo Powiatowe w Radomiu zajmuje szczególne miejsce w jego strukturze, będąc najważniejszym komponentem administracji zespolonej w powiecie, poniżej organizacja tej właśnie jednostki:

Wykres 2. Schemat organizacyjny Starostwa Powiatowego w Radomiu

Źródło: Regulamin Organizacyjny Starostwa Powiatowego w Radomiu – zał. do uchwały Nr 691/2021 Zarządu Powiatu Radomskiego z dnia 16.11.2021 r. w sprawie uchwalenia Regulaminu Organizacyjnego Starostwa Powiatowego w Radomiu.

c) decyzje administracyjne i postanowienia

Charakterystykę i strukturę aktów administracyjnych wydanych w 2021 r. przez właściwy organ prezentuje poniższe zestawienie:

Tabela 56. Akty administracyjne w powiecie radomskim

Lp.	Zakres spraw	Decyzje administracyjne (w szt.)			Postanowienia administracyjne (w szt.)		
		wydane	zaskarżone	uchylone	wydane	zaskarżone	uchylone
1.	Komunikacja , w tym dot.:	47 440	14	3	14	0	0
	rejestracji pojazdów	43 354	0	0	2	0	0
	praw jazdy (wydawania, zatrzymywania)	4 086	14	3	12	0	0
2.	Zarządzanie drogami powiatowymi , w tym dot.:	1 061	6	1	482	1	1
	lokalizacji urządzeń infrastruktury techn. w pasie drogowym	438	0	0	0	0	0
	lokalizacji zjazdów	198	3	0	1	1	1
	zajęcia pasa drogowego	423	3	1	0	0	0
	reklam w pasie drogowym	2	0	0	0	0	0
	opinii projektów decyzji o warunkach zabudowy	0	0	0	481	0	0
	Zarządzanie ruchem na drogach powiatowych i gminnych , w tym dot.:	50	0	0	9	0	0
3.	przejazdów pojazdów nienormatywnych	50	0	0	0	0	0
	wykorzystania dróg w sposób szczególny	0	0	0	9	0	0
	Budownictwo , w tym dot.:	3 143	6	1	1 388	0	0
4.	pozwoleń na budowę	3 003	3	1	1 388	0	0
	zgłoszeń (decyzji sprzeciwu)	140	3	0			
5.	Geodezja, nieruchomości, kataster , w tym dot.:	1 822	16	4	107	8	1
	gospodarki gruntami rolnymi i ochrony gruntów	1 514	0	0	97	7	1
	gospodarki nieruchomościami nierolnymi	274	14	4	7	1	0
	katastru	2	2	0	3	0	0
	klasyfikacji użytków gruntowych oraz modernizacji gruntów	32	0	0	0	0	0
	Ochrona środowiska, rolnictwo i leśnictwo , w tym dot.:	238	6	2	13	0	0
6.	przetrzymania charta	1	0	0	0	0	0
	zmiany lasu na użytek rolny	0	0	0	0	0	0
	zadrzewień	125	2	1	0	0	0
	przekwalifikowania gruntu rolnego na grunt leśny (PROW)	15	0	0	0	0	0
	geologii	19	0	0	1	0	0
	gospodarki wodnej	43	4	1	0	0	0

Raport o stanie Powiatu Radomskiego w 2021 r.

Lp.	Zakres spraw	Decyzje administracyjne (w szt.)			Postanowienia administracyjne (w szt.)		
		wydane	zaskarżone	uchylone	wydane	zaskarżone	uchylone
	gospodarki odpadami	20	0	0	12	0	0
	ochrony powietrza i ochrony przed hałasem	15	0	0	0	0	0
7.	Zdrowie i sprawy społeczne, w tym dot.:	20	0	0	1	0	0
	sprowadzenia zwłok z zagranicy	20	0	0	1	0	0
8.	Promocja zatrudnienia i instytucje rynku pracy, w tym dot.:	46 528	44	19	439	1	0
	uznania za osobę bezrobotną z prawem i bez prawa do zasiłku	16 425	83	12	317	0	0
	utrąty statusu bezrobotnego z prawem i bez prawa do zasiłku	19 766				0	0
	przyznania, utraty, zawieszenia i wznowienia stypendiów i dodatków aktywizacyjnych	5 821				0	0
	nabycia i utraty prawa do zasiłku w trakcie posiadania statusu bezrobotnego	3 666				0	0
	obowiązku zwrotu nienależnie pobranego świadczenia	850	11	7	122	1	0
9.	Rodzina i pomoc społeczna, w tym dot.:	845	0	0	0	0	0
	przyznania dodatku wychowawczego	178	0	0	0	0	0
	przyznania świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania dzieci w rodzinach zastępczych	240	0	0	0	0	0
	przyznania świadczenia na kontynuowanie nauki dla pełnoletnich wychowanków rodzin zastępczych i placówek	65	0	0	0	0	0
	zwolnienia rodziców biologicznych z odpłatności	121	0	0	0	0	0
	umieszczenia osoby w DPS i odpłatności	236	0	0	0	0	0
	uczestnictwa w ŚDS	5	0	0	0	0	0
	Edukacja, w tym dot.:	493	0	0	0	0	0
10.	skreślenia z listy uczniów	3	0	0	0	0	0
	zwolnienia uczniów z zajęć wychowania fizycznego	72	0	0	0	0	0
	zwolnienia z opłat za posiłki	1	0	0	0	0	0
	potrzeby kształcenia specjalnego	350	0	0	0	0	0
	potrzeby nauczania indywidualnego oraz zajęć	67	0	0	0	0	0

Lp.	Zakres spraw	Decyzje administracyjne (w szt.)			Postanowienia administracyjne (w szt.)		
		wydane	zaskarżone	uchylone	wydane	zaskarżone	uchylone
	rewalidacyjno-wychowawczych						
	Rozwój powiatu, w tym dot.:	22	0	0	6	0	0
	planowania i zagospodarowania przestrzennego	0	0	0	6	0	0
11.	ewidencji Starosty Radomskiego organizacji pozarządowych: stowarzyszeń kultury, kultury fizycznej nieprowadzących działalności gospodarczej oraz uczniowskich klubów sportowych	22	0	0	0	0	0
12.	Orzekanie o niepełnosprawności i jej stopniu	2 231	191	16	11	0	0
Ogółem:		103 893	283	46	2 470	10	1

Źródło: Starostwo Powiatowe w Radomiu, jednostki organizacyjne powiatu radomskiego.

Jak wynika z przedstawionych danych w 2021 r. w starostwie i jednostkach organizacyjnych powiatu radomskiego wydano łącznie 106 363 aktów administracyjnych (decyzji i postanowień), czyli o 618 więcej (0,58%) niż w 2020 r.

Spośród 103 893 decyzji administracyjnych 283, tj. 0,27%, zostało zaskarżonych przez stronę, przy czym organ drugiej instancji uchylił do ponownego rozpatrzenia tylko 46, czyli zaledwie 0,04% ogółu wydanych decyzji. W przypadku 2 470 postanowień administracyjnych zaskarżono 10, tj. 0,40% ogółu, wskutek czego jedno zostało uchylone.

skargi na działalność organów i jednostek powiatu

Dane dotyczące liczby, przedmiotu oraz sposobu rozstrzygnięcia skarg (w rozumieniu Kodeksu Postępowania Administracyjnego) na działalność organów i jednostek powiatu, które wpłynęły od mieszkańców w 2021 r., prezentuje poniższe zestawienie:

Tabela 57. Skargi na działalność jednostek powiatu w 2021 r.

Lp.	Jednostka, której dotyczyła skarga	Skargi w rozumieniu KPA (w szt.)					Przedmiot skargi
		wpłynęło	zasadne	niezasadne	w toku	pozostawione bez rozpoznania	
1.	Starostwo Powiatowe w Radomiu	1	0	1	0	0	Skarga na przewlekłość postępowania oraz stronniczość pracowników Wydziału Budownictwa i Architektury Starostwa Powiatowego w Radomiu

Raport o stanie Powiatu Radomskiego w 2021 r.

Lp.	Jednostka, której dotyczyła skarga	Skargi w rozumieniu KPA (w szt.)					Przedmiot skargi
		wpłynęło	zasadne	niezasadne	w toku	pozostawione bez rozpoznania	
2.	Powiatowy Urząd Pracy w Radomiu	3	1	2	0	0	Dotyczyły realizacji tarczy antykryzysowej 6.0, jedna nieterminowej realizacji wypłaty, dwie niewłaściwego zachowania oraz niekompetencji pracowników.
3.	Samodzielny Publiczny Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej w Pionkach im. Lecha i Marii Kaczyńskich – Pary Prezydenckiej	8	0	4	4	0	Skargi (4 w trakcie rozpatrywania) zostały zgłoszone przez rodziny pacjentów przebywających w Izbie Przyjęć, Oddziale Wewnętrznym i ZOL-u SPZZOZ w Pionkach i dotyczyły niezadowolenia rodzin z diagnostyki, pobytu ww. Oddziałach, ewentualnie z przeniesienia do innych placówek medycznych
4.	Samodzielny Publiczny Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej w Iłży	10	1	9	0	0	Skarga zasadna: W dniu 05.03.2021 roku do sekretariatu SPZZOZ - Szpital w Iłży wpłynęła skarga pełnomocnika pacjenta w sprawie umożliwienia widzenia pacjenta Zakładu Opiekuńczo-Leczniczego z dalszą rodziną, o którym nie został on poinformowany. Kierownik Zakładu Opiekuńczo-Leczniczego wobec pracowników uczestniczących w/w zdarzeniu zostały przeprowadzone rozmowy dyscyplinujące z pouczeniem o odpowiedzialności zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa. W celu uniknięcia podobnych sytuacji wszystkie odwiedziny jakie mają miejsce w Zakładzie Opiekuńczo-Lecznicznym, realizowane są poprzez wcześniejsze złożenie pisma do Kierownika ZOL z prośbą o odwiedziny.
5.	Dom Pomocy Społecznej w Jedlance	1	0	1	0	0	Czynności podejmowane przez pracownika socjalnego w sprawie całkowicie ubezwłasnowolnionej mieszkanki Domu

Lp.	Jednostka, której dotyczyła skarga	Skargi w rozumieniu KPA (w szt.)					Przedmiot skargi
		wpłynęło	zasadne	niezasadne	w toku	pozostawione bez rozpoznania	
6.	Dom Pomocy Społecznej w Wierzbicy	4	0	0	0	4	Nieprawidłowości występujące w Jednostce; warunki i atmosfera pracy w Jednostce – ANONIMY – pozostawione bez rozpoznania na podstawie § 8 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 08.01.2002 roku w sprawie organizacji przyjmowania i rozpatrywania skarg i wniosków.
Ogółem:		27	2	17	4	4	-

Źródło: Starostwo Powiatowe w Radomiu, jednostki organizacyjne powiatu radomskiego.

Jak wynika z powyższych danych w 2021 r. na działalność jednostek powiatu wpłynęło 27 skarg, z których 2 uznane zostały za zasadne, 17 – za niezasadne, 4 są w trakcie rozpatrywania, a 4 (jako anonimy) – pozostawione bez rozpoznania. W 2020 r. w powiatowych rejestrach odnotowano łącznie 12 skarg, w tym 3 zasadne i 9 niezasadnych.

d) orzekanie o niepełnosprawności

Orzeczenia o ustaleniu niepełnosprawności lub stopnia niepełnosprawności wydaje Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności. Do końca 2019 r. zespół funkcjonował jako jednostka organizacyjna powiatu radomskiego, obsługując także mieszkańców 6 sąsiednich powiatów: białobrzeskiego, grójeckiego, kozienickiego, przysuskiego, szydlowieckiego i zwolenńskiego (od 1 stycznia 2020 r. PZON działa jako wydział Starostwa Powiatowego w Radomiu). Z racji choćby tylko liczby ludności zamieszkującej na terenie działania poszczególnych samorządów wnioski mieszkańców powiatu radomskiego mają największy udział w łącznej liczbie załatwianych spraw.

Podstawowe dane dotyczące powiatu radomskiego oraz wskaźniki ogółem zawiera poniższe zestawienie:

Tabela 58. Wnioski rozstrzygane przez Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w 2021 r. i porównanie z rokiem 2020

Lp.	Wskaźnik	Powiat radomski		Ogółem	
		2020	2021	2020	2021
1.	Liczba złożonych wniosków o ustalenie stopnia niepełnosprawności i niepełnosprawności (ogółem)	2 287	2 269	6 087	6 580
2.	Liczba wydanych orzeczeń o stopniu niepełnosprawności i niepełnosprawności	2 352	2 231	6 190	6 226
3.	Liczba wydanych legitymacji uprawniających do zniżkowych przejazdów środkami komunikacji publicznej	236	254	543	545
4.	Liczba wydanych kart parkingowych uprawniających do parkowania pojazdów w miejscach dla osób z niepełnospr.	324	321	796	692

Źródło: Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Radomiu.

e) ochrona praw konsumentów

Powiatowy rzecznik konsumentów realizuje zadania samorządu w zakresie ochrony praw konsumentów jako zadania własne na podstawie art. 4 ust. 1 pkt 18 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym.

Podstawę prawną działalności rzecznika konsumentów stanowią przepisy art. 37 - 43 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów, które wskazują, że podstawowym i nadrzędnym celem rzecznika konsumentów jest ochrona praw i interesów konsumentów. Zadanie to realizowane jest między innymi poprzez zapewnienie bezpłatnych porad i informacji prawnej w zakresie ochrony konsumentów, występowanie do przedsiębiorców w sprawach ochrony praw i interesów konsumentów, współdziałanie z właściwymi miejscowo delegaturami Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, Rzecznikiem Finansowym, Urzędem Komunikacji Elektronicznej, Urzędem Regulacji Energetyki, Państwową Inspekcją Handlową oraz organizacjami konsumenckimi.

W 2021 roku do Powiatowego Rzecznika Konsumentów wpłynęło 1059 spraw. Dotyczyły one udzielenia pomocy prawnej związanej z realizacją umów sprzedaży stacjonarnej, na odległość i poza lokalem przedsiębiorstwa, usług, umów o dzieło, umów telekomunikacyjnych, pocztowych i kurierskich, sektora energetycznego i wodnego, turystyki i rekreacji, urządzeń gospodarstwa domowego, artykułów wyposażenia domu, umów finansowych, transportowych, ubezpieczeniowych, związanych z opieką zdrowotną.

W roku sprawozdawczym problemy konsumentów związane były z reklamacjami składanymi zarówno z tytułu gwarancji jakości, jak i z tytułu rękojmi. Polegały one głównie na nieuznaniu reklamacji przez sprzedawców, pomimo występowania do tego przesłanek lub także odmowa uznania reklamacji przez gwaranta. Wiele kwestii dotyczyło również zawierania umów pod wpływem błędu z firmami oferującymi sprzedaż oraz montaż instalacji fotowoltaicznych, nienależycie wykonanej naprawy motoryzacyjnej czy dokonania wadliwego montażu stolarki okiennej i drzwiowej. W 2021r., podobnie jak poprzedni naznaczony był piętnem pandemii COVID – 19, co w dużej mierze miało ogromny wpływ na charakter postępowań reklamacyjnych, charakter zgłaszanych problemów konsumenckich. Rzecznik zauważył wzrost spraw związanych z kradzieżą środków finansowych z rachunków bankowych lub kradzieżą danych personalnych.

Rzecznik udzielał konsumentom pomocy w formie porad osobistych, pisemnych i telefonicznych. Występował 87 razy do przedsiębiorców na rzecz ochrony interesów konsumenckich, prowadził mediacje telefoniczne oraz za pomocą poczty elektronicznej na rzecz pokrzywdzonych konsumentów.

Pomoc rzecznika odnosiła pozytywny skutek, z wyjątkiem sporadycznych sytuacji, w których roszczenia konsumenta były ewidentnie nieuzasadnione. Rzecznik podejmował także szereg działań edukacyjnych na rzecz konsumentów dorosłych oraz młodzieży szkolnej. Ponadto współpracował z lokalnymi oraz społecznościowymi mediami, udzielając wywiadów i informacji na temat bieżących problemów konsumenckich.

3.4.3. Organizacje pozarządowe, partycypacja społeczna

Organizacje pozarządowe zarejestrowane w ewidencji Starosty Radomskiego wg stanu na koniec 2021 r.:

Tabela 59. Organizacje pozarządowe w ewidencji Starosty Radomskiego

Lp.	Typ i dziedzina aktywności organizacji pozarządowej	Liczba
1.	Uczniowskie Kluby Sportowe	55
2.	Kluby sportowe	59
3.	Stowarzyszenia – koła gospodyń wiejskich	9
4.	Stowarzyszenia społeczne - inne	42
5.	Ochotnicze straże pożarne	89
Razem:		254

Źródło: Starostwo Powiatowe w Radomiu.

O współpracy powiatu radomskiego z organizacjami pozarządowymi mowa jest też w pkt 2.2.13 i 3.1.6 niniejszego *Raportu*...

Wykaz przedsięwzięć powiatu radomskiego poddanych konsultacjom społecznym z mieszkańcami bądź ich reprezentacją zawiera poniższe zestawienie:

Tabela 60. Powiatowe przedsięwzięcia poddane konsultacjom społecznym w 2021 r.

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia (programu, projektu, zadania inwestycyjnego itp.) konsultowanego z mieszkańcami lub ich reprezentacją	Zakres tematyczny przedsięwzięcia poddanego konsultacjom społecznym	Jednostka przeprowadzająca konsultacje społeczne
1.	Program Współpracy Powiatu Radomskiego z Organizacjami Pozarządowymi oraz Innymi Podmiotami Prowadzącymi Działalność Pożytku Publicznego na 2020 r.	Współpraca powiatu z organizacjami pozarządowymi	Starostwo Powiatowe (Wydział Promocji i Rozwoju Powiatu)
2.	Rozbudowa drogi powiatowej nr 1115W Przytyk – Koźuchów (cały odcinek drogi)	Plan sytuacyjny – rozwiązania geometryczne, zjazdy, odwodnienie	Powiatowy Zarząd Dróg Publicznych (PZDP)
3.	Rozbudowa drogi powiatowej nr 3539W Radom – Gębarzów – Polany (odcinek od Gębarzowa do Zalesic)	Plan sytuacyjny – rozwiązania geometryczne, zjazdy, odwodnienie	Powiatowy Zarząd Dróg Publicznych (PZDP)
4.	Rozbudowa drogi powiatowej nr 3550W Iłża – Rybiczyna – Grabowiec (cały odcinek drogi)	Plan sytuacyjny – rozwiązania geometryczne, zjazdy, odwodnienie	Powiatowy Zarząd Dróg Publicznych (PZDP)
5.	Rozbudowa drogi powiatowej nr 3570W Zakrzew – Wolanów – Augustów (od m. Jaszowice do skrzyżowania z drogą krajową nr 12)	Plan sytuacyjny – rozwiązania geometryczne, zjazdy, odwodnienie	Powiatowy Zarząd Dróg Publicznych (PZDP)
6.	Rozbudowa drogi powiatowej nr 3512W Urbanów – Nowe Zawady – Jedlińsk (cały odcinek drogi)	Plan sytuacyjny – rozwiązania geometryczne, zjazdy, odwodnienie	Powiatowy Zarząd Dróg Publicznych (PZDP)
7.	Rozbudowa drogi powiatowej nr 3530W Klwatka – Bogusławice – Skaryszew (odcinek od ul. Błonie do skrzyżowania z drogą wojewódzką 733)	Plan sytuacyjny – rozwiązania geometryczne, zjazdy, odwodnienie	Powiatowy Zarząd Dróg Publicznych (PZDP)

Raport o stanie Powiatu Radomskiego w 2021 r.

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia (programu, projektu, zadania inwestycyjnego itp.) konsultowanego z mieszkańcami lub ich reprezentacją	Zakres tematyczny przedsięwzięcia poddanego konsultacjom społecznym	Jednostka przeprowadzająca konsultacje społeczne
8.	Przebudowa drogi powiatowej nr 3529W Kiedrzyń – Małęczyn – do dr. kr. nr 9 (odcinek od ul. Błonie do skrzyżowania z drogą krajową nr 9)	Plan sytuacyjny – rozwiązania geometryczne, zjazdy, odwodnienie	Powiatowy Zarząd Dróg Publicznych (PZDP)
9.	Zapewnienie spójności komunikacyjnej dróg powiatowych 1133W Stara Błotnica – Jedlanka oraz 3511W Urbanów – Jedlanka (odcinek od skrzyżowania z drogą gminną w m. Mokrośk do grogi gminnej w m. Jedlanka)	Plan sytuacyjny – rozwiązania geometryczne, zjazdy, odwodnienie	Powiatowy Zarząd Dróg Publicznych (PZDP)
10.	Rozbudowa drogi powiatowej nr 3545W Wierzbica – Polany – Krzyżanowice (teren gminy Wierzbica - Polany – Pomorzany i teren gminy Iłża - Gaworzyna - Krzyżanowice)	Plan sytuacyjny – rozwiązania geometryczne, zjazdy, odwodnienie	Powiatowy Zarząd Dróg Publicznych (PZDP)
11.	Rozbudowa drogi powiatowej nr 4010W Orońsko – Dąbrówka Zabłotnia – Ruda Mała (cały odcinek drogi)	Plan sytuacyjny – rozwiązania geometryczne, zjazdy, odwodnienie	Powiatowy Zarząd Dróg Publicznych (PZDP)
12.	Rozbudowa drogi powiatowej nr 3509W Zakrzew – Gulin – Wsola – Wojciechów (odcinek od m. Owadów do m. Wojciechów)	Plan sytuacyjny – rozwiązania geometryczne, zjazdy, odwodnienie	Powiatowy Zarząd Dróg Publicznych (PZDP)

Źródło: Starostwo Powiatowe w Radomiu, powiatowe jednostki organizacyjne.

ZAKOŃCZENIE

Pandemia COVID-19, która na początku 2020 r. dotarła również do Polski, diametralnie zmieniła rzeczywistość społeczno-gospodarczą zarówno całego państwa, jak i poszczególnych samorządów: od województw poczynając, poprzez powiaty, a na gminach kończąc. Choć dziś jesteśmy mądrzejsi o dwa lata doświadczeń, to na sytuację społeczno-gospodarczą powiatu, kraju i całej Wspólnoty Europejskiej, wpływają kolejne czynniki, jak działania wojenne w sąsiedniej Ukrainie, czy niekorzystne procesy gospodarcze, jak wysoka inflacja, czy dezorganizacja łańcuchów dostaw, a co za tym idzie rosnące koszty inwestycji. Większość pytań, obaw i dylematów definiowana w *Zakończeniu* poprzedniego *Raportu*... pozostaje więc nadal aktualna: jak w nadchodzących miesiącach i latach kształtować się będzie sytuacja epidemiczna oraz gospodarcza?; w jakim stopniu wpłynie ona na wzrost gospodarczy lub kolejną światową recesję?; czy finanse publiczne państwa podołają nowym wyzwaniom? Z ostatecznymi odpowiedziami na te i szereg innych kwestii przyjdzie nam jeszcze poczekać. Mimo wielu niewiadomych, warto jednak sformułować kilka prognoz i konkluzji na przyszłość.

1. **Inwestycje motorem napędowym.** Wydatki majątkowe – już tylko z racji szeregu rozpoczętych wieloletnich inwestycji, nie mówiąc o tych, które mają jeszcze ruszyć – z pewnością nadal będą miały bardzo wysoki udział w wydatkach ogółem budżetu powiatu, czyli rzędu 30 %. Konfrontacja z trudnym i wymagającym otoczeniem zewnętrznym nie może przecież oznaczać rezygnacji z kontynuowania prowadzonych już przedsięwzięć lub podejmowania nowych wyzwań inwestycyjnych.
2. **Dotacje zewnętrzne kluczem do rozwoju.** Warunkiem utrzymania obecnego tempa inwestycyjnego będzie efektywne zdobywanie przez samorząd powiatowy środków zewnętrznych, pochodzących zarówno ze źródeł krajowych (państwowe fundusze celowe, budżet państwa), jak i zagranicznych (Europejskie Fundusze Strukturalne i Inwestycyjne EFSD, w szczególności Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego zwłaszcza w ramach RPOWM na lata 2021-2027). Faktem jest jednak, że realizacja wspomnianej nowej unijnej perspektywy finansowej oddala się w czasie, a to za sprawą długotrwałych procedur i konieczności akceptacji RPOWM przez Komisję Europejską. W odniesieniu do środków krajowych, powiat odnotował już niemałe sukcesy. W 2020 r. oraz na początku 2021 r. budżet samorządu powiatowego zasiliły m.in. dotacje ze środków Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 dla jst, przyznane w ramach Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych (RFIL) w łącznej kwocie 42,1 mln zł. Przeznaczone zostały na dofinansowanie modernizacji czterech dróg, rozbudowy szpitala w Pionkach oraz przebudowy i rozbudowy budynku szkolnego dla SOSW w Chwałowicach (zob.: uwagi poniżej).

Istotnym wsparciem dla realizacji powiatowych inwestycji były także środki pozyskane w 2020 r. i 2021 r. m.in. z:

- Rządowego Funduszu Dróg Samorządowych (RFDS) - na przebudowę/rozbudowę dróg powiatowych,
- Funduszu Solidarnościowego (FS) - na budowę Powiatowego Centrum Opiekuńczo-Mieszkalnego w Krzyżanowicach,

- Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej (FRKF) – na remonty szkolnych obiektów sportowych przy CKZiU w Pionkach, ZS w Pionkach i LO w Iłży;
- Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON) – na likwidację barier transportowych i architektonicznych z myślą o osobach z niepełnosprawnościami.

Dobra passa może trwać również w najbliższych latach, a to za sprawą mnogości programów i funduszy rozwojowych. Środki europejskie w ramach nowej perspektywy budżetowej UE, Krajowy Plan Odbudowy, Program Polska Wschodnia, RFIL, RFDS, Narodowy i Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, PFRON, FS, FRKF to tylko niektóre źródła potencjalnych dotacji rozwojowych, o które powiat zamierza zabiegać w celu efektywnego i skutecznego zdobywania dofinansowania kosztów samorządowych inwestycji.

3. **Inwestycyjne wizytówki powiatu.** Wystarczy pobieżna analiza struktury budżetu na 2021 r. oraz zapisów Wieloletniej Prognozy Finansowej, aby dostrzec skalę prowadzonych przez powiat inwestycji. Nie sposób w tym miejscu dokonać przeglądu wszystkich przedsięwzięć, dlatego odwołajmy się tylko do najważniejszych lub największych zadań:

- ❖ **rozbudowa szpitala w Pionkach** to zdecydowanie największa, a zarazem sztandarowa inwestycja powiatu. Rozpoczęte w 2019 r. przedsięwzięcie obejmuje budowę pawilonów zabiegowego i zachowawczego, a także zakupy sprzętu i wyposażenia oraz rewitalizację i adaptację istniejącego budynku dawnej chirurgii na potrzeby administracji szpitala, laboratorium medycznego i izolatorium. Pierwszy pawilon, zabiegowy, został oddany do użytku pod koniec 2020 r. i rozpoczął działalność w lutym 2021 r. Pod koniec 2022 r. planowane jest oddanie do użytku drugiego pawilonu, zachowawczego, w którym będą mieścić się oddziały wewnętrzne oraz oddział rehabilitacji. Cała inwestycja kosztować będzie ponad 70 mln zł. Trzeci etap inwestycji, czyli rewitalizacja istniejącego budynku dawnej chirurgii, planowany jest na 2023 r. W ramach Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych powiat otrzymał dotacje na rozbudowę szpitala w łącznej wysokości 28,5 mln zł.
- ❖ **modernizacja szpitala w Iłży** – to zadanie ma również fundamentalne znaczenie dla systemu powiatowej ochrony zdrowia. Zakres prac obejmował modernizację działem chirurgii ogólnej wraz z blokiem operacyjnym oraz zakupami sprzętu i wyposażenia medycznego, a także uruchomienie pracowni: tomografii komputerowej oraz endoskopii. Otwarcie zmodernizowanych działów i pracowni szpitala miało miejsce 9 maja 2021 r., a łączny koszt tego zadania inwestycyjnego to ponad 13,6 mln zł. Znaczna część tej kwoty (8,5 mln zł) pochodziła z budżetu powiatu, kolejne 2,8 mln zł z budżetu państwa, zaś 1,039 mln zł ze środków unijnych (związanych z projektem zakupu tomografu komputerowego).
- ❖ **przebudowa/rozbudowa dróg** – drugim, po ochronie zdrowia, priorytetowym obszarem inwestycji powiatowych pozostaje nadal przebudowa lub rozbudowa infrastruktury drogowej. Do najważniejszych inwestycji, których realizacja –

również przy wsparciu ze środków Funduszu Dróg Samorządowych oraz Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych - została zakończona w roku 2021 lub rozpoczęta z terminem realizacji na rok 2022, należały m.in. zadania na następujących odcinkach dróg powiatowych:

- Pionki – Podgóra – przebudowa ulic Spacerowej i Polnej wraz z budową mostu na rz. Zagożdżonce w mieście Pionki,
- Jaszowice – Wacławów - Sławno (w gm. Wolanów, Zakrzew),
- Wola Goryńska – Mąkosy Stare – Jedlnia (w gm. Jastrzębia),
- Zakrzew – Wolanów – Augustów (w gm. Kowala, Wolanów, Zakrzew),
- Młodocin – Kowala (w gm. Kowala),
- Wieniawa – Przytyk - Jedlińsk (w gm. Jedlińsk i Przytyk),
- Radom – Małęczyn (w gm. Gózd),
- Iłża – Antoniów (w gm. Iłża)
- Gulin – Wsola - Wojciechów (w gm. Jedlińsk, Jastrzębia, Zakrzew),
- Radom – Gębarzów – Polany (w gm. Kowala, Skaryszew, Wierzbica).

Ponadto nadal trwają rozmowy z władzami Gminy Miasta Radomia dotyczące budowy parkingu przed budynkiem Starostwa Powiatowego przy ul. Tadeusza Mazowieckiego 7 w Radomiu, który rozwiązałby problemy z parkowaniem w okolicach urzędu. Powiat deklaruje finansowe wsparcie inwestycji, ale, zważywszy na lokalizację działek na terenie miasta, konieczne są przede wszystkim dobra wola, zaangażowanie i przychylność władz Radomia. Zadanie to, czyli, ściślej biorąc, budowa centrum przesiadkowego wraz z parkingiem w pobliżu dworca PKP/PKS w Radomiu od strony ul. Tadeusza Mazowieckiego, zostało także wskazane przez powiat jako jedna z propozycji przedsięwzięć inwestycyjnych, które mogłyby być realizowane i współfinansowane ze środków UE w ramach zintegrowanej wiązki projektów drogowych (na rzecz ograniczenia emisji gazów cieplarnianych) ujętej w projektowanych instrumentach terytorialnych, jak np. ZIT;

- ❖ **budowa sali gimnastycznej przy LO w Pionkach** – zakończenie inwestycji, wspierającej rozwój powiatowej sieci szkół średnich, jest planowane do września 2022 r. Zadanie, którego koszt to ok. 5,2 mln zł, uzyskało dofinansowanie ze środków FRKF w ramach programu „Sportowa Polska - 2021”, prowadzonego przez Ministra Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu, skutkiem czego powiat otrzymał dotację w wysokości ponad 2,5 mln zł, czyli 50 % wartości projektu;
- ❖ **budowa Powiatowego Centrum Opiekuńczo-Mieszkalnego w Krzyżanowicach (PCOM)** – zakończenie inwestycji, realizowanej z myślą o dorosłych osobach niepełnosprawnych w stopniu umiarkowanym i znacznym, planowane jest na koniec 2022 r. Całkowity koszt tego projektu to 4,2 mln zł. Dofinansowanie ze środków Funduszu Solidarnościowego, przyznane już powiatowi na podstawie umowy z Wojewodą Mazowieckim, opiewa na 3 mln zł, tj. 70 % wartości przedsięwzięcia;
- ❖ **likwidacja barier dla osób niepełnosprawnych.** Powiat Radomski otrzymał dofinansowanie ze środków PFRON na likwidację barier transportowych,

architektonicznych oraz przeciwdziałania degradacji warsztatów terapii zajęciowej w jednostkach organizacyjnych powiatu i jednostkach zewnętrznych na łączną kwotę 1,6 mln zł, w tym dofinansowanie ze środków PFRON – 976,2 tys. zł. Dotacje pomocowe zostały udzielone m.in. na zakup i montaż windy w internacie ZSiP w Chwałowicach, zakup mikrobusów dostosowanych do potrzeb ON dla tej placówki, zakup autobusu dla ON dla Miasta Pionki oraz Gminy Jedlińsk, a także przystosowanie pomieszczeń, w tym łazienek, do potrzeb ON w Zespole Szkół im. Śniadeckiego w Pionkach, a także Urzędzie Miejskim w Pionkach, urzędach gmin i WTZ.

- ❖ **termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej** – w celu poprawy efektywności energetycznej i uzyskania oszczędności eksploatacyjnych, w II poł. 2021 r. planowana jest modernizacja energetyczna siedziby Starostwa Powiatowego, a następnie kolejnych budynków jednostek organizacyjnych powiatu, w tym domów pomocy społecznej, placówek edukacyjnych czy PUP. O tym, które budynki zostaną objęte programem oraz w jakim zakresie (wymiana źródeł ciepła, wybór optymalnego typu instalacji OZE itp.) zdecydują wykonane już audyty energetyczne.
 - ❖ **transformacja energetyczna** – rozpoczęły się prace koncepcyjne i studyjne, związane z uzyskaniem przez powiat możliwości udziału w nowych projektach OZE, zakładających np. budowę farm fotowoltaicznych. Celem jest udział samorządu powiatowego w wytwarzaniu lub pozyskiwaniu energii elektrycznej z nowoczesnych źródeł odnawialnych. Efektem w skali mikro byłoby uzyskanie znaczącej redukcji kosztów, związanych z zasilaniem wszystkich powiatowych budynków, a w skali makro – pozycja prosumenta, czyli podmiotu wytwarzającego i sprzedającego energię innym grupom odbiorców.
4. **Drogowe kontrakty z gminami** - implementacja tego typu partnerskich porozumień w najbliższych latach będzie nadal jednym z ważniejszych wyznaczników działań zarządu powiatu. Realizacja szeregu kosztownych zadań inwestycyjnych, jak modernizacje szpitali w Pionkach i Iłży, ale także wielu projektów drogowych, wymusza zmianę struktury oraz wielkości powiatowych wydatków na zadania inwestycyjne. Zarząd powiatu nieustannie zamierza zachęcać i przekonywać samorządy gminne do partnerskiego współfinansowania przebudowy lub rozbudowy dróg powiatowych, prowadzących przez teren danej gminy. Takie zaangażowanie brane będzie pod uwagę przy określaniu planów i harmonogramów modernizacji powiatowej infrastruktury drogowej. Szczegółowe zasady oraz warunki współpracy są przedmiotem konsultacji i uzgodnień między powiatem a zainteresowanymi gminami.
5. **Partnerstwa lokalnych samorządów**, zawiązywane już nie tylko w celu przebudowy/rozbudowy dróg, ale także z myślą o wielu innych, zintegrowanych obszarach współpracy, bardzo zyskały w ostatnich latach na randze i znaczeniu. W 2019 r. bardzo silny impuls nadała im *Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030* (KSRR 2030), która przewidywała wprowadzenie nowego instrumentu wyrównywania dysproporcji rozwojowych w postaci tzw. porozumień terytorialnych. Samorządy różnych szczebli mogą je tworzyć na rzecz realizacji wspólnych przedsięwzięć, których zasięg

oddziaływania wykracza poza teren jednej gminy. Swoisty bonus to możliwy udział w tego typu partnerstwie również samorządu województwa lub nawet państwa oraz finansowe wsparcie z ich strony realizacji zadań będących przedmiotem porozumienia terytorialnego. W ślad za KSRR 2030 podejście terytorialne do polityki rozwoju, w tym duże znaczenie roli, jaką w tej koncepcji przypisano ponadlokalnym partnerstwom, znalazło potwierdzenie w nowelizacji ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju oraz projektach dokumentów programowych określających zasady implementacji Europejskich Funduszy Strukturalnych i Inwestycyjnych w nowej perspektywie budżetowej UE. Dlatego zarząd powiatu, kierując się również tymi przesłankami, zamierza aktywnie uczestniczyć w dyskusjach i realnie wpływać na kształt zintegrowanych inwestycji terytorialnych (ZIT) na terenie Radomskiego Obszaru Funkcjonalnego (ROF), a także innych instrumentów terytorialnych (IIT), inicjując np. tworzenie powiatowo-gminnych porozumień terytorialnych. Pomysłów na wspólne inwestycje, które mogłyby zostać zrealizowane z korzyścią dla poprawy jakości życia mieszkańców naszych „małych ojczyzn”, z pewnością nie zabraknie.

6. **Kapitał ludzki.** – w tym obszarze największymi wyzwaniem niezmienne pozostają:
 - elastyczne dostosowywanie oferty edukacyjnej powiatowych szkół do zmieniających się potrzeb rynku pracy oraz jej stałe uatrakcyjnianie;
 - rekrutacja większej liczby uczniów do klas pierwszych oraz jednocześnie zmniejszanie odpływu młodzieży, w szczególności z Pionek, do liceów i techników w większych ośrodkach, zwłaszcza w Radomiu;
 - stała poprawa poziomu nauczania i w konsekwencji również wyników matur oraz egzaminów potwierdzających zdobycie kwalifikacji zawodowych.
7. **Optymalizacja struktur powiatowych.** Monitoring i ewaluacja jakości funkcjonowania systemu powiatowych struktur, także w kontekście zmieniających się warunków otoczenia zewnętrznego, zawsze były skutecznymi instrumentami zwiększania efektywności oraz użyteczności instytucjonalnej organizacji samorządu. Pomagają bowiem w znalezieniu odpowiedzi na generalne pytanie: gdzie szukać i jak efektywniej wykorzystywać drzemiący potencjał, także z myślą o oszczędnym gospodarowaniu zasobami finansowymi powiatu, w tym redukowaniu zbędnych wydatków? Dlatego kontynuowanie wykorzystywania istniejących możliwości w celu racjonalizacji systemu organizacji powiatowych struktur to kolejny kierunkowy wyznacznik prac zarządu. Proces ten ruszył zresztą już w 2019 r., a jego przejawami było m.in. dostosowanie liczby łóżek w obu powiatowych szpitalach do faktycznego zapotrzebowania, z czym wiązała się konieczność ich redukcji, zmiana struktury Starostwa Powiatowego w Radomiu usankcjonowana wprowadzeniem nowego regulaminu organizacyjnego tej jednostki czy też likwidacja (z mocy prawa) Międzypowiatowego Oddziału Doskonalenia Nauczycieli w Radomiu z/s w Iłży, który nie uzyskał akredytacji na kontynuowanie działalności. Zważywszy na bardzo duże potrzeby w obszarze kształcenia i opieki nad osobami z niepełnosprawnościami:
 - w 2020 r. utworzono SOSW, a następnie ZSziP w Chwałowicach;
 - w 2022 r. w Pionkach rozpocznie działalność – jako odrębny podmiot – placówka kształcąca dzieci i młodzież z niepełnosprawnościami. Będzie ona korzystać

w pełnym zakresie z bazy lokalowej obecnego Zespołu Szkół, w którego ramach od kilku lat działają m.in. szkoły specjalne.

- w 2022 r. planowane jest utworzenie nowej jednostki organizacyjnej powiatu, tj. Powiatowego Centrum Opiekuńczo-Mieszkalnego w Krzyżanowicach, w którym mieszkanie i opiekę znajdą dorosłe osoby z niepełnosprawnościami w stopniu umiarkowanym i znacznym (stąd inwestycja dotycząca budowy PCOM).
8. **Więcej dla inwestorów.** Zawarte w poprzednich raportach zapowiedzi, by oprócz budowania i ugruntowywania przyjaznej atmosfery wokół biznesu, pozostają nadal w mocy. Działania te można realizować m.in. poprzez organizowanie imprez promujących oraz honorujących lokalne firmy, produkty i marki (Nagroda Gospodarcza Starosty Radomskiego „Perła Powiatu”), ale również podejmowanie działań służących skutecznemu zachęcaniu rodzimych przedsiębiorców do rozwijania działalności gospodarczej, zaś w przypadku inwestorów z zewnątrz – lokowaniu kapitału na terenie powiatu. Zarząd powiatu rozpoczął działania w tym zakresie przede wszystkim w Chwałowicach, gdzie na mocy przetargu nieograniczonego wydzierżawiono na trzy lata 46 ha gruntów rolnych. Proces zachęcania do lokowania inwestycji na terenie powiatu opiera się głównie o posiadane zasoby, tj. powiatowe nieruchomości na cele inwestycyjne. Na tego typu ofertę mogą złożyć się działki w Pionkach (teren przy ul. M. Garszwo może być przeznaczony na inwestycje deweloperskie) czy w gm. Jedlińsk (w msc. Jedlanka teren może być przeznaczony na inwestycje związane np. z logistyką). Kolejnym elementem, wiążącym się jednak ze sporym nakładem prac przygotowawczych, w tym podpisaniem stosownych porozumień z jst z terenu powiatu, byłoby stworzenie wspólnej oferty inwestycyjnej gmin i powiatu, obejmującej różnego rodzaju tereny oraz powołanie do życia powiatowego biura obsługi inwestora.

PRZEWODNICZĄCY
ZARZĄDU POWIATU

Waldemar Trelka

Bibliografia

1. Analiza stanu bezpieczeństwa obszaru miasta Radomia i powiatu radomskiego w zakresie ochrony przeciwpożarowej za 2019 r.
2. Europejska Karta Samorządu Terytorialnego, sporządzona w Strasburgu dnia 15 października 1985 r., Dz.U. 1994 nr 124 poz. 607.
3. Informacja Komendanta Miejskiego Państwowej Straży Pożarnej w Radomiu o stanie bezpieczeństwa miasta Radomia i powiatu radomskiego zakresie ochrony przeciwpożarowej za 2021 r.
4. Informacja o stanie bezpieczeństwa i porządku publicznego na terenie powiatu radomskiego w 2021 r.
5. Karta Praw Rodziny Powiatu Radomskiego, przyjęta uchwałą nr 125/XIII/2019 Rady Powiatu w Radomiu z 28 października 2019 r., <https://www.spradom.finn.pl/rok-20192>
6. Program „KOPERTA ŻYCIA”, przyjęta uchwałą nr 313/XXVIII/2021 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 12 marca 2021r., <https://www.spradom.finn.pl/rok-20211>
7. Łuczyszyn A., Nowe kierunki rozwoju lokalnego ze szczególnym uwzględnieniem peryferyjnych ośrodków w metropoliach, CedeWu Sp. Z o.o., Warszawa 2013.
8. Plan Zrównoważonego Rozwoju Transportu Publicznego dla Powiatu Radomskiego przyjęty uchwałą nr 298/XXXIII/2013 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 1 października 2013 r.; aktualizacja planu przyjęta uchwałą nr 79/X/2015 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 29 października 2015 r., <https://www.spradom.finn.pl/bipkod/13858710>.
9. Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2019-2024 przyjęta uchwałą nr 36/V/2019 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 1 lutego 2019 r., <https://www.spradom.finn.pl/rok-20192>.
10. Powiatowy Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2019-2024 przyjęty uchwałą nr 37/V/2019 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 1 lutego 2019 r., <https://www.spradom.finn.pl/rok-20192>.
11. Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Radomskim na lata 2021-2025 przyjęty uchwałą nr 274/XXVI/2020 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 28 grudnia 2020 r., <https://www.spradom.finn.pl/rok-20201>.
12. Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2021-2023 przyjęty uchwałą nr 275/XXVI/2020 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 28 grudnia 2020 r., <https://www.spradom.finn.pl/rok-20201>.
13. Powiatowy Program Zapobiegania Przestępczości oraz Ochrony Bezpieczeństwa Obywateli i Porządku Publicznego pn. „Bezpieczny Powiat Radomski”, przyjęty uchwałą Nr 273/XXVI/2020 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 28 grudnia 2020 r., <https://www.spradom.finn.pl/rok-20201>
14. Program Opieki nad Zabytkami Powiatu Radomskiego na lata 2020-2023, przyjęty uchwałą nr 176/XVI/2020 Rady Powiatu w Radomiu w dniu 31 stycznia 2020 r. <https://www.spradom.finn.pl/bipkod/23037183>.
15. Program Ochrony Środowiska Powiatu Radomskiego na lata 2018-2021 (z perspektywą do roku 2025) przyjęty uchwałą nr 41/V/2019 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 1 lutego 2019 r., <https://www.spradom.finn.pl/rok-20192>.
16. Program Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Powiatu Radomskiego na lata 2020-2022, przyjęty uchwałą nr 155/XIV/2019 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 29 listopada 2019 roku. <https://www.spradom.finn.pl/bipkod/22555941>.
17. Program profilaktyki chorób zakaźnych w zakresie szczepień ochronnych przeciw grypie dla mieszkańców Powiatu Radomskiego z grupy ryzyka w wieku 65 lat i więcej na lata 2020-

Raport o stanie Powiatu Radomskiego w 2021 r.

- 2021, przyjęty uchwałą nr 175/XVI/2020 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 31 stycznia 2020 roku. <https://www.spradom.finn.pl/bipkod/23037183>.
18. Program Promocji Zatrudnienia i Aktywizacji Lokalnego Rynku Pracy na lata 2019-2023 przyjęty uchwałą nr 154/XIV/2019 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 29 listopada 2019 r., <https://www.spradom.finn.pl/rok-20192>.
 19. Raport o stanie gminy - założenia (opracow. Zw. Miast Polskich), <http://www.zmp.poznan.pl>.
 20. Regulamin Organizacyjny Starostwa Powiatowego w Radomiu – zał. do uchwały Nr 691/2021 Zarządu Powiatu Radomskiego z dnia 16.11.2021 r. w sprawie uchwalenia Regulaminu Organizacyjnego Starostwa Powiatowego w Radomiu.
 21. Reguiski J., Samorząd terytorialny, [w:] ABC samorządu terytorialnego. Poradnik nie tylko dla radnych, (red.) B. Imiołczyk, Fundacja Rozwoju Demokracji Lokalnej, http://www.frdl.org.pl/pliki/frdl/document/publikacjeFRDL/Poradnik%20dla%20radnych_AB_C_samorządu.pdf.
 22. Roczny Program Współpracy Powiatu Radomskiego z Organizacjami Pozarządowymi oraz Innymi Podmiotami Prowadzącymi Działalność Pożytku Publicznego na 2021 r., przyjęty uchwałą nr 260/XXIV/2020 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 27 listopada 2020 r., <https://www.spradom.finn.pl/rok-20201>.
 23. Sprawozdanie dotyczące realizacji Rocznej Programu Współpracy Powiatu Radomskiego z Organizacjami Pozarządowymi w 2020 r., załącznik do uchwały nr 455/XLII/2022 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 29 kwietnia 2022 r., <https://www.spradom.finn.pl/rok-20221>.
 24. Sprawozdanie roczne z wykonania budżetu powiatu radomskiego za 2021 rok, stanowiące załącznik do uchwały nr 813/2022 Zarządu Powiatu Radomskiego z dnia 28 marca 2022 r. w sprawie przedłożenia Radzie Powiatu oraz Regionalnej Izbie Obrachunkowej rocznego sprawozdania z wykonania budżetu powiatu radomskiego za 2021 rok, <https://www.spradom.finn.pl/bipkod/28586568>.
 25. Sprawozdanie z działalności Powiatowego Urzędu Pracy za 2021 r., załącznik do uchwały nr 306/XXVIII/2021 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 12 marca 2021 r. w sprawie zajęcia stanowiska odnośnie do sprawozdania z działalności Powiatowego Urzędu Pracy w Radomiu za 2021 rok, <https://www.spradom.finn.pl/rok-20211>.
 26. Strategia Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Radomskiego do 2020 r. przyjęta uchwałą nr 192/XIX/2008 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 19 maja 2008 r., <https://www.spradom.finn.pl/bipkod/012>.
 27. Sztando A., Wdrażanie strategii rozwoju jednostki samorządu terytorialnego [w:] Dylematy rozwoju lokalnego i regionalnego na początku XXI wieku, Prace Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu nr 101, Wrocław 2010.
 28. Sześciło D., Raport o stanie samorządu terytorialnego, Fundacja im. Stefana Batorego (Forum Idei), <http://www.batory.org.pl>.
 29. Uchwała nr 413/XXXVIII/2021 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 29 grudnia 2021 r. w sprawie zmiany uchwały nr 267/XXVI/2020 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 28 grudnia 2020 r. dotyczącej Wieloletniej Prognozy Finansowej powiatu radomskiego,
 30. Uchwała nr 88/IX/2019 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 28 czerwca 2019 r. w sprawie uchwalenia Statutu Powiatu Radomskiego, <https://www.spradom.finn.pl/rok-20192>.
 31. Uchwała Nr 174/XV/2019 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 20 grudnia 2019 r. w sprawie likwidacji jednostki budżetowej- Powiatowego Zespołu d/s Orzekania o Niepełnosprawności w Radomiu, <https://www.spradom.finn.pl/rok-20192>.
 32. Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (t.j. Dz.U z 2020 poz. 920).
 33. Ustawa z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, (t. j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1057 z późn. zm.)

Spis tabel, wykresów i map

Nr tabeli	Tytuł tabeli	Strona
1.	Słownik pojęć	8
2.	Wyszczególnienie zadań zarządu powiatu	9
3.	Wykaz jednostek organizacyjnych powiatu radomskiego wg stanu na 31 grudnia 2021 r.	11
4.	Powiat radomski – położenie obszar, ludność, gospodarka	12
5.	Budżet powiatu – plan i wykonanie w 2021 r.	13
6.	Założenia WPF wg stanu na 29 grudnia 2021 r.	15
7.	Zasób mienia powiatu i jego wartość w 2021 r.	16
8.	Wzrost/spadek wartości inwentarzowej mienia powiatu w 2021 r.	17
9.	Zestawienie i struktura (wg ładów polityki zrównoważonego rozwoju) powiatowych strategii oraz programów wdrażanych w 2021 r.	19
10.	Efekty wdrażania Programu Współpracy Powiatu Radomskiego z Organizacjami Pozarządowymi oraz Innymi Podmiotami Prowadzącymi Działalność Pożytku Publicznego na 2021 r.	37
11.	Cele i kierunki interwencji Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Radomskiego	38
12.	Statystyka i struktura uchwał Rady Powiatu w Radomiu wg ładów polityki zrównoważonego rozwoju przyjętych w 2021 r.	43
13.	Uchwały Rady Powiatu w Radomiu przyjęte w 2021 r. (wg ładów polityki zrównoważonego rozwoju lokalnego oraz obszarów zagadnień)	44
14.	Stopa bezrobocia w powiecie radomskim w 2020 r. i porównanie z latami 2007, 2010, 2013, 2017-2019	47
15.	Sytuacja na rynku pracy w świetle wybranych wskaźników - rok 2021 do 2020	54
16.	Projekty i programy aktywizujące bezrobotnych wdrażane przez PUP na terenie Radomia i powiatu radomskiego w 2021 r.	55
17.	Wykaz placówek edukacyjnych prowadzonych przez Powiat Radomski w roku szkolnym 2021/2022 – stan na 31 grudnia 2021 r.	57
18.	Liczba uczniów i nauczycieli w szkołach ponadpodstawowych i specjalnych prowadzonych przez Powiat Radomski w roku szkolnym 2021/2022	58
19.	Liczba uczniów w latach 2007-2021- porównanie	58
20.	Abiturienti i zdawalność egzaminów maturalnych w roku szkolnym 2020/2021	60
21.	Zdawalność matur w roku szkolnym 2020/2021 oraz 2019/2020 – porównanie w %	61
22.	Wyniki egzaminów potwierdzających uzyskanie kwalifikacji zawodowych przez uczniów kończących technika w roku szkolnym 2020/2021	61
23.	Wyniki egzaminów potwierdzających uzyskanie kwalifikacji zawodowych przez uczniów kończących szkoły branżowe w roku szkolnym 2020/2021 i porówn. z rokiem 2019/2020	62
24.	Wyniki egzaminów potwierdzających uzyskanie kwalifikacji zawodowych przez dorosłych w pozaszkolnych formach kształcenia zawodowego - kwalifikacyjnych kursach zawodowych w roku szkolnym 2020/2021	63
25.	Finansowanie placówek edukacyjno-wychowawczych w 2021 r.	63
26.	Łóżka oraz zatrudnienie personelu medycznego w SPZZOZ w Iłży i Pionkach w 2021 r.	64
27.	Wykorzystanie łóżek (w %) na oddziałach szpitalnych w Iłży i w Pionkach w 2021 r. i porównanie z rokiem 2020	65
28.	Pacjenci i świadczenia zdrowotne w SPZZOZ- Szpital w Iłży i w Pionkach w 2021 i 2020 r.	66
29.	Wydatki na inwestycje i remonty bieżące w SPZZOZ - Szpital w Iłży oraz w SPZZOZ w Pionkach	66
30.	Placówki opieki społecznej prowadzone przez powiat wraz z liczbą miejsc i ich faktycznym wykorzystaniem w roku 2021 oraz w roku 2020 (porównanie)	66
31.	Wydatki na prowadzenie powiatowych placówek pomocy społecznej - porównanie lat 2021 i 2020	67
32.	Postępowania o przestępstwa wszczęte w 2021 r. i 2020 r.	68
33.	Wypadki i kolizje drogowe w 2021 r. i w 2020 r.	68
34.	Interwencje jednostek ochrony przeciwpożarowej w 2021 r. i 2020 r.	69
35.	Imprezy kulturalne: powiatowe oraz zlecone w 2021 r.	69
36.	Imprezy z obszaru kultury i dziedzictwa narodowego organizowane tradycyjnie przez powiat w 2021 r.	69

Raport o stanie Powiatu Radomskiego w 2021 r.

37.	Imprezy z obszaru kultury i dziedzictwa narodowego organizowane przez stowarzyszenia jako zadania publiczne zlecone przez powiat w drodze konkursu w 2021 r.	70
38.	Zadania z zakresu kultury dofinansowane w trybie pozakonkursowym w 2021 r.	70
39.	Podmioty organizujące i liczba imprez sportowo-rekreacyjnych w 2021 r.	71
40.	Imprezy sportowe organizowane przez stowarzyszenia jako zadania publiczne zlecone przez powiat w drodze konkursu w 2021 r.	72
41.	Zadania z zakresu upowszechniania kultury fizycznej dofinansowane w trybie pozakonkursowym w 2021 r.	73
42.	Dotacje podmiotowe i celowe przekazane przez powiat radomski dla PIK-u w 2021 r.	74
43.	Podmioty gospodarcze w rejestrze REGON (bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie)	76
44.	Podmioty gospodarcze w rejestrze REGON na 10 tys. ludności w wieku produkcyjnym w 2020 r. i porównanie z latami 2017-2019	76
45.	Struktura podmiotów gospodarczych wg działów, gałęzi i branż gospodarki w rejestrze REGON w 2021, 2020 i 2018 r. (bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie)	77
46.	Liczba pracujących i struktura zatrudnienia według sektorów ekonomicznych.	78
47.	Wskaźnik P na 2020 i 2022 r. w radomskim i innych wybranych powiatach woj. mazowieckiego	78
48.	Długość przebudowanych/rozbudowanych odcinków dróg powiatowych w 2021 r. i latach: 2007, 2010, 2013, 2018-2020	79
49.	Długość przebudowanych/rozbudowanych odcinków dróg i wybudowanych chodników w 2021 r.	80
50.	Długość wyremontowanych odcinków dróg w 2021 r.	80
51.	Charakterystyka i wielkości wskaźników oddziałujących na ochronę środowiska naturalnego	81
52.	Podstawowe wskaźniki budżetu powiatu za 2021 r. oraz ich zestawienie z wybranymi latami: 2007, 2013 i 2019-2020	82
53.	Wydatki (wykonanie) w wybranych działach budżetu oraz ich udział w wydatkach ogółem	83
54.	Wydatki majątkowe (wykonanie) w wybranych działach budżetu oraz ich udział w wydatkach majątkowych ogółem	84
55.	Zatrudnienie w jednostkach powiatu (starostwo oraz jednostki organizacyjne) wg stanu na 31.12.2021 r. i porównanie z rokiem 2020	85
56.	Akty administracyjne w powiecie radomskim	87
57.	Skargi na działalność jednostek powiatu w 2021 r.	89
58.	Wnioski rozstrzygane przez Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w 2021 r. i porównanie z rokiem 2020	91
59.	Organizacje pozarządowe w ewidencji Starosty Radomskiego	93
60.	Powiatowe przedsięwzięcia poddane konsultacjom społecznym w 2021 r.	93
Wykres	Tytuł wykresu	Strona
1.	Schemat organizacyjny powiatu radomskiego	11
2.	Schemat organizacyjny Starostwa Powiatowego w Radomiu	86
Mapa	Tytuł mapy	Strona
1.	Powiat radomski z granicami gmin	13